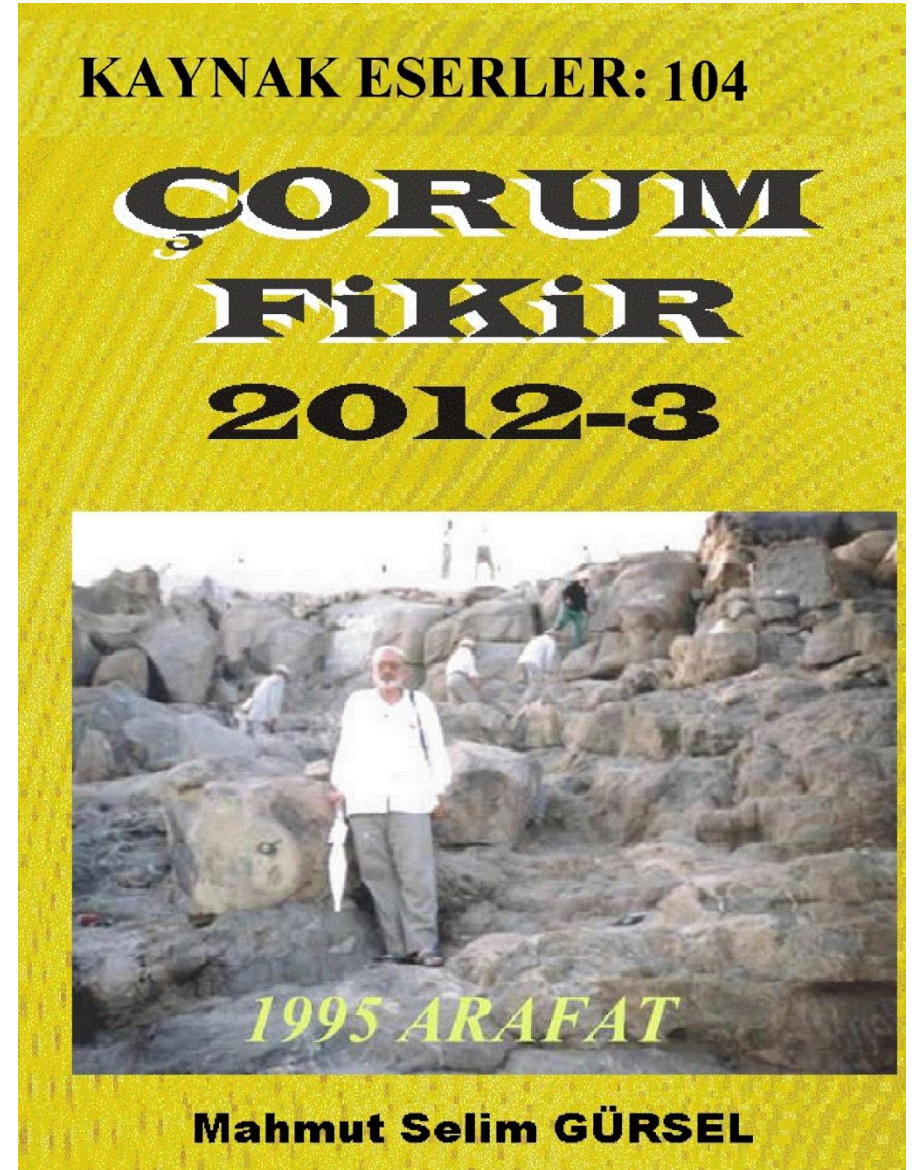




KAYNAK ESERLER: 104

ÇORUM FİKİR 2012-3 CİLT 19

Mahmut Selim GÜRSEL
2012

ÇORUM FİKİR 1

İÇİNDEKİLER

TAKDİM

Mahmut Selim GÜRSEL Hayat Hikâyesi

Atilla ALPAY TEL

Atilla ALPAY KANSER OLMAK

İSTEMİYORSANIZ

Ahmet CANBABA EMEKÇİ KADINLAR

Ahmet CANBABA DOSTUM

Ahmet CANBABA ANILARA KAÇIŞ

Ahmet CANBABA RESİMLER BİR

BELGEDİR

Ahmet CANBABA BENİ UNUTMA

Ahmet CANBABA SEV

Emine SEVİNÇ ÖKSÜZOĞLU

AZERBEYCAN EDEBİYATI 1. BÖLÜM

ÇORUM FİKİR 2

**Mahmut Selim GÜRSEL İFTİRA VE
ÖTESİ**

**Mahmut Selim GÜRSEL DAĞLAR VAR
YA O DAĞLAR**

**Mahmut Selim GÜRSEL KURBAN
BAYRAMI**

**Mahmut Selim GÜRSEL CUMHUR VE
CUMHURİYET**

Mahmut Selim GÜRSEL YAZ DOSTUM

**Mahmut Selim GÜRSEL TEKRAR
GELEBİLİRSEM!**

**Mahmut Selim GÜRSEL GÖNÜL
HAPİSHANESİ**

**Mahmut Selim GÜRSEL BİR
MARUZATIM VAR**

Mahmut Selim GÜRSEL 27 MAYIS

ÇORUM FİKİR 3

**Mahmut Selim GÜRSEL 557 YIL ÖNCE
29 MAYIS**

**Mahmut Selim GÜRSEL SULAR AKAR
TÜRKLER BAKAR**

**Mahmut Selim GÜRSEL HOŞÇA KAL
Mahmut Selim GÜRSEL YAŞADIKÇA**

**Mahmut Selim GÜRSEL NASİPSE
GELİR HİNT'TEN YEMEN'DEN. NASİP**

DEĞİLSE NE GELİR ELDEN!

**Mahmut Selim GÜRSEL YENİ
ÇALIŞMALARIM**

Mahmut Selim GÜRSEL BİTTİK Mİ?

Mahmut Selim GÜRSEL BELKİ

ÇORUM FİKİR 4

Mustafa Nevruz SINACI HÜKÜMET
“YOK” HÜKMÜNDE!

Mustafa Nevruz SINACI GANDİ'YE
KULAK VERMEK

Mustafa Nevruz SINACI OBJEKTİF VE
REEL ANLAMDA; KUVVETLER VE
DENGELER

Mustafa Nevruz SINACI REZİLLİK DİZ
BOYU; HÜKÜMET NEREDE?

Mustafa Nevruz SINACI DÜZEN'İN
BAŞIBOZUK; DEMOKRASİ YOK!

Mustafa Nevruz SINACI "TÜRKİYE
ANALİZİ"

Mustafa Nevruz SINACI REZİLLİK DİZ
BOYU; HÜKÜMET NEREDE?

Mustafa Nevruz SINACI DÜZEN'İN
BAŞIBOZUK; DEMOKRASİ YOK!

Mustafa Nevruz SINACI "TÜRKİYE
ANALİZİ"

ÇORUM FİKİR 5

Müslüm TUNABOYLU ZİRVE KÖYE 53
YIL SONRA YAPILAN BİR GEZİ

Necati ÇAVDAR BELLİ Kİ SENİ
GÖRDÜM

Necati ÇAVDAR SİZ

Necati ÇAVDAR GÜNEŞİ GETİRİRİM

Rıza HARDAL CAMİLER

Selma GÜRSEL EKMEK KADAYIFI

Atilla ALPAY TEL

Atilla ALPAY KANSER OLMAK
İSTEMİYORSANIZ

Ahmet CANBABA EMEKÇİ KADINLAR

Ahmet CANBABA DOSTUM

Ahmet CANBABA ANILARA KAÇIŞ

ÇORUM FİKİR 6

**Ahmet CANBABA RESİMLER BİR
BELGEDİR**

Ahmet CANBABA BENİ UNUTMA

Ahmet CANBABA SEV

Emine SEVİNÇ ÖKSÜZOĞLU

AZERBEYCAN EDEBİYATI 1. BÖLÜM

**Mahmut Selim GÜRSEL İFTİRA VE
ÖTESİ**

**Mahmut Selim GÜRSEL DAĞLAR VAR
YA O DAĞLAR**

**Mahmut Selim GÜRSEL KURBAN
BAYRAMI**

**Mahmut Selim GÜRSEL CUMHUR VE
CUMHURİYET**

ÇORUM FİKİR 7

**Üzeyir LokmanÇAYCI AĞZINA KADAR
DOLU BİR DÜNYA**

**Üzeyir Lokman ÇAYCI YARIN GÜNEŞ
BİZİM İÇİN DOĞACAK DESEN**

**Üzeyir LokmanÇAYCI DÜNYA
TEZGÂHINDA OYALANIRKEN**

**GERİYE DÖNÜP BAKMAK
GEÇMİYOR İÇİMİZDEN**

**Üzeyir Lokman ÇAYCI FARE YİYEN
FARE**

Üzeyir LokmanÇAYCI DESENLER

KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!

ÇORUM FİKİR 8

TAKDİM

Bir kitabın doğması, o kitabı yazmaya kalkan kişinin amacına ve bilgi birikimine göre değerlendirilmesi uygun olarak görülmelidir.

Elinizde bulunan bu çalışmanın sizlere ulaşması için günlerini veren bu çabası için şükranlarımı sunarken, bu çalışmada da benim ufacık bir katkımın da bulunması beni bahtiyar etmiştir.

Bu çalışma ile sizlerde bazı bilgileri edinmiş ve faydalanmış olarak uzun yılların birikimlerinden aydınlanacağınızı göreceksiniz.

Bilgi; yazılmadıkça kaybolmaya açık birikimlerdir. Her insan bir kitaptır; onu okumamız gereklidir.

Tanımadığımız ve anlamadığımız kişiler hakkında nasıl kararlar veremezsek; bir çalışmayı da incelemeden, okumadan karar veremeyiz.

Mahmut Selim GÜRSEL 2012

ÇORUM FİKİR 9



Mahmut Selim GÜRSEL

1947 tarihinde babamın subay olarak bulunduğu Erzurum'da bir at arabasında doğum evine giderken doğmuşum. Babam Eminsü Ali Rıza Gürsel, annem ise Fahriye hanımefendi idi.

İlkokula İskenderun'da başladım. Ankara' da bitirdim. Ankara Yenimahalle Ortaokulunun birinci sınıftasında babamın emekli olmasından dolayı 1960 yılında Çorum'a gelince Atatürk Ortaokuluna

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 10

devam ettim. Babamın "oku da oğlum ceketimi satar seni okuturum" diyerek bana yaptığı nasihatleri ters tepki yaptı, okumuyorum diyerek okulu

birinci sınıfta bıraktım. Marangoz çırağı olarak Azmi Başar ustanın yanına girdim. Askere gidene kadar ustanın yanında çalıştım.

1967 tarihin de askerlik dönüşü, Ankara Emniyet Müdürlüğüne teknisyen olarak göreve başladım.

Ortaokulu dışarıdan 2 yılda bitirdim 1972 tarihinde

Polis Memuru olarak Ankara'da çeşitli şubeler ve karakollarda çalıştım. 16 Eylül 1973 tarihinde Selma (Kurşuncu) Hanımefendi ile evlendim.

1978 yılında ayında naklen Çorum İl Halk Kütüphanesine Memur olarak geçtim.

Dışarıdan Çorum Ticaret Lisesini iki yılda bitirdim.

Kendi kendime Osmanlıcayı öğrenmeye uğraştım, Hat sanatı ile biraz ilgilendim 150 ye yakın Ser levham var, Çorum Güzel Sanatlar

ÇORUM FİKİR 11

Galerisinde ve Kütüphane salonlarında bu levhaları sergiledim.

03. 08. 1988 tarihinde İl Halk Kütüphanesi Müdür yardımcılığına atandım.

1990 tarihinde kütüphanelerdeki kitapların tasnifi ile ilgili 10 yıllık bir araştırmamı "Alfabetik Onlu Tasnif Fihristi (Dewey) "kitap haline getirip Kültür Bakanlığına sundum. Kitabımdan Türkiye'deki bütün kütüphanelere dağıtılmak üzere 1000 adet satın aldılar.

1993 yılında Türkiye'deki bütün kütüphanelerde bulunan " El Yazması" kitapların Ankara Milli Kütüphanesine toplanma kararı veren Kültür Bakanlığına karşı Çorumlu hemşerilerimi haber dar ettim, mahalli radyodan ve gazeteler ile parti il Başkanlarını ile Millet Vekilimiz Adnan Türkoğlu ve Belediye Başkanımız rahmetli Turan Kılıççıolu' nun destekleri ile el yazma kitaplarımızın Çorum'

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 12

da kalmasını sağladım!

Açık öğretim için üniversite sınavlarına girip kazandım. İkinci sınıfta iken 25 Nisan 1994 tarihinde

Tatvan Bitlis'e Müdür olarak tayinim çıktı, tayin edildiğim yere gitmeyerek emekliliğimi istedim.

İlkokul sıralarında okuyarak pilot olmanın düşlerini kurardım. Bu hayalim gerçekleşmedi. Şu anda emekli memurum.

Marangozluk, oymacılık, Polis Memurluğu, Memurluk ve idarecilik yaptım. Her çalıştığım meslekte çeşitli önemli olaylar oldu ise de son çalıştığım kurumda bence; en önemli bir hatıramı anlatmak istiyorum:

Kütüphanedeki çalışmalarım ve " El Yazması Kitaplar"ın Çorum'da kalması için verdiğim çabalar neticesinde Bitlis Tatvan'a tayin edilme olayım beni çok yıktı. Fakat bu üzüntümün boş olduğunu zamanla gördüm. Rabb'imizin izni ile Hacca gitmek nasip oldu, iki kitap daha yayımladım ve elinizde bulunan bu derginin çıkmasına vesile oldum.

ÇORUM FİKİR 13

Mesleklerin insanlara sağladığı maddi avantaj olarak, evinizi geçindirecek, namerde muhtaç etmeyecek avantajından başka, manevi olarak; sizin yaptığınız işlerle

ilgili karşılaştığınız problemleri değerlendirerseniz avantajların neler olabileceğini hayat okulundan öğrenmiş oldum.

Yazı yazmaya beni kimse teşvik etmedi Kütüphane için hazırladığım kitap beni yazmaya teşvik etti. Yazılarım mahalli basında yayımlandı. Yazılarımdan dolayı bir ödül almadım; fakat kitapları ve bu dergi benim için en büyük ödüdür.

İdealim: Çorum'a tam teşekkürllü bilgisayar ortamında bir kütüphane kazandırmaktır. Bu idealim yüzünden tayinim çıktı. Yayımlanmış dört çalışmam bulunmaktadır. Bunlar:

" Alfabetik Onlu Tasnif Fihristi (Dewey) ",
Bakanlığa sunulmuş; "Alfabetik Türk ve Yabancı Yazarlar Fihristi" ve "Ne Nerede Başlıklı

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 14

Arama Fihristi" basım için hazır beklemektedir.

Yazılarım daha çok araştırma dalı ile makale türüdür. Tiyatro çalışmalarım, şiir ve hikâye denemelerim bulunmaktadır.

Benim okuyucularıma diyeceklerim şudur ki. Doğru bildiğiniz konuları savunun. Bu savunmanız size belki tepkiler getirecektir. Bu tepkileri inceleyerek doğru olup olmadığını araştırın. Çalışmalarım:

<https://gurselyayin.com>
corumlu2000@gmail.com

ÇORUM FİKİR 15



Atilla ALPAY

TEL

Lise yıllarımdı. Bir ziraatçı olan babam görevi icabı sık sık köylere gider; özellikle yaz tatillerinde bende onunla gider; değişik yerler görür, insanlarla tanışır, oyalanırdım. Şehrin sıkıcı atmosferinden çıkıp yeşil ormanlara, papatyalarla kaplı dağlara, gelincik dolu ovalara gitmek beni çok mutlu ederdi. Hele gittiğimiz köylerde kaldığımız geceler yıldızları seyreder, şehirdeki evimizden niye bu kadar çok ve parlak görünmediklerini merak ederdim. Bir gün yine sabah erkenden yola çıkmıştık. Bu sefer pirinç ekimi yapılan bölgelere, çeltik **KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**

ÇORUM FİKİR 16

tarlalarına gidecek orada inceleme yapacaktık.

Aracımız keskin virajlarla dolu dağlara tırmanarak akarsuların içinden ve dere yataklarından geçiyor, arada sırada tek ayağını kaldırmış leylekler kırmızı gagalarıyla yol boyunca bizleri selamlıyorlardı.

O gün epey yol gittiğimizi geniş ve uçsuz bucaksız bir ovaya gelince anladım. Şehirden ne kadar uzaklaşmıştık kim bilir. Araçtan indik. Benim ise her tarafım uyuşmuştu. Zorlukla birkaç adım atıp kendimi toparladıktan sonra etrafıma baktı. Burası bir çeltik tarlası idi. Pirinç ekimi yapılıyordu. Babam:

-İşte o çok sevdiğin pilav var ya; onun pirinci işte burada böyle ve ne zorluklarla yetişiyor. Görüyor musun? Dedi. Hayretler içindeydim. Ben pirincin sulak yerde yetiştiğini, ekilen yerlere çeltik denildiğini okumuş, duymuş ve dinlemiştim ama insanların böyle paçalarını sıvamış suyun ve çamurun içinde yüzdüklerini de hiç

ÇORUM FİKİR 17

görmemişim. Saatlerce suyun içindeydiler. Bu iş yani pirinç tarımı ne kadar da zahmetliymiş meğer diye düşündüm.

Hem belleri ağrımıyor muydu, öyle saatlerce elleri ve ayakları suda durarak bir şeyler yapmak çalışmak çabalamak ne kadar zordu Yarabbi! Ben bunları düşünürken babamın yanındaki köylülerle uzaklaştığını ve benimde bir kenarda kalakaldığımı fark ettim. Hemen önümde çok yaşlı bir kadın eğilmiş suyun içinde bir şeyler yapıyordu.

-Hoş gelmişsiniz oğlum,sağa söylüyom.

Heeey! Hoş geldiniz!

-Aa özür dilerim teyze, dalmışım, Hoş bulduk. Kolay gelsin, nasılsınız.

-Nassı olalım işte Allaha şükür, yuvarlanıp gidiyoruz, görüyorsun suyun içindeyiz. Eğmek parası.

Yaşını tahmin edememişim. Sordum. Annemden birkaç yaşta küçük olmasına rağmen

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 18

ama öyle yaşlı gösteriyordu ki. Yüzü kırışmış, başörtüsünün kenarından görünen bir tutam saç da bembeyaz olmuştu. Bir yandan çalışıyor bir yandan da benimle konuşuyordu.

-Okuyonmu?

-Evet,

-Nerede?

-Liseyi bitirdim bu sene.

-Afferim.

-Okuyup da ne olacaksın?

-Bakalım, doktor olmak istiyorum.

-İnşallah , Allah CC yardımcın olsun.

-Amin teyze ,cümlemizin.Sizlerinde.

Yaptığınız iş ne kadar zor teyze, ben pirinç ekiminin bu kadar zor olduğunu bilmiyordum!

-Ne sanırsın ya, bir avuç pirinç için bir ömür veriyoz burda, dabanlarımız, avuçlarımız suyun içinde.

-Bende zannediyordum ki bu iş.

-Gordün işte, sanıldığı kadar goley değil.

ÇORUM FİKİR 19

-Hem hangi iş goley ki. İnsana öyle hemen ekmek vemiyorlar bu dünyada.

-Biliyon mu?

-Neyi Teyze?

-Geçenlerde bizim komşu Hatce gadının torunları geldi Alamanya' dan.Guççük iki oğlan , pirinci de, yomurtayı da pavlikada yapıyor

sanıyorlarmış. Hele tavukların boynuna ip takıp da it gibi sürümeye galkmadılar mı?

-Gule gule öldüydük. Heleççik bebeğin biri yımirtayı tavıktan çıkarken görmüş .Bi daha ikisine de yımığta yediremedik.

-Ne bilsinler bebekler,gavır ellerinde büyüyünce öğle oluyo. Cahallık işte. İkimizde gülüştük

-Ayrıran içen mi?

-Zahmet vermeyeyim,hem işiniz de var.

-Hazır zaten oğlum, şimdi alır gelirim.

Doğruldu, çamurun içinde zorlukla ilerledi. Bir kenardaki eşyalarının bulunduğu yere çıktı.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 20

Biraz sonra elinde bir tas ayranla geldi.

-Buyur bakelim guççük beey.

-Sağ ol teyze!

-Allah razı olsun, susamıştım. Çok makbule geçti. Eline sağlık.

-Afiyet olsun . Bi daha veremmi?

-Yok kafi geldi, teşekkür ederim, ölmüşlerinizin canına değsin.

-İyi para kazanıyormusun bari teyze. Bu kadar zor bir iş karşılığında.

-Ne gezer evlat, garınımızı zor doyuruyoz.

-Mesela bugün mayış günü, yarın elimizde heç para galmayacak, tuza gaza, şeker,una hep zam yaptılar. Kimse bizi düşünmüyo,heç düşünmüyo.

-Neden teyze.Annem hep pirincin pahalı olduğunu söyler. Tanesini tabakta bırakmayın der. Bir taneye bin melaïke hizmet ediyormuş der.

-Orada öyle ama tarlada para etmiyo.

-Mesela bugün maaşınla ne yapacaksın teyze, nerelere dağıtacaksın.

-Tel alacağım.

-Ne teli?

ÇORUM FİKİR 21

Cevap vermedi, birden düşüncelere daldığını hissettim, hem çapa sallıyor hem de içini çekiyordu. Birden doğruldu. Bana döndü.

-Anan bunun bir tanesine bin melaïke hizmet ediyormuş diyo, he.

-Evet teyze!

-Anan doğru söylemiş,gutlu kadınmış.Biliyo.

-Hem sen melaïke gordün mü heç?

-Yoo , nereden göreyim. Onlar görülmez ki?

-Gorülür, gorülür.Benim yavrim da melaïke gibiydi.

-Ne oldu yavrunuza?

-Ne sen sor ,ne ben söyleyim?

-Ne oldu teyze?

Gözleri yaşarmaya başlamıştı. Elindeki çapayı bıraktı. Kolunun tersiyle gözlerini silmeye çalıştı. İçin için ağlıyordu. Birden kendimi suçlu hissettim.Yarasını deşmişdim. Kimbilir oğluna ne olmuştu. Neydi ızdırabı?

-Sefillik, fukaralık işte. Yıllarca bu işten garnımızı zor doyurduk. Bir kenara üç-beş kuruş

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 22

artırıpda evimizin pencerelerine bir tel takamadık.

-Ne teli teyze? Haa,demin söyleyecektiniz de.

-Hani şu sinek girmesin diye satılan teller varya? Göz göz,delik delik.

-Evet, anladım.

-İşte para bulupda bir teli bulamadık.

Fakirliğin gözü kör olsun. Buralarda çok olur. Aha bu çamırın yüzünden . Sivrisinek soktu da, sıtma oldu ve öldü zavallı yavrım. İşte o bir pirinç tanesine hizmet edenlerden birisi de benim melaïke oğlumdu , annadın mı?

ÇORUM FİKİR 23



_Atilla ALPAY

KANSER OLMAK İSTEMİYORSANIZ...

Yeme ve içme alışkanlıklarınız hızla değiştiriniz. Mümkünse elli yıl önceki atalarımızın yaşadığı gibi yaşamaya başlayınız.

Kepekli ekmek fantezinizden vazgeçin. Taze kepek bulmak her zaman mümkün değildir. Kepeğin nemlenerek küflenmesi aflatoksine o da kansere sebep olur. Son günlerde içine boya maddesi kattıkları için artık güvenilirmez olmuşlardır. Beyaz ekmeğin mayasının içinde de sodyum peroksit vardır. Çorum yufkası ile Çavdar ekmeğini tercih ediniz. Yoksa siz bilirsiniz.

Mutfak tuzunuzu Çorum'daki turşuluk için üretilen kaya tuzu ile değiştiriniz. Onun da tuzluk için ince şeklini ürettiyorlar. Çorum tuzu hatta deniz **KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**

ÇORUM FİKİR 24

tuzu hala doğaldır. Hem de çok lezzetlidir. Diğerlerini ağartırken kimyasal madde kullanmaktadırlar. Kaçınınız.

Mutfaktaki çizilmiş teflon kaplarınızı hemen atın. Hakiki teflonlar çok pahalıdır. Ya paraya kıyıp onlardan alın veya çeliklere geri dönün. Piyasada teflon yerine satılan Çin malı ince kahverengi boyalı hafif kapları asla almayınız. İlk kullanışta çizilirler ve sizi kanser ederler. En iyi kaplar ve tencereler eski kalaylı bakır kaplar ve toprak güveçlerdir.

Toz kırmızıbiberin kanser etmeyi nereden ise yoktur. Acı biberinizi ve kurutulmuş sebzelerinizi kendiniz üretiniz. Her türlü baharatı ve bitki çayını buzdolabında saklayınız.

Piyasadaki meşhur markalı yoğurtlarda uzun süre dayanmaları için katılmış kimyasal maddeler vardır. Reklamlara aldanmayınız. Ya Çorumda yapılan yoğurları tercih edin ya da kendiniz mayalayın.

Hormonlu domateslerin zararlı etkilerini yok etmek için birkaç gün mutfaktaki camın önüne

ÇORUM FİKİR 25

güneş ışığına koyunuz. Her gün çevriniz. Isı etkisi ile kimyasal maddeler bozunmaya uğrayıp sizi kanser edemeyeceklerdir.

Hele zeytindeki kimyasallar saymakla bitmez. Deterjanın ana ham madesi olan sodyum hidroksit yani sudan kostikle bir gecede karartıldıkları için kanserojendirler. Bu en pahalı zeytinlerde bile böyledir. Ucuz, lezzetli ve kaliteli zeytin bir şans işidir. Çekirdeği kahverengi zeytinleri nerede bulursanız alın. Bir daha bulamıyabilirsiniz. Ülkemizde kimyasal kullanmadan zeytin üreten tek kurum Vakıflar idaresidir. Balıkesir ve Akçay'daki Çorum kolonisinde yaşayan akrabalarınıza sipariş veriniz. Orada Vakıfların satış mağazaları vardır. Mümkünse üç-beş kilo alarak buzdolabında saklayınız. Yiyeceğiniz kadarını beş-altı kere sıcak sudan geçirin, soğuk suda asla bekletmeyiniz. Üçte iki sirke ve üçte bir limon suyu ile terbiye ediniz.

Artık mısırözü, soya yağı ve buna benzer yağlara asla yaklaşmayınız. Ülkemizde geçen yıl [**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 26

gdo lu ürünler yani genleriyle oynanmış ürünlerin girişi serbest bırakılmıştır. Mısır ve soya yağı da gdo'lu ürünlerden elde edilmektedir. Ayçiçek, Fındık yağı ve bilhassa zeytinyağını tavsiye ediyoruz.

Diş macunlarının en iyisi Ulucami civarında satılan ve kardeş İslâm ülkeleri tarafından toz misvaktan üretilmiş macunlardır. Bunlarda alkol ve kloroform yoktur. Son günlerde bizde de buna benzer markalar internet üzerinden satılmaktadırlar. Fiyatları üç-beş liradır. Bir tüp altı ay gider. Zaten kullanılacak miktar bir seferde insanın göz bebeği kadardır. Birkaç tane alıp eşe dosta hediye ediniz.

Saçınızı boyamak için kullanacağınız kimyasal maddeler birçok kanserin baş sebebidir. Gençlerimizin saçlarını boyamalarını önlemek için ebeveynlerin yoğun çaba harcamaları gerekir. En doğal saç boyası bitkisel kındır. O da zor bulunmaktadır. Onun yerine ucuz Hint kınalarından kaçınınız. En doğal kına çeşitleri sadece İstanbul Kapalıçarşıda bulunur.

ÇORUM FİKİR 27

Gözüne sürme çeken mümin kardeşlerimiz doğal sürmenin artık yeryüzünde bulunmadığını bilmelidirler., Onun yerine kullanılan civa bileşik-leri zehirleyicidir. sarık, cübbe ve takke ile idare edelim. Sahte sürmeler körlüğe ve kansere sebep olurlar. Vazgeçiniz.

Zayıflamak için üretilmiş çeşitli biber haplarından ve buna benzer maddelerden faydalanmak için mutlaka bir hekime danışınız. Ülkemize bunlar Tarım Bakanlığı izni ile girerler. Ayrıca bunların ne olduklarını veya ne olmadıklarını anlayacak teknik imkanlar- laboratuvarlar - ülkemizde henüz mevcut değildir. Sağlık bakanlığı izni ile üretilenlerin sayısı çok azdır. Son günlerde her önüne gelen bir şey üretip şişelemekte ve tv'ların desteği ile voliyi vurmaktadır. Hapı yutmak istemiyorsanız bu hapları asla yutmayınız. Zayıflamak için boğazımızı tutmak ve parkın etrafında eşofmanları giyip onbeş- yirmi tur atmak yeterlidir.

Çamaşır makinalarımızda kireç önleyici ve **[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)**

ÇORUM FİKİR 28

yumuşatıcı gibi maddelere gerek yoktur.
Vücudumuza çamaşırlarımızdan
terle girecek kimyasal madde
sayısını artırmayınız. Üçüncü deterjan gözünü boş
bırakınız. Makinanız orada malzeme varmış gibi
çamaşırınızı bir kere daha temiz suyla
durulayacaktır.

Saçlarını yüz bin volt cereyan yemiş
gibi yapan yavrularımızı jöle kullanmaktan
vazgeçirmek için Necipbey Briyantini
ile tanıştırınız veya eskiden o işi birkaç damla
limon suyu ile yaptığımızı hatırlatınız. Yoksa
daha evlenmeden isimlerinin önüne üç harfli bir
unvan yerleştirmek ve toplumda öyle anılacaklardır.
Kel filanca vb gibi.

Bu ve buna benzer daha nakledilecek çok
mevzuu vardır. Ayrıntılı bilgi almak için bizi
aramanızı; doğal
malzemelerle hayatınızı yeniden tanzim etmenizi
ve bilinçli bir tüketici olarak yaşamanızı
tavsiye eder, uzun ömürler ve sağlıklar dileriz.

Saygılarımızla..

ÇORUM FİKİR 29



Ahmet CANBABA

EMEĞİ KADINLAR

Uykusuz gecelerdir vardiyalar.
Günün aydınlığına kadar çalışılır.
Kadındır, erkektir
Omuz omuza emek,
Ekmek ve gül gibi yan yana.

Emek için
Yorgun düşer akşamlar.
Ana çocukları kucaklarda geceler.
Gün doğunca ayın telaşesi başlar.
Emek, ekmek getirmeli.
Mutluluk pusu kurmalı yolumuza,
Elinde bir demet

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 30

Kırmızı karanfille.
Kol kola yürü be dostum.
Emek zorluklarda ateşe döner.
Saf tutar
Yüreğinde sakladığın ne varsa.
Onlar ki kadınlarımız,
Bir köle gibi çalıştırılsalar da
Paydos düdükleri çoktan çaldı.

Göz ışıltılarınız
Yakamoz gibi düşüyor
Türkülere.

Kol kola kadın erkek.
Şimdi bütün güzellikler kucak açmakta size.
Ressamsınız, şairsiniz, mimarsınız, yazarsınız
Sokaklara açılan
Cümle kapısı gibi yüreğinize..
Tadılmamış duyguların
Alın terinden emeğe döneni.
Bir gül ve ekmek gibi.

ÇORUM FİKİR 31



Ahmet CANBABA

DOSTUM

Dostum!..
Bir bak içmiş kör ,kütük sarhoş
Biri var dostunun yanında.
Gözlerine far çekmiş,
Ne de güzel yosmalı.
Ya şu gelen kim.

Elleri böğründe duran,
Ya oturan
Efe,kim?
Sakın dostum arkadaşım deme!...
Arkadaşınsa şayet küsmeli, konuşmamalı.
Yalnız onlar güzelden anlar,
Yalnız onlar bilirler,

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 32

Romen malı,
Rus malı.
Yalnız onlar anlarlar
Has malı.
Başımızdakiler,
Ekmeğimizdekiler, aşımızdakiler.
Onlar.

Bizler bir şeyden anlamayız
Bizler konuşmamalıyız,
Bizler susmalıyız
Susmalı.
Şayet konuşursak
Bizleri asmalı
Onlar yağmur gibi yağıp
Rüzgar gibi esmeli,
Onlara hak
Yaşamak

Dostum!..
Her zaman güler yüz olmaz
Birazda surat asmalı
Dinlemeli bol, bol palavrayı

ÇORUM FİKİR 33

Arkasından bir küfür basmalı
Ya peşinden gitmeli dostum
Bir köpek olmalı
Tasmalı
Bir kuru kemiğe ara ,sıra
Havlamalı,
Havlamalı.
Yada peşlerini bırakıp
Özgür olmalı özgür
Kafana uygun
Bir kız tavlmalı.
Hayatı seninle paylaşacak

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 34



Ahmet CANBABA

ANILARA KAÇIŞ

Adın

Yeni bir yüreğe terk edilmiş

Yeni yetme bir çocuk oyuncağı

Bir patika yolda hüznü su birikintisi

Kızılırmak doğuyor birden

Gün doğarken tutuşan şafaklarda

Sen geliyorsun aklıma şeytanca

Satır aralarından topluyorum her bir parçanı

Hırçın yağmurlar dövüyordu sokaklarımı

Fener ışıkları oynayıyordu gözlerinde

İsimsiz bir geçmiş gibi hatırlamaya çalıştığım

Anılar palazlandı yine

ÇORUM FİKİR 35

Acımsı bir geçmiş birikiyor ağzımda

Bir gece düşüyor gözlerimden yorgun

Aşınmış unutulmaya yüz tutmuş

Anıları sürüklüyor peşinden

Fişi çekilmiş bir radyo gibi sustu

Uzaklaşırken denizin dalgaları

Takaların bir inip bir çıkan burunlarından

Bir gece yarısı düştü

Titreyip bir rüyadan kalktı ormanlar

Yosun yeşili gözler uyandı türkülere

Omurgası çatladı gözlerimin

Uykuya direndi bakışlar

Bir kör noktadan yakaladık zamanı

Ölüm çıplaklığı yarattık ellerimizle

Gizemli bir hayatı

Barındırırken gece

Sevgiyi sınıadık yeşile küsüp

İçimizde barındırdık kaçamakları

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 36



Ahmet CANBABA

RESİMLER BİR BELGEDİR

Fotoğraflarım yorgun çıkar anılarımdan. Biraz sararmış, birazda geleceğine umut taşımadıklarından üzgündürler. Acaba diyorum kaç nesil önceki yakınlarımın fotoğrafları var arşivimde. Çocukluğumun fotoğrafları çocuklarımın elinde harcanmış, yerlerini arkadaşları ve kendi çocukları alıvermiş.

Bir fotoğrafın doğasında neler saklı, sizi nerelere alıp götürür, nasıl kendinize geldiğinizin farkına varmazsınız bazen.

Doğanın yok olması gibi, insan doğasını da fotoğraflarda incelediğimizde; kendi cildine bakım yapan bir insan yüzü ile bakımsız bir insanın arasındaki farkı da fotoğraflarda görürüz. İnsan yüzündeki ufacık bir yara izi, insan

ÇORUM FİKİR 37

psikolojisini nasıl etkilerse, doğamızdaki insan eliyle yapılan tahribatlarda insanı etkiliyor. Yara izleri estetik ameliyatlara nasıl gideriliyorsa, doğamızın bozulan çehresini de daha çok ağaçlandırarak, nehirlerimizi kirletmeyerek, dere yataklarını yerleşim alanına açmayarak güzelleştirebiliriz. Fotoğrafçılık sanatı güzelle çirkinini ayırt etmeye yarar. Bir bakarsınız bir anı olarak çektiğiniz fotoğraf, günün birinde bir belgesel fotoğrafa dönüşüvermiş.

Geçenlerde fotoğrafla ilgili bir haber dikkatimi çekti. Bir bayan arkadaşından bayram tebriki alıyor.

Tebrik kartı üzerindeki fotoğraf dikkatini çeker.

Fotoğrafta bir şehir ve o şehrin bir caddesinde bir bayan elinde bir çocuk arabası, içinde dünyalar tatlısı bir çocuk. Fotoğraf yaşlı kadında bir şeyler çağrıştırmış olacak ki dikkatlice inceleme gereği duyar. Şehrin caddeleri, binaları, yabancı değil. Sanki bu yeri biliyorum

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 38

diye düşünür bayan. Sonra çocuk arabasını kullanan bayanı tanır. Bayan seneler öncesi ölen annesinden başkası değildir. Tabii ki çocuk arabası içersindekinin de kendisi olduğunu hayretle fark eder. İşte arkadaşının bilinçsizce gönderdiği bir kartpostal bir ‘anı’ resmine dönüşüvermiş.

Belediye başkanları, iktidardaki siyasilerimiz çarpık şehirleşmeyi ve imar bozukluğunu halkına hoş göstermek için şehrin eski renksiz fotoğraflarıyla, yeni teknolojinin imkanlarıyla çekilmiş üç boyutlu renkli fotoğraf karelerindeki aynı mekanı fotoğraf sergisi açıp ta fotoğrafları sergilediğinde halk gelişmeyi takdirle karşılar ve belediye başkanlarına övgüler yağdırırlar.

Ama vatandaş hiçbir zaman şu soruları yetkililere sormayı aklına getirmez.

O mekanın, siyah beyaz resmin kerelerindeki manzarada, servi ağaçlarının yeşilliğini göremez, ağaçlardaki kuş seslerini duyamaz, akan deredeki berrak suyu ve mesire yeri olarak kullanılan o güzelim yeşil çimenlerle

ÇORUM FİKİR 39

kaplı doğayı hiçbir zaman göremez. Hele hayvanların özgürce dolaştığını, otlandığını düşünemez. Bu tür resimler bir belgesel nitelik taşımak-tadır aynı zamanda. Geçmişle günümüzdeki gelişmeleri takip ederek insanlar ne kazanmış nelerini kaybetmiş, resimler çok şey ifade eder. Dahası araziler üzerinden kimler nemalanmış kimler büyük servetler kazanmışlar bunları resmi ağızlara sormak gerekir. İşte fotoğraflar bu soruyu sorduran somut belgelerdir de aynı zamanda. Çok değil otuz sene öncesinin tuz gölünde gölün kullanabilirliğinin büyüklüğünün temizliğinin gölün içersinde yaşayan hayvan türleri ile ilgili güzel fotoğraflarının, bugünün fotoğraflarıyla karşılaştırılması karşısında gördüklerimiz yüreklerimizi sızlatıyor. Birçok drenaj kanallarının göle verilmesiyle hayvan neslinde azalmalar olmuş hava fotoğrafları ile tespitlerde, gölde çok büyük küçülmeler görülmüş kirlenmişlik ve koku adeta tuzu bile kokar duruma getirmiştir. Tuz gölüne akan suyun azalması ve yer altı

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 40

sularının çekilmesinden dolayı gölde büyük ölçüde su seviyesinde düşüşler olmuştur. Tuz gölü Van gölünden sonra yurdumuzun ikinci büyük gölüdür. Tuz gölüne dökülen en büyük akarsu Konya'nın şehir kanalizasyonudur. Yat turizmiyle ünlü Göcek Koyunun 49 yıllığına birçok işletmelere ve otellere verilmesi neticesi sahil şeridi gemi barınaklarıyla dolmuş doğal güzellikler kaybolmuştur. Tabii ki bu tür misalleri çoğaltabiliriz. Baraj ve yol yapımıyla ilgili tahribatlar, getirisi ve götürü sü hesaplanmadan açılan maden sahaları, ormanlık alanın yok edilerek konuta dönüştürülmesi. Orman içi köylerimizde betonlaşma, ağaçların kesilerek ormanın yok edilmesi. Daha birçok konularda eskiden çekilen resimlerle birçok işlemler görmüş, yaralar almış doğanın şimdiki görüntüleri arasındaki çirkinliği gözler önüne sermektedir fotoğraflar. Onun için bizlerde birey olarak güzelliklerimizi fotoğraflar çekerek gelecek nesillere birer belge olarak iletelim.

ÇORUM FİKİR 41



Ahmet CANBABA
BENİ ARAMA

Ölünce ardından hayırla anıl
İçindeki kinde beni arama
Bil ki layıklığa vermişim gönül
Tarikatta dinde beni arama

Arınıp öfkeden arınıp kinden
Bir bedene geçiyoruz bedenden
Seni buldum kendi içimde benden
Kendindeki sende beni arama

Körkütük bir aşktan çektim cereme
İçim sızlar tuz basarken yarama
Bir direniş yüreğimde var ama
İçindeki bende beni arama

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 42

Acemi bir avcı elinde sülün
Yazgıya takılır dikenî gülün
Arzular dirilip içinde külün
Ateşinde yanda beni arama

Bir çay molasında ardımdan bakıp
Ağlama ne olur gözyaşı döküp
Duyduğun sözlerle dudaklar büküp
Yalanlara kanda beni arama

İnadına biri rüyana girse
Aşkına lekeli bir dünya verse
Belki de gönülden seni severse
Okşadığın tende beni arama

ÇORUM FİKİR 43



Ahmet CANBABA

SEV

Islan üşü ısın terle
El sür taşa konuş yerle
Dağ bayır gez çiçek derle
Köpeği sev kediyi sev
Kötü bilme yediyi sev

Kazanç kapım dokunsam sen
Yokluğundan yakınsam sen
Etrafıma bakınsam sen
Ananı sev babanı sev
Dağda gezen çobanı sev

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 44

Cömertçe bölüşün aş
Gel sevdaya aşkı taşı
Bir yaşamdır başlar koşu
Gideni sev geleni sev
Ağlayanı güleni sev

Fidan gibi versen filiz
Gönlümde bıraksan bir iz
Sorunlar çözecek biziz
Üstünü sev astını sev
Eşini sev dostunu sev

Düşler yar ile geçimi
Sesin ısıtsın içimi
Böyledir aşkın biçimi
Şiiri sev yazmayı sev
Eşle dostla gezmeyi sev

Gidene kal deme sakın
Kötüye iyilik ekin
Bil ki aydınlık gün yakın
Yağmurunu karını sev
Bugününü yarını sev

ÇORUM FİKİR 45

Zaman yıpranmış saçında
Ağlar sevinçler içinde
Sevmeyene sor niçin de
Gözünü sev kaşını
Yaşlansan da yaşını sev

Yaklaş soğuk yere harla
Geçsin zemherin baharla
Ürün bol verecek tarla
Patronu sev yamağı sev
Kutsal olan emeği sev

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 46



Emine Sevinç ÖKSÜZOĞLU

AZERBAYCAN EDEBİYATI / Bölüm - 1

Türk edebiyatlarının, büyük tarihe ve geleneklere sahip bir kolunu da Azerbaycan Edebiyatı oluşturmaktadır. Azerbaycan Edebiyatı'nın tarihi, onu yaratan halkın tarihî gibi eski ve zengindir. Azerbaycan Türklerinin bin yıllık tarihleri boyunca geçtikleri mücadelelerle dolu hayat yolu, yaşadıkları sevinçli ve kederli dönemler, elde ettikleri bilgi ve tecrübeler, inandıkları manevî ve ahlâkî kanaatler tüm yönleri ile bu edebiyatta yansımıştır. Son derece elverişli coğrafi mevkide, Asya ile Avrupa'nın kapısında yerleşen, tabiatının güzelliği, topraklarının verimliliği, doğal kaynaklarının zenginliği ile seçilen Azerbaycan, zaman zaman kanlı savaşlara

ÇORUM FİKİR 47

sahne olmuş, muhtelif zümre ve kavimler bu ülkenin topraklarından geçmiştir. Bu, bir taraftan Azerbaycan'ın kültür servetlerine acımasız darbeler indirmiş, binlerce edebiyat ve medeniyet abidesinin ebediyen mahvına neden olmuştur, öbür taraftan ise, farklı dillerde konuşan, farklı dinlere inanan, farklı kültür geleneklerine sahip olan muhtelif toplulukların Azerbaycan'da olması, bu eski Türk yurdunun özgün ve tekrarsız bir edebiyat oluşturmaya imkân sağlamıştır.

Azerbaycan tarihinin, özellikle de kültür tarihinin en eski dönemleri hala yeterince bilinmese de, burada zengin kültür katlarının, hem de birbirini etkileyen, birbirinin gelişmesine neden olan kültür katlarının varlığı kuşkusuzdur. Farklı dillerde eser veren, farklı kültürlerin etkisini taşıyan Azerbaycan Edebiyatının bin yıllık tarihî de bu kültür katlarının genişliği ve zenginliği hakkında fikir vermektedir. Şimdiki Azerbaycan topraklarındaki ilk siyasi kurum Manna Devleti, üç bin yıl önce kurulmuştu. Tarihî kaynaklar, Urartu ve Asurî devletleri ile

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 48

bazen barış, bazen de savaş şartlarında yaşayan Mannalıların, ekonomi ve kültür açısından zamanın gelişmiş halklarından birisi oldukları hakkında bilgi verirler. Mannalılardan kalmış bazı kültür abideleri de bu fikri doğrulamaktadır. Kuşkusuz, Mannalıları yahut daha sonra MÖ. VII yy. Azerbaycan'da devlet kurmuş Midiyalıları, çağdaş Azerbaycan Türklerinin ecdatları saymak ilmî ve tarihî açıdan doğru değildir. Burada önemli olan, Azerbaycan'ın en eski dönemlerden beri dünyanın kültür merkezlerinden biri olarak öne çıkmasıdır. Bu gelenek ülkenin bütün tarihî boyunca devam ettirilmiştir.

HALK EDEBİYATI

Diğer dünya halkları gibi Azerbaycan Türklerinin de yazılı edebiyatlarının temelinde şifahî edebiyat yahut halk edebiyatı vardır. Gerek dil, gerekse konu açısından yabancı etkilerden her zaman uzak kalmış olan halk edebiyatı, onu yaratan, muhafaza eden ve gelecek nesillere ulaştıran milletin iç dünyasını, hayata bakışını,

ÇORUM FİKİR 49

yaşam felsefesini herhangi bir yazılı kaynaktan daha sağlıklı yansıtır. Diğer taraftan, halk edebiyatındaki mitoloji unsurları, rumuzlar, tarihî olaylarla çağrışımlar, onların en eski dönemlerin yadigârı olduklarını, halkın hafızasında bin yıllar boyu yaşayarak günümüze ulaştıklarını göstermektedir.

Azerbaycan Halk Edebiyatı şekil ve tür açısından çok zengindir. Burada, bir satırlık, ama bir satırında büyük manalar taşıyan atasözlerinden, büyük hacimli destanlara kadar, halk yaratıcılığının en farklı örnekleri vardır. Uzun asırlar boyu derlenip toplanmadığından, araştırmacı, incelemeci nazarlarından uzak kaldığından, halk edebiyatı numunelerinin büyük bir kısmı unutulmuştur. Derlenenler, kitap şeklinde yayımlananlar, âlimlerce incelenenler, belki de halkın yarattıklarının binde biridir. Ama deryada damla gibi görünen bu binde bir de, halkın hayatım tüm ayrıntıları ile, tüm renkleri ile anlatmaya yeterlidir.

Halk yaratıcılığımızın en eski türlerinden biri
[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 50

Emek yahut Zahmet nağmeleridir. Her halkın şifahî edebiyatında tesadüf olunabilen bu nağmeler, insanın söylediği ilk şiir, bestelediği ilk şarkı olarak adlandırılabilir. Halk edebiyatının diğer örnekleri, özellikle de bayatılar (maniler) ve âşık yaratıcılığı ile mukayesede zahmet nağmeleri edebî yönden basit gözükür. Ama bu basitliğin arkasından ilkinlik, en eskilik durmaktadır.

Emek nağmelerinin Azerbaycan Halk Edebiyatında en çok yayılmış türleri Holavarlar ve Sayacı sözlerdir. Azerbaycan folklorcularının bir kısmının fikrine göre “holavar” terimi “Ho” hayvan ve “var” yani “git” sözlerinin birleşmesinden türemiştir. Bu manada holavar, hayvanı işe çalışmaya çağıran nağmelerdir. Prof. Dr. Azad Nebiyev ise bu meseleye farklı bakmaktadır. Onun fikrine göre, “Çin, Hind ve İskandinav halklarının folklorundaki “ho”, mukaddes öküz (inek) toteminin adı olmuştur. Türk halklarının Azerbaycan, Özbek, Uygur vb. folklorundaki merasim nağmelerinin ekseriyetinde “ho”lar, mukaddes varlık, mutluluk simgesi gibi terennüm

ÇORUM FİKİR 51

olunur. “Holavar” mukaddes varlık hakkında mahni manasını taşır.”

Emek nağmelerinin geniş yayılmış numunelerinden olan Sayacı sözleri ise, göçebe hayatının başka bir alanı ile koyunculukla ilgilidir. Sayacı sözlerinin menşei hakkında da farklı mülâhazalar mevcuttur. Bu folklor türünün halk arasında yayılmış örneklerini ilk defa derleyerek yayımlayan Feridunbey Köçerli, (18631920) sayacı sözünün Fars dilinde ki “saye”, yani “kölge” sözünden alındığına ihtimal verir. Fars dilinde bu sözün mecazî manası “himaye etmek”, “savunmaktır”. Fars dilinden Azerbaycan Türkçesine de geçen “saye” sözü Kafkasya Türkleri arasında “bolluk”, “bereket” vb. manalarda kullanılmaktadır. Buradan da “sayacı sözlerinin”, yahut “sayacıların” halk arasında “bolluk getiren”, “bereket getiren” vs. anlamlarında kullanıldığı anlaşılıyor. Sayacılar da âşıklar ve dervişler gibi halk arasında gezerek dolaşır ve kendi şarkılarını

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 52

söylerdi. Sayacı sözleri orijinal müracaatlarla başlar:

Salammelik, say beyler,

Bir birinden yey beyler,

Saya geldi, gördünüz?

Salam verdi, aldınız?

Alnı tepel qoç quzu

Sayacıya verdiniz?

Sefa olsun yurdunuz,

Ulumasın qurdunuz.

Ac getsin avanınız,

Tox gelsin çobanınız.

Bunun ardınca sayacı, ev hayvanlarını, özellikle de koyunu vafeder, ondan bolluk ve bereket simgesi gibi söz açar:

Qoyunlu evler gördüm, Qurulu yaya benzer.

Qoyunsuz evler gördüm,

Qurumuş çaya benzer.

Qoyun var kere gezer,

Qoyun var küre gezer,

Geder dağları gezer,

Geler evleri bezer.

ÇORUM FİKİR 53

Azerbaycan folkloru bir insanın doğuşundan, mezara konulmasına kadar, hayatının tüm aşamalarını yansıtır. Bu açıdan folklor örnekleri, halk edebiyatı numuneleri çok konulu ve çok çeşitlidir. Emek nağmeleri insanı çalışma anında, iş sürecinde tasvir ediyorsa, merasim nağmeleri de, onun şenliklerini ve törenlerini, çocuk folkloru aile ocuk sevgisi ile ilgili duygularını, tapmacalar (bilmeceler) aklını, zekâsını nasıl geliştirdiğini, atasözleri geçmiş nesillerin ilim ve idraklerinin tecrübesinden hangi yollarla behrelendiğini, efsane ve esatirler tarihe, düne bağlılığım, latifeler, dünyayı, olayları gülerek anlamak arzusunu vs. açıklamaktadırlar.

Kuşkusuz, halk arasında en fazla popüler olan merasim nağmeleri de Azerbaycan şifahi edebiyatının en eski örnekleri sırasındadır. Belli bir alanda çalışan meslek adamlarının emek nağmelerinden farklı olarak merasim nağmeleri her evde, her ailede bilinir, tanınır. Çünkü bu nağmeler her Azeri Türkünün kutladığı bayramlarla, katıldığı [**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 54

törenlerle ilgilidir. Ecdadlarımızın arzu ve umutları, kaygı ve beklentileri, aynı zamanda onların dünyayı anlamak isteği bu nağmelerde akseder, Folklor uzmanları Azerbaycan Türkleri arasında yayılmış halk merasim nağmelerini ikiye ayırırlar. Bunların bir kısmını, mevsim merasimleri ile bağlı nağmeler, ikinci kısmını ise maişet merasimleri ile bağlı nağmeler oluşturmaktadır. Yeni gün anlamına gelen Nevruz, eski Azerbaycanlıların tasavvurunda, dünyanın yenileşmesi, doğanın tazelenmesi, kışın sıkıntılarından sonra tabiatın yeniden canlanması olarak anlaşılyordu. Nevruzla ilgili imevsim nağmelerinde, bu halk bayramının getirdiği iyimserlik hissi, hayata, geleceğe güven duygusu önemli yer tutmaktadır:

Novruz, Novruz bahara, Güller, güller bahara,
Novruz gelir, yaz gelir, Neğme gelir, saz gelir.
Bağçamızda gül olsun, Gül olsun, bülbül olsun.
Bağçalarda gül olsun, Gül üste bülbül olsun.
Mevsim nağmeleri içerisinde eskiden beri
Azerbaycan Türkleri arasında çok yayılmış, Xıdır
ve QoduQodu merasimleri ile ilgili olarak

ÇORUM FİKİR 55

yaratılmış nağmelere de sık şekilde tesadüf olunmaktadır. Xıdır, Xıdır Nebi, yahut Xıdır İlyas hakkındaki nağmelerde yeşillik, barbahar ve bereket arzusu, gıda ve ruzi isteği esas yer tutar. Ebedî hayat simgesi olan Xıdır, zor duruma düşenlerin, darda kalanların kurtarıcısı ve yolgöstereni gibi takdim olunur.

“Xanım ayağa dursana,
Yük dibine varsana,
Boşqabı doldursana,
Xızırı yola salsana.”

Maişet merasimi folkloru vasfihaller, ağılar, nişan ve toy nağmeleri vs.den oluşmaktadır.

Vasfihaller kuruluş açısından bayatıları ha tırlatmaktadır. Adından da anlaşıldığı gibi, burada halin vasfı, durumun açıklanması esastır. Vasfi hallar daha çok genç kızlar ve kadınlar arasında yayılmıştı. Nevruz bayramı arefesinde, gelen yeni yılın nasıl olacağı, kimin ne beklediği vs. hakkında [**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 56

vasfihallar vasıtası ile fal açılarak bilgiler alınırdı. Azərbaycan folklorunun ilk tetkikçilerinden yazar Yusuf Vezir Çemenzeminli bu merasimi şöyle tasvir eder: “Xalqımız arasında Novruz bayramına bir ay qalmışdan başlayaraq çərşənbə axşamı vasfihal salmag kimi bir adet vardı. Qadın və qızlar toplanaraq bir bədyə su qoyar və herədən bir nişan alaraq suya salardılar. Bədyə başında oturan qadın təsadüfən elinə keçən nişanı sudan çıxarıb bir vasfihal söylər, bu qayda ilə fala saxardılar. Dəməli, nişan verənin üreyində bir niyyət olar və niyyətinin baş verəcəyini və ya verməyəcəyini söyləyən vasfihaldan duyardı”. Məsələn birini sevmək üçün, böylə bir vasfihaldan okunması uğur ələməti idi:

Oturmuşdum səkidə,
Üreyim səksəkide,
Yardan üç ələmə gəldi,

Bir qızıl nəlbəkide. Ağılar da xalq
ədəbiyatının ən əski və ətkili ərneklərindəndir.

ÇORUM FİKİR 57

Tarihî kaynaklardan da belli olduğu gibi, əski Azərbaycanca yuğ olaraq adlanan mərasim məvcut idi. Ölə kəhrəmanlar üçün yuğlama mərasimi yapılarıdı. Bu mərasimdə yuğçular ölə kəhrəmanın sifətlərini anlatırlardı. Yuğ və yuğçu sözü Azərbaycan Türkçəsində dəğişiklikə uğrayaraq ağı və ağıçı şəklini almıştır. Xalq ədəbiyatındaki ağılara həm nəsir, həm də şiir şəkillərində təsadüf etmək mümkündür. Nəsirle olan ağılarda daha çox ölə adamın keyfiyyətləri anlatılır, bəyalardan oluşan kisa şiirlərlə söylənən ağılarda isə bu ölümün doğurduğu ıstırablar, onun yəkinlərinə, çocuklarına ətkisi vs. təsvir edilir. Azərbaycan ağıları onu yaratan xalqın, özellikle də Azərbaycan kəadınlarının iç dünyası, onların kərdəş, ər, evlat və anababa sevgisi haqqında açı k fikir verir. Həcim açıısından küçüklüğüne rağmen, hər ağı insan hislərinin, insan duyğularının dərinliğini və sonsuzluğunu açığa çıxaran dolğun bir əsərdir:

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 58

Bostanda tağım ağlar,
Basma, yarpağım ağlar. Ne qeder sağam, ağlaram,
Ölsem torpağım ağlar.

Keder ve derd üzerinde köklenmiş ağılardan farklı olarak nişan ve toy nağmeleri şenliğı, şuhluğı, esprili havası ve oynaklığı ile seçilir. Azərbaycan halk edebiyatında nişan ve toyun bütün aşamaları ile bağıli şiirler, nağmeler mevcuttur. Bunların arasmda, elçilerin gelmesi, nişan getirilmesi, gelinin eline kına yakılması, gelinin oğlan evine getirilmesi, gelinin ve damadın tarifi vs. merhaleleri ve onlarla ilgili nağmeleri hatırlatmaq mümkündür. Aynı zamanda bu nağmeler hal mizahının, alaycılığının tüm inceliklerini yansıtır. Mesela, elçilik yahut nişan için gelen oğlan tarafının nezaketli davranışları, onların okudukları nağmelerden de bilinir:

ÇORUM FİKİR 59

Quda, gelmişikbiz size,
Hörmət ediniz bize,
Bu gün qızımız sizdedir,
Sabah aparırıq bize.

Kızın ata anasmın rızası alındıktan ve toy merasimi gerçekteştikten sonra ise, onların okudukları nağmelerin tonu ve mazmunu tamamen değışir:

Verdim bir dana, Aldım bir sona,
Ay kız anası, Qalyanayana

Yeni yuvasma sevdiği oğlanın evine getirilen geline müracaatla okunan nağmeler ise inceliğı, samimiliğı, ile seçilir:

Anam, bacım qız gelin, Elayağı düz gelin.
Yeddi oğul isterem,
Birce dene qız, gelin.

Toy merasimi sona erer, yeni aile kuruluur,
[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 60

genç ataananın ilk çocuğu dünyaya gelir. Çocuk folklorunda, babaananm çocuklarının sağlam ve mutlu büyümeleri ile bağlı arzuları var; çocukları eğitmek, onlarm akimi, zekâsını geliştirmek, niteliklerini inkişaf ettirmek için zaman zaman halk bilgilerine, halk tecrübesine dayanarak ortaya konulan oyunlar ve nağmeler, bilmeceler ve yanıltmacalar da var. Analık sevgisini, evlat mehebbetini ifade eden laylalar ve okşamalar Azerbaycan çocuk, folklorunun en yaygın numunelerindendir. Bu beşik nağmeleri en munis, derunî hislerin ifadesidir.

Laylalar ve okşamalarla birlikte, Azerbaycan çocuk folklorunda, arzulamalar, beslemeler, nazlamalar, azizlemeler, eğlendirmeler vs. gibi çocuk hayatı ve anaçocuk münasebetleri ile ilgili diğer numuneler de mevcuttur. Mesela, beşikte yatan küçük oğlunu yahut kızını okşayan ana onun nişanı, düğünü vs. ile ilgili nağmeler okur:

ÇORUM FİKİR 61

Elinde var def,
Üstüde sedef,
Kırmızı köynek,
Geler kızımçün.

Küçük yaşlı çocuklar arasındaki oyunlarla ilgili folklor numunelerinin çeşidi de Azerbaycan halk edebiyatında oldukça geniştir. Buraya sanamalar, düzgüler, acıtmalar, çatdırmalar, bahisleşmeler vs. dahildir. Sanamlalar ve düzgüler çocukların hafızalarını geliştirdiği gibi, dilin zenginliklerini açıklayan yanıltmacalar da, onlarm konuşma ka' biliyetlerinin gelişmesinde önemli rol oynar. Biri birine benzer, ama farklı manalara sahip sözlerden oluşan yanıltmaçlar, aynı zamanda halk edebiyatında dil unsurlarının ne kadar başarılı bir şekilde kullanıldığı hakkında fikir verir: “Getdim gördüm bir dere de bir berber bir berberi ber ber beğirdir. Dedim, a berber bu berberi niye ber ber beğdirdirsen? Dedi bu berber ber ber beğiresi berberdir”. Ve yahut: “Bu mis ne pis mis imiş, Bu [**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 62

mis Kaşan misiymiş” gibi yanıltmaçlar, yalnız çocuk konuşmasının gelişmesinde, onların düzgün telaffuz kurallarını öğrenmelerinde değil, aynı zamanda çocuklarda bir humor hissinin oluşmasında da önem taşımaktadır.

Türk halkları arasında bilmece, tapışmak, cummak vs. adlar altında tanınan tapmacalar da Azerbaycan Halk Edebiyatının, özellikle de Azerbaycan çocuk folklorunun geleneksel ve yaygın şekillerinden biridir. Tapmacalar halk hayatının hemen tüm alanlarını ihata eder. klasik Azerbaycan şiirlerindeki muamma ve loğaz, aşık edebiyatındaki bağlama ve gıfubend gibi şiir şekillerinin meydana çıkmasına halk edebiyatındaki tapmacaların da büyük bir etkisi olmuştur.

Azerbaycan Halk Edebiyatının mühim bir kısırımı atasözleri ve darbimeseller oluşturmaktadır. Halkın tarihî tecrübesini aksettiren atasözlerimiz, diğer Türk boylarının atasözlerinden fazla farklı değildir. Bu da yalnız soyumuzun ve dilimizin değil, tarihî bilgi ve tecrübelerimizin de aynı olduğunun bir işaretidir. Türk millî kültürünün

ÇORUM FİKİR 63

muhteşem numunelerinden olan “Kitabı Dede Korkut” destanlarının atasözleri ile açılması, halkın bu zekâ ve idrak numunelerine her zaman büyük önem verdiğini göstermektedir. Nesîmî, Fuzûlî, Vakîf vs. gibi orta çağ Azerbaycan şairlerinin eserlerinde de bol bol işlenen atasözleri, yalnız asırlar boyu smavdan geçirdikleri gerçeklerin değil, hem de onun tarihinin, manevîahlâkî kanaatlarının ifadesidir. Azerbaycan atalar sözlerinin toplanmasına ve tetkikine XIX. yy.’m ikinci yarısından sonra başlanmıştır. Bütün hayatını bu zengin halk hazinesinin yazıya alınmasına vermiş folklor uzmanı Ebülkasım Hüseyinzade’nin tahminen yetmiş yıl zarfında on binden fazla atalar sözleri toplaması Azerbaycan Halk Edebiyatının diğer alanlarda olduğu gibi bu sahada da zenginliğini, verimliliğini göstermektedir. Azerbaycan atalar sözlerinin büyük ekseriyeti manzumdur. Dâhilî kafiyelerden ibaret atasözleri ile bir sırada iki, bazen dört mısradan oluşan

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 64

atasözlerine rastlamak mümkündür.

Diğer halkların edebiyatlarında olduğu gibi Azerbaycan Türklerinin halk edebiyatında da şiir ve nesir türleri birlikte kullanılmıştır. Ancak şiir türleri daha fazladır. Sözlü edebiyatın bu türleri içerisinde en yaygın olanı bayatılar (maniler)dır. Azerbaycan folklorcuları arasında bayatıların menşei ile ilgili farklı fikirler mevcuttur. Tetkikatçıların büyük ekseriyeti bu popüler halk edebiyatı türünü Bayat adlı Türk boyunun adı ile ilgili göstermektedirler. Bayatlar eskiden beri Kuzey Azerbaycan sınırları içerisinde yaşamaktadırlar ve bazı rivayetlere göre Türk dünyasının büyük söz ustası Fuzûlî de bu boydandır. Bayatıların “kadim”, “eski” manalarını bildiren “boyat” sözünden türediğini ve bununla da bu poetik türün en eski zamanlardan beri halkın manevî hayatına dâhil olduğunu savunan edebiyatçılar da vardır.

Bayatı halk edebiyatından yazılı edebiyata da geçmiştir. XVI. yy. Azerbaycan klasik şiirinin

ÇORUM FİKİR 65

tanınmış temsilcilerinden birisi olan Şah İsmayıl Hatai aynı zamanda güzel, düşündürücü bayatılar şairidir. XVII. yy. Azerbaycan şairlerinden Mehemed Emani’nin de kendi yaratıcılığında bayatıya önem verdiği bilinmektedir. Azerbaycan halk edebiyatında müellifli bayatıların en olgun ustası ise, XVII. yy. da yaşamış Sarı Aşık olmuştur. Şiirlerinin birinde “Küllî Qarabağın abiheyatı, Nermü nazit bayatıdır, bayatı” diyen XVIII. yy. büyük Azerbaycan şairi Molla Penah Vaqif, bayatıdan bir güzellik, incelik ve olgunluk simgesi gibi söz ediyordu. Bayatılar da diğer halk edebiyatı örnekleri, özellikle de atalar sözleri gibi halkın tarihini, bu tarihin önemli olaylarını yaşatmaktadır. Mesela,

Apardı tatar meni,
Qul edib satar meni,
Yarım vefalı olsa,
Axtarıb tapar meni

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 66

Bayatısı hiç şübhesiz ki, Azerbaycan'ın Mogoltaraların yönetimi altına geçtiği XIIIXIV yy. eseridir.

Azerbaycan folklorunun başka bir şiir türü halk mahnıları, musiki ile bedii sözün birleşmesinden türemiştir. Onlar sevgi ve kahramanlık mahnıları olarak iki kısma ayrılmaktadırlar.

Sevgi mahnıları derin ve ince lirizmi, hislerin samimiliği ve kıvraklığı ile seçilir. Kahramanlık mahnılarında ise adından da anlaşıldığı gibi, mücadele, savaş, haksızlıklara karşı barışmazlık ahvaliruhiyyesi öne çıkarılmaktadır. Sevgi konulu halk mahnılarının bazıları diyalogdeyişme şeklindedir.

Halk mahnıları popülerlik açısından atalar sözleri ve bayatılarla aynı seviyededir. Buraya kadar üzerinde durduğumuz Azerbaycan halk edebiyatının lirik türleridir. Şiirle birlikte epik tür, yahut nesir de, bu edebiyatta yaygındır. Nağıllar,

ÇORUM FİKİR 67

destanlar, qaravelliler, rivayetler, efsaneler, esatirler, latifeler vs. millî folklordaki nesir türlerini oluşturmaktadırlar.

Her Azerbaycan Türkü, çocuk yaşlarından başlayarak Azerbaycan nağıllarının çekici ve sihirli dünyasının içine girer, bu dünya ile büyür. Azerbaycan nağıllarında onu yaratan ve yaşatan halkın millî özellikleri, gelenek ve görenekleri, örf ve âdetleri, geçimi dünya görüşü, insanlarla münasebeti, manevî özgürlük uğrunda mücadelesi ön plana çıkar. Azerbaycan nağılları, zaman zaman yazılı edebiyatın faydalandığı zengin kaynaklardan biri olmuştur. XII. asrın büyük Azerbaycan şairi Nizami Gencevi'den başlayarak Azerbaycan Edebiyatının bütün büyük simaları kendi yaratıcılıklarında nağıllara sık sık müracaat etmiş, nağıllardan aldıkları konularda, yeni devirle, yeni meselelerle sesleşen eserler yazmışlardır. Bu açıdan millî folklorun diğer türleri ile mukayesede nağılla

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 68

daha büyük bir çapta yazılı edebiyatın malzemesini oluşturmuşlardır.

Nağıl toplayıcıları ve araştırmacıları, dünya folklorunun da tecrübesine dayanarak Azerbaycan nağıllarını muhtelif, yönlerden tasnif etmişlerdir. Mesela, bu sahanın ilk araştırmacılarından biri olan yazar Yusuf Vezir Çemenzemimli nağıllarımızı üç gruba ayırmıştır: eski tasavvur ve ayinlerle ilgili nağıllar; tarihî nağıllar ve çocuk nağılları. Çağdaş folklorcular ise derlenmiş ve araştırılmış daha fazla nağıl örneklerini göz önünde tutarak Azerbaycan nağıllarının konu açısından daha geniş tasnifini vermişlerdir. Buraya hayvanlar hakkında nağüller, sihirli nağıllar, tarihî nağıllar, ailegeçimle ilgili nağıllar ve satirik (mizahi) nağıllar dahildirler.

Hayvanlar hakkındaki nağıllar mana açısından daha evvelce sözü edilen sayacı sözlerine benzer. Bu nağıllarda halkın tarihî gelişme merhalelerinde totem olarak kabul ettiği, bu veya başka açıdan kutsallaştırdığı hayvanlarla ilgilidirler. Mesela, Azerbaycan’da yılanın bir totem olarak alındığı çok sayıda nağıllar vardır.

ÇORUM FİKİR 69

Diğer taraftan, Azerbaycan’da yılan pirlerinin, yılan tapmaklarının varlığı da bilinmektedir. Tarihçiler bunu Azerbaycan’ın en eski nüfusunun, özellikle de Midiyalıların yılanla tapınması ile ilişkili göstermektedirler.

Diğer taraftan, yılan dünya folklorunda idrak, zekâ simgesi olarak alınmıştır. Bu, yılanla ilgili Azerbaycan nağıllarında da gözükmektedir. Mesela, “Ovçu Pirim” nağılmda yılan Ovçu Pirim’in ağzına tükürür ve bundan sonra Pirim tüm hayvanların dilini anlar. Azerbaycan nağıllarında yılanla birlikte canavar, horoz, it, öküz, inek vb. hayvanlar da totem olarak geçmişlerdir.

Sihirli nağıllar da ortaya çıkış açısından eski nağıllardandır. Bu nağıllarda insanın mitolojik varlıklara, doğanın dağıtıcı kuvvetlerine karşı mücadelesi yer alır. Adından da anlaşıldığı gibi, Azerbaycan sihirli nağıllarında kahramanlar sihir, cadı, efsun ve mitolojik yardımcılarının sayesinde devler, ejderhalar, periler, cadıkarılar, tılsımlar vs.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 70

ile mücadele ediyorlar. Bu nağıllardaki hadiseler, ekser hallerde, zulmet dünyasında, yerin altında, periler ve devler ülkesinde ve diğer fantastik mekânlarda geçer.

Sihirli nağıllar tüm fantastik süsüne rağmen aslında halkın sevmediği, barışmadığı kuvvetlere karşı mücadele ruhundan ve isteğinden kaynaklanırlar.

Tarihî nağıllar ise, adından da anlaşıldığı gibi, Azerbaycan tarihinin ayrı ayrı olayları, şahsiyetleri yahut da faaliyetleri, bu ülke ile ilgili olmuş insanların hayatı ile ilgilidir.

Azerbaycanda İskender, Dara Şah Abbas ve başka tarihî şahsiyetler hakkında nağıllarm varlığı bu folklor türünün yalnız halk fantazisine değil, aynı zamanda tarihî gerçekliklere dayandığını göstermektedir.

Maişeti nağıllar konusu nağıllarm daha büyük bir bölümünü oluşturur. Bu nağıllarm konusu, gündelik hayattan gerçek mücadeleden alınmıştır.

ÇORUM FİKİR 71

Maişet nağıllarının esas kahramanları halkın arasından çıkmış adamlardır. Çoban, nöker, işçi, köylü vb. meslek adamlarından oluşan bu kahramanlar maişet nağıllarında bir kural olarak, nağılın başlangıcında zayıf, kuvvetsiz, zavallı adamlar gibi tasvir olunurlar.

Ama içerisine girdikleri hayat şartları, farklı olaylar onları sanki yeniden yetiştirir. Onlar hem aklî, hem de fizikî açıdan kuvvetlenir, karşılarına çıkan zorlukları başarı ile geçerek nağılın sonunda ülke yöneten bir padişah, akıllı bir vekil, adaleti ile tanınan yönetici seviyesine yükselirler.

Esas kahramanlar Keçel, Koşa vb. olan satirik (mizahî) nağıllarda ise, halk gülüş yolu ile kendi düşmanlarına karşı mücadele verir. Bu nağıllarm kahramanları en zor durumlardan, akılları, hazır cevaplılıkları ile kurtulabilirler; özlerinden kat kat kuvvetli düşmanı akim, sözün kudreti ile yenerler.

Yüzyıllar boyu, halkın yediden yetmişe her temsilcisi için hayat mektebi olmuş nağıllarm, Azerbaycan folklorunda kendi gelenekleri, üslûp [**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 72

özellikleri meydana gelmiştir. Her bir nağıl peşrev yahut nağılbaşı ile başlayıp, nağılsonu ile biter. Nağılbaşılar diğer dünya halklarının nağıllarının da esas üslubî özelliklerindendir. Ama Türk nağıllarının (Azerbaycan, Özbek, Türkmen vs.) başlangıcındaki nağübaşlarm özelliği ve farkı, onların kural olarak humoristik karakterde olmasındadır. Diğer taraftan, nağılbaşı nağılın mazmunu, konusu ile bağı kalmaz. Mesela:

“Hamam hamam içinde,
xelbir saman içinde,
deve delleklik eyler,
köhne hamam içinde.

Hamamcının tası yox,
baltacının bal tası yox,
Orda bir tazı gördüm,
onon da xaltası yox.
Qarışqa şıllaq atdı
devenin budu batdı,

ÇORUM FİKİR 73

milçek mindim çay keçdim,
yabaynan dovğa içdim,
heç bele yalan görmemişdim” vs.

Azerbaycan Halk Edebiyatında efsaneler, esatirler ve rivayetlerin de çok sayıda örnekleri vardır. Hayvanlar, kuşlar, yer adları, kaleler, boy halk, nesil, totem adları, sema cisimlerinin adları, tarihî olaylar ve şahsiyetler, dinî unsurlar yanında, Azerbaycan efsanelerinin her birisinde halkın fikir ve amaçları, onun geçmişini anlamak ve geleceği bilmekle ilgili istek ve çabaları esas yeri tutar. Azerbaycan efsane ve esatirlerinin halk arasında toplanmasına yirminci yüzyılın başlarmda başlanmıştır. Arif Acalov’un esatirler, Sednik Pirsultan’m ise efsanelerle ilgili toplama ve derlemeleri, tetkik ve değerlendirmeleri bu folklor türlerinin de Azerbaycan halk edebiyatındaki yaygınlığını, farklı örneklerle malik olduğunu ortaya koymuştur. Azerbaycan epik folklorunun

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 74

halk arasında popüler olan türlerinden biri de latifelerdir. Latifeler aynı zamanda Türk folklorunun konu ve kahraman açısından ortak türüdür. Türk halklarının ortak bir gülüş, mizah kahramanı var.

O, farklı Türk boyları arasında Molla Nesreddin, Nasrettin Hoca, Nesreddin Efendi, Hoca Nasır Efendi vs. adlarıyla tanınan ve anılan büyük mizah ustasıdır. Azerbaycan folklorunda Molla Nesreddin gibi tanınan bu idrakli insanla ilgili yüzlerle latife yazıya alınmıştır.

Molla Nesreddin sevinç anlarında da, keder dakikalarında, toyda da, yasta da her zaman halkın yanında olan, her zaman ona destek veren, maceraları ile onu güldürerek düşündüren ve düşündürerek güldüren büyük bir ustadır.

Ama Molla Nesreddin Azerbaycan latifelerinin yegâne kahramanı değildir. Behlül Danende, Aptal Kasım gibi gülüş ustalarının da çok sayıda latifeleri yazıya alınmış ve halk arasında yayılmıştır. Ayrıca, Azerbaycan'da her bölgenin kendi mizah

ÇORUM FİKİR 75

kahramanları olmuştur ve onların gelenekleri şimdi de yaşamaktadır.

Diğer halkların sözlü edebiyatlarında olduğu gibi, Azerbaycan Halk Edebiyatında da bu edebiyatın zirvesini destanlar oluşturmaktadırlar. Destanlar Azerbaycan folklorunun halk arasında yaygın ve hacim açısından büyük türlerinden biridir.

Destan kelimesi Azerbaycan Edebiyatında bin yıllar boyu kullanılmıştır. Bilindiği gibi, Nizami Gencevide “Hamseye” dâhil olan eserlerini “destanlar” olarak adlandırmıştır. Azerbaycan destanları hem şiir, hem de nesrin unsurlarını taşımaktadır. Başka sözle söyleyecek olursak, destanlarda nesr ve nazm parçaları birbirini takip eder; fikir ve mana açısından birbirini tamamlar.

Destanın nesr parçaları olayları, durumları anlatırken, şiir parçaları daha fazla kahramanların lirik his ve düşüncelerinden, onların heyecan ve

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 76

ıstıraplarından söz açarlar.

Asırlardan beri malum olan, halk arasında geniş alanlara yayılmış, derlenmiş Azerbaycan destanları halk edebiyatı ile ilgili tetkiklerde kahramanlık ve sevgi destanları olarak tasnif edilmiştir. Bu destanların arasındaki farklar da her şeyden önce onların adlarında kendini gösterir. Halkın farklı tarihî dönemlerde kendi bağımsızlığı, egemenliği, insan hakları, toprağının ve yurdunun, kadının ve akrabalarının hür yaşamı için verdiği mücadeleler esasen kahramanlık destanlarına yansımıştır. Bundan farklı olarak sevgi destanları daha fazla aşk romanlarını hatırlatmaktadırlar. Bu destanlarda sevgilisine kavuşmak için mücadeleye başlayan genç aşığın ıstırapları, sevgi yolunda karşılaştığı zorluklar, verdiği savaşlar vs. esas konuyu oluşturmaktadır. Ancak, kahramanlık destanlarında sevgi sahnelerinin, bunun aksine olarak sevgi destanlarında kahramanlık ve savaş sahnelerinin olması da doğaldır. Destan diğer halk

ÇORUM FİKİR 77

edebiyatı türlerinden farklı olarak hayatı daha geniş boyutlarda, daha çeşitli ölçülerde aydınlatıldığından, tabii ki, burada insan hayatının daha farklı sahneleri göz önüne alınabilir.

Azerbaycan Halk Edebiyatında “Kitabi Dede Korkut, Koroğlu, Molla Nur, Kaçak Nebi, Kaçak Kerem, Settarhan” vs. kahramanlık destanları yaygındır. Bu destanlar farklı tarihî dönemlerin eseri olduğu gibi, onlarda akseden olaylar, tarihî gerçekler de, Azerbaycan halkının hayatının farklı devirleri ile ilgilidir.

Mesela, Kitabi Dede Korkut’ta Azerbaycanlıların, daha geniş anlamda ise Oğuz Türkleri’nin X.XI. yy. hayatı söz konusudur. Koroğlu destanı Kafkasya’da ve Azerbaycan’da XVI.XVII. yy.’da cereyan eden tarihî olayların edebî ürünü olarak meydana çıkmıştır. “Kaçak Nebi, Kaçak Kerem, Sattarhan” vb. kahramanlık romanları ise, Azerbaycan Türklerinin Rus ve İran zulmüne karşı

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 78

teşkilatlanmış bir halde mücadele verdikleri XIX.XX. yy. edebî ürünleridir.

Türk Halk Edebiyatının ve Türk lehçelerinin muhteşem abidesi olan Kitabı Dede Korkut tam olarak bin yıl önceki AzerbaycanTürk hayatının ansiklopedisi olarak adlandırılabilir. İlim alemine ilk kez, 1815'te Alman şarkiyatçısı Henrif fon Dits'in tetkikatıyla çıkan bu eser Azerbaycan'da ilk defa 1938'de yayınlanmıştır. Prof. Hemid Araslı'nın hazırladığı bu neşir bütünlükle Türkiye'de yayınlanan Orhan Saik Gökyay neşrine dayanmakta idi. Azerbaycan halk edebiyatı araştırmacılarının Kitabı Dede Korkut destanı ile ilgili tetkikleri ise 192030 yıllarına tesadüf etmektedir. Stalin'in eski Sovyetler Birliği'nde 1937'de başlattığı “Büyük terör” de zarar gören edebî eserlerden birisi de Kitabı Dede Korkut destanları olmuştur. Pantürkizm tebliği ve milletçiliği ileri sürülerek bu edebî abide yasaklanmış, onunla ilgili tetkikleri olan araştırmacıların bazıları da

ÇORUM FİKİR 79

cezalandırılmıştır. Destanın 1950 ‘de Bakü’de, akademisyen V. V. Bartold’un çevirisinde Azerbaycan alimleri tarafından yayınlanması eski Soyvet yönetimi arasında gerçek bir hiddet fırtınası doğurmuştur Kitabı Dede Korkut destanları üzerindeki yasak, Stalin’in ölümünden sonra kaldırılmış, bu destanla ilgili yalnız Türkiye’de Azerbaycan’da değil diğer Türk Cumhuriyetlerinde (Türkmenistan, Kazakistan), yabancı ülkelerde (ABD, İngiltere, Hindistan vs.) bir sıra dikkati çeken araştırmalar ortaya çıkarılmıştır. Rus dilinin yanı sıra destanın tam metni İngilizce, Almanca, İtalyanca, Hırvatça, Litva vs. dillere aktarılmıştır.

Kuşkusuz, Kitabı Dede Korkut Oğuz Türkleri'nin ortak edebî abidesidir. Bu fikri kabul etmekle birlikte, destanın tetkikatçıların çoğu onun ortaya çıkış yeri olarak Azerbaycan üzerinde dururlar. Rusya’da bu destanın en tanınmış araştırmacılarından olan V. V. Bartold sonuçta şöyle bir neticeye gelmiştir: “Bu destan çok çetin ki,

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 80

Kafkasya muhitinden dışarıya formalaşabilirdi”. Gerçekten de destandaki olayların büyük bir kısmı şimdiki Azerbaycan’ın sınırları içerisinde gelişir. Destanın farklı boylarında Gence, Berde, Nahçıvan, Şerur, Dereşam, Derbend, Göğce Gölü vs. gibi bugün de coğrafi açıdan Azerbaycan’a bağlı bölgelerin adı geçer. Destan kahramanları bu bölgelerin vatandaşlarıdır, onların yakın komşuları ise, Gürcü, Abhaz ve başkalarıdır. Destanların tanınmış Türk araştırmacılarından Muharrem Ergin de onların hem dil, hem de tarihî coğrafi açıdan Azerbaycan’la ilgisi fikrini kabul eder. Muharrem Ergin’in fikrinde Türklüğün ortak edebî habidesi, ortak halk destanı olan Kitabı Dede Korkut Azerbaycan’la daha sıkı şekilde bağlıdır.

ÇORUM FİKİR 81



Mahmut Selim GÜRSEL

İFTİRA VE ÖTESİ

İnsanlar bazen kendi çıkarları veya karşısındakileri çekememeleri yüzünden onlara bazı karalar çalmaktan çekinmezler. Gözleri öyle karar ki o yaptıklarının bir iftira olduğunu bile düşünemezler. Neden böyle yaptıklarını ise kendileri bilgi sorsanız bilmezler.

Bu davranışta bulunanların bu yaptıkları işlev ile o kadar içli dışlı olurlar ki yaptıklarının doğruluğuna kendilerini inandırarak karşısındakinin sanki o yapılmamış veya söylenmemiş işi yapmış veya söylemiş gibi algırlar ve o yaptıklarının doğruluğunu ispat

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 82

etmeye çalışan bir avukatı olarak devam ederler.

Sonuçta ise hüsrana uğramaları bir gerçektir. Bu iftiranın bu dünyada çözülememesinin birde öbür dünyada da bütün insanlar karşısında görülecek hesapta eller ve ayakların şahitliği ile dillerin sustuğu zaman diliminde hesap gününde bu iftiranın meydana çıkacağını düşünemezler.

Nedir bu insanlarda bulunan haset ve çekememezlik?

Bu çekememezlik aslında bizimle beraber büyüyen bir nefsin emaresi değil midir?

Bu icraatta sadece kendimizi tatmin etme duygusu ile acaba başkalarına karşı yaptığımız bu hareketle kendimizi öne çıkartma duygumuz olabilir mi?

İşte bu düşüncelerin ve bilgilerin ışığında yapacağımızı düşünmek bile istediğim iftiramızı önce kendimiz için getireceği zararları göz önüne getirmemiz bizi bu dünya ve gelecek hayatımızda ebediyen yaşayacağımız dünyamız için iyi veya

ÇORUM FİKİR 83

kötü bir meta olup olmadığın düşünmemiz gerekmektedir.

İFTİRA VE ÖTESİ

İnsanlar bazen kendi çıkarları veya karşısındakileri çekememeleri yüzünden onlara bazı karalar çalmaktan çekinmezler. Gözleri öyle karar ki o yaptıklarının bir iftira olduğunu bile düşünemezler. Neden böyle yaptıklarını ise kendileri bilgi sorsanız bilmezler.

Bu davranışta bulunanların bu yaptıkları işlev ile o kadar içli dışlı olurlar ki yaptıklarının doğruluğuna kendilerini inandırarak karşısındakinin sanki o yapılmamış veya söylenmemiş işi yapmış veya söylemiş gibi algırlar ve o yaptıklarının doğruluğunu ispat etmeye çalışan bir avukatı olarak devam ederler.

Sonuçta ise hüsrana uğramaları bir gerçektir. Bu iftiranın bu dünyada çözülememesinin birde öbür dünyada da bütün [**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 84

insanlar karşısında görülecek hesapta eller ve ayakların şahitliği ile dillerin sustuğu zaman diliminde hesap gününde bu iftiranın meydana çıkacağını düşünemezler.

Nedir bu insanlarda bulunan haset ve çekememezlik?

Bu çekememezlik aslında bizimle beraber büyüyen bir nefsin emaresi değil midir?

Bu icraatta sadece kendimizi tatmin etme duygusu ile acaba başkalarına karşı yaptığımız bu hareketle kendimizi öne çıkartma duygumuz olabilir mi?

İşte bu düşüncelerin ve bilgilerin ışığında yapacağımızı düşünmek bile istediğim iftiramızı önce kendimiz için getireceği zararları göz önüne getirmemiz bizi bu dünya ve gelecek hayatımızda ebediyen yaşayacağımız dünyamız için iyi veya kötü bir meta olup olmadığın düşünmemiz gerekmektedir.

ÇORUM FİKİR 85



Mahmut Selim GÜRSEL

DAĞLAR VAR YA O DAĞLAR

Dağlar var ya o dağlar;
Başları dumanlı, dorukları karlı,
Bizim için bir yükseklik olan o dağlar
Neden oradalar bilen var mı?

Dağların başında eser rüzgârlar
Bizlere bulutları yönelten ayar,
İşte dağlar buna da yarar
Bunu bilenimiz var mı?

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 86

Dağların başında karlar var
İşte o karlar, zamanla erir
Meydana getirirler dere ırmaklar
Hayat olan suyu sağlar bilen var mı?

Ne yaparız biz o dağlar için
Yok ederiz dengelerin benliğini
Keseriz tepesinden itibaren zirveyi
Bir miktar gelire kurban dağlar!

ÇORUM FİKİR 87



Mahmut Selim GÜRSEL
KURBAN BAYRAMI

Bayramlar.

Gelirler, biterler ve geçerler.

Zaman diliminde biz insanlara verilen bir görev ile deneniriz. Deneme yanılma ile olan bir olay değildir bayramlar. Bizlere verilmiş sosyal düzende bir vakit dilimidir. Bu dilim arasında bazı kendimize ait olan varlıkları başkaları ile paylaşmamızın denemesidir.

Bayramlarda bizler Milli ve Dini olarak ayırabiliriz.

Müslümanların dininin bize verdiği bu görevler bazen nefsimizi kolayına giden kaçamakları hoş gösterir. Bu bilgileri ise son

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 88

zamanlarda sulandırarak bilerek Müslümanları yoldan çıkartma amaçları da açıkça gözükmemektedir.

Kurban'ın çeşitlerini, Hac ibadetinde yapılan Hac'ın niyetine göre kesilen Hedy Kurbanını, Kurban Bayramında kesilen Hedy kurbanı, farz ve nafil olmak üzere ikiye çeşittir ve hedy kurbanının kesilme yeri, Harem bölgesidir. Temettü ve kıran hacılarının keseceği şükür kurbanı gibi kurban bayramı günleridir. Harem bölgesinde oturanlar için şükür kurbanı kesme zorunluluğu yoktur.

Bilediklerimizi öğrenmemiz gereklidir. Fakat bilgileri öğrenmek için herhangi bir yerden, herhangi bir kişiden, herhangi bir siteden öğrenmemiz doğru değildir. Yazılmış ve bilinmiş bilgileri incelemeliyiz. Bilerek işlerimizi yapmalıyız.

Hepinizin Kurban Bayramınızı Kutlar, yanlış bilgilerden arınmamızı dilerim.

ÇORUM FİKİR 89



Mahmut Selim GÜRSEL

CUMHUR VE CUMHURİYET

CUMHUR sözlük anlamı:: (Arapça kelime olup çoğulu Cemahir'dir); Halk, Ahali. Kalabalık, Başboş Kalabalık. Erkek İsmi.

Cumhuriyetin karşılığı, ulusun kendi kendisini yönetmesi anlamına gelir. Bu yönetim şeklinde iki unsur bulunmaktadır. İdare edenler ve idare edilenler. Bu iki unsuru teşkil edenlerin en önemli özelliklerin başında dürüstlük ve namuslu olması gereklidir ve Cumhuriyet Rejimin demokrasi platformuna oturtulması şarttır.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 90

Cumhuriyet Ulus ve Vatan sevgisi ve bağlılığı olan idare edenler ve idare edilenlerce bulunması ve en önemli bir bağlılık ile birlikte hukuka saygı ve tarafsız adaleti de beklmeleri gerekerek yaşamaları gerekmektedir.

Cumhuriyet idaresinin en önemli hayat veren demokrasi olarak gözüktür. Cumhuriyet idaresi sistemin demokrasi ile olan ilişkisi çok önemli bir ikili olarak karşımıza çıkar. Ülke idaresinin iç ve dış tehlikelere karşı cumhuriyet sert ve katı bir şekilde ama demokrasinin gerekleri ile korur. Bunun dışına çıkılmasında cumhuriyet ile demokrasi arasında kopukluklar ve ayrılıklar başlayabilir. Ülkenin idarecileri bu ayrımcılık ve kopuklukları önlemekle görevlidirler. Cumhuriyet ile demokrasi idaresinde özgürlükleri kullanmada hiç kimse veya kuruluşun sınırsız hak kullanma hukuku bulunamaz. Kanunların verdiği yasama yetkisi ile özel ve tüzel haklara belirli çerçeveler içerisinde kullanılırlar.

ÇORUM FİKİR 91

Ülkemiz 23 Nisan 1920 Tarihinde kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi Türkiye'nin idaresi

için uygun bir devlet şeklini bulması gerekli hale gelmiştir. 1 Nisan 1923 tarihinde yenilenen seçim sonunda Lozan Antlaşması ve Türk Ordusunun İstanbul'a girmesinden Türkiye'nin Vatan sınırları gerçeğe yakın bir hal almıştır. 25 Ekim 1923 bir kabine bunalımı Büyük Millet Meclisi'nde güçlük çıkartmış ve 28 Ekim 1923 tarihine kadar kabinenin kurulamaması üzerine; Gazi Mustafa Kemal Paşa, Çankaya köşkünde yemek sırasında arkadaşlarına; "Yarın Cumhuriyet ilan edeceğiz" diyerek görüşünü açıklamıştır.

29 Ekim 1923 tarihinde Meclis Grubunda, Bakanlar Kurulunun oluşturulması konusunda tartışıldı. Mustafa Kemal Paşa, bunalımdan çıkış yolunu Anayasanın değiştirilmesi gerektiğini ve Cumhuriyetin kabul edilmesini söyledi. Mustafa Kemal Atatürk önergesinde 'Türkiye Devletinin şekli bir cumhuriyettir Türkiye Devleti Büyük

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 92

Millet Meclisi tarafından idare olunur” önergesi tartışıldı. Saat 20.30 Cumhuriyet ilan edildi ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin ilk başkan seçimine geçildi Saat 2045 de oyların ayrımından 158 Milletvekilinin de Gazi Mustafa Kemal’i Cumhurbaşkanı seçtiler.

Mustafa Kemal Atatürk 29 Ekim 1923 kurup bizlere armağan ettiği Cumhuriyet Bayramınız kutlu olsun.

ÇORUM FİKİR 93



Mahmut Selim GÜRSELx

YAZ DOSTUM!

Yaz dostum; hava sıcak mı sıcak
Yaz dostum; kalemin kırılacak
Yaz dostum; bu böyle kalmayacak
Yaz dostum; yaza yaza yaz geldi.

Yaz dostum; günler oldu mu bir yıl
Yaz dostum; satırların doldu bil
Yaz dostum; okuyan bi haber bil
Yaz dostum; bu senede yaz uzadı

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 94

Yaz dostum; havada yok bir bulut
Yaz dostum; kalem olmadı umut
Yaz dostum; gel bu yazmayı unut
Yaz dostum; bu yaz yağmur kalmadı.

Yaz dostum; bak serap var uzakta
Yaz dostum; kâğıt bitti bu yazanda
Yaz dostum; mürekkep yok haznede
Yaz dostum; bu yaz inan uzadı.
28 Ekim 2010 Çorum 13,30

ÇORUM FİKİR 95



Mahmut Selim GÜRSEL

TEKRAR GELEBİLİRSEM!

Yaşamımızda bir ömür boyu beklenen bazı anlar bulunmaktadır. Bunlar bizlerin isteklerinin yönlendirilmesinden çok bizi yaratanın yönlendirmesi ile meydana gelen emir ve yapılması gerekenlerdir. Doğmak, Yaşamak, Gitmek, Gelmek ve Ölmek gibi.

Hazreti İbrahim A.S. Kabe'yi Allah C.C. yeniden yapılandırınca emredildiği gibi insanlara buraya gelmesin tebliğ etmesini istemiş ve o tebliği duyabilenlerin Kabe'ye gelmelerin nasıp olmuştur.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 96

İnsanların nerede vefat edecekleri bilinmemektedir. Toprağının alındığı yerde kalıp vefat ederlerinde oralaradaki topraktan halk edildiği ve toprağının alındığı yerde defnedildiğini hepimiz bilmekteyiz.

İnsan olarak yaratılan bizlerin; bazı kolaylıklara erebilmesi isteklerimizin Yüce yardana ulaşması ile mümkün gözükmekle birlikte Amentünün “Hayrihi ve Şerrihi” imanımızı gereği bazı bilmediklerimizin bizlere yön verdiğini görmüş ve hayatımızda yaşamış oluyoruz.

Bütün hayatımız boyunca istememize rağmen on beş yıl önce Hac borcumuzu ödemek nasip oldu. Gidenlerin bildiği gibi Mekke ve Medine’nin çekiciliği gittikten sonraki hasreti insanın içini kavurmakta ve tekrar tekrar oraları ziyaret etmek istemektedir. Bizimde bu hasret gidermemiz İnşallah giderilmiş olacak ve bu yerleri tekrar görebilmemiz nasip olacak. Gidip Görmeye niyetlendik, nasip olursa yarın 26’tısında yolculuk başlayacak.

Kapağa da oranın bir resmini almayı uygun gördüm.

ÇORUM FİKİR 97

Nasip olup Umre yapabilirsek ve Kabe’yi tavaf ederken 6. şaftta (dönüş) Rabbimizden mealen:

“Ey rabbimiz!

Şüphesiz sen çok esirgeyicisin, çok merhametlisin.

Allah’ım. Sana karşı görevlerimde birçok eksikim var.

Yarattıklarının da benim üzerimde de birçok hakkı bulunmaktadır. Allah’ım sana karşı olan eksikliklerimi bağışla.

Yarattıklarına karşı olan haklardan ve alacaklarından beni kurtar.

Bana helali ver, haramdan uzak kalayım.

İbadetinle meşgul et, günaha düşmeyeyim.

Lütfünü ver, başkalarına muhtaç olmayayım.

Ey bağışlaması bol olan Rabbim!

Rabbimiz. Bize dünyada iyilik ver. Ahrette de iyilik ver.

Bizi Cehennem azabından koru. İyilerle birlikte cennetine koy beni de iyilerden eyle.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 98

Ey sınırsız güç sahibi!

**Ey günahları çok bağışlayan, Ey âlemlerin
RABBİ! “**

İşte bu yakarış insanın borçlarını kabullenerek acizliğinin nişanesi olarak Rabbine sunduğu ve istediği andır.

Selam Gönderenlerin selam ve dileklerini
İnşallah ulaştıracam.

Rabbimizden gitmeyenlere de gitmeleri için
sebepler ihsan etmesini dileyeceğim.

Gidip gelmemek ver. Gelip Görmemek var.
Allah erdirirse dergimizi devam ettirmemizi de
nasip ederse yine sizlerle olacağız.

25 Haziran 2010 12,05

ÇORUM FİKİR 99



Mahmut Selim GÜRSEL

GÖNÜL HAPİSHANESİ

Yanıyor yine hapishanemin lambası.
Gam dağıtıyor aydınlattığı yerlere.
Düşene kadar boş verdiysen bu hale sen,
Düşükten sonra bu gam, bu üzüntü niye ?
Akıyor gözyaşım hiç bıkıp usanmadan,
Herkes bakıyor mu, bu benim göz selime.
Bu dertli, gamlı olan kim, ben kimim? Diye.
Soruyor garip mahkûm hep kendi kendine.
Bu hapishane bir gönül parmaklığıdır.
Gülmekle, ağlamak, sevmek de hep hediye.
Karşılıksız sevgi bir dert ile bir çile,
Düşükten sonra bu gam ve ağlamak niye? 1972

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 100



Mahmut Selim GÜRSEL

BİR MARUZATIM VAR!

Bunca aylar ve yıllar birlikte olduk. Sanal da olsa birbirimize bildiklerimizi aktardık. Bilgi paylaşımında bulunduk. Bir maruzatım var. İKİ AYA YAKIN ARANIZDA BULUNAMAYACAĞIM.

Nasip ve kısmet meselesi!

Hani giden gelmiyor, gelen bulmuyor mesellemesi gibi.

Belki gider gelemem. Belki gelir bulamam.

ÇORUM FİKİR 101

Nasip oldu, bir ziyarete gitmem gerek. On beş yıl önceden gelirim demiştim. Ancak şimdi nasip oldu gidebilmem.

Kabul görürsem gittiğim yerde, dönüşüm çok sevinçli olacak.

Bildiğimiz ve gördüğümüzü sizlerle buralardan paylaşırım.

Şimdilik hoşça kalınız. Bu ayın yirmisinden sonra yolcuyum.

Hakım üzerinizde ise helal olsun. Sizin hakkınızı da helal etmenizi talep ediyorum.

Allah'a emanet olunuz!

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 102



Mahmut Selim GÜRSEL

27 MAYIS

Bu tarih benim hayatımda birçok dönemin tarihi olarak yer buldu.

İlk 27 Mayıs 1960 günü sabahleyin Ankara Yenimahalle 9. durakta bulunan evimizden okula gitmek için giyinip çıktım ve sokakta bir asker yolumu keserek:

-Çocuk dışarı çıkma yasağı var. Okullar kapatıldı evine dön dedi. Nede olsa subay çocuğu olduğum için askere:

-Asker ağabey! Neden çıkma yasağı var? Diye sorunca asker:

-İhtilal oldu haydi eve git! Dedi. Eve girdim. Annem benden sonrada babam için kahvaltı hazırlıyordu. Anneme:

ÇORUM FİKİR 103

-Babam kalktı mı? Diye sordum. Annem: Birazdan kaldıracaktım git kaldırıver! Dedi. Babamla annemin odasının kapısına gittim, kapıyı tıklattım. Saat 07 yi 3 geçiyordu. Babam:

-Gir dedi. Girdim. Babam üzerini giymekle meşguldü. Döndü kapıdan tarafa baktı. Beni görünce şaşırdı. Bana dönerek:

-Oğlum okula niçin gitmedin? Bende heyecanla:

-Baba sokakta askerler var askerin biri okullar kapatıldı. İhtilal oldu dedi. Ben böyle diyince babamın yüzü bembeyaz oldu. Koşar adımla salon-da bulunan radyoyu açtı. O sırada bir tok ses ihtilal'ı haber veriyordu. Bebem ceketini ve şapkasını alarak kapıya yöneldi. Aracının gelmesine daha 15 dakika olmasına rağmen ve kahvaltı yapmadan çıkması beni de şaşırttı. Biraz sonra babamda eve girdi. Babam da subay olmasına rağmen eve girmesi ihtarı ile karşılaşmış ve aracınız görev kağıdı ile gelir binbaşım evde bekleyiniz denmişti.

On dakika sonra kapı çalındı. Babamın

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 104

aracının şoförü kapıda idi. Selam vererek:

Komutanım araç hazır gidebiliriz dedi ve çıktılar.

Aradan yıllar yıllar geçti. Biraz bakanlık ile, biraz kitapların gitmemesi için mücadelemiz ve memuriyette görevimizin son bulması üzerine Çorum'da bulunmayan bir iş yapmayı düşündüm il olarak Çorum'da Gürsel Yayınevini açtım. 27 Mayıs 1988

Yakın tarihlerde de bir mahkememizin başlangıç tarihi 27 Mayıs 2008 Bu mahkemeye Yargıtay itirazım 27 Mayıs 2010 en sonda bu tarihte yeni pasaportumu aldığım tarihte aynı tarihi taşımakta.

Artık; bu bir tesadüf mü ilahi bir takdir mi onu da siz değerlendirirsiniz.

ÇORUM FİKİR 105



Mahmut Selim GÜRSEL

557 YIL ÖNCE 29 MAYIS

İstanbul'un fethi çok önemli sonuçları bulunmaktadır.

Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'un fethinden sonra Batıdaki hâkimiyetini, sınırların genişlemesi, Son din İslam'ı en uzak yerlere kadar yaymak ve Hristiyan birliğini bozmak amacıyla Avrupa üzerine birçok seferler düzenledi. Sırbistan Krallığı ortadan kaldırıldı, sancağımız haline getirildi. Mora [**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 106

fethedildi, Eflak eyalet yapıldı, Bosna tekrar Osmanlı hâkimiyetine alındı, Arnavutluk ele geçirildi. 16 yıl süren Osmanlı-Venedik Deniz Savaşları sonunda Venedik barış imzalamayı kabul etti. İtalya'ya yapılan sefer sırasında Roma'nın fethi açısından çok önemli bir merkez olan Otranto fethedildi ancak şaibeli ve bu güne kadar da gerçek sebebi bulunamayan Fatih Sultan Mehmet' in vefatı üzerine kaybedildi.

Bin yıllık Bizans İmparatorluğuna son verildi, Doğu Roma İmparatorluğu olarak da bilinen son yeri İstanbul'un alınması ile tarihe karıştı. Venedik ve Ceneviz ticareti eski şaasını bulamadı. Dünya'da derebeylik sistemi çözülmeye başladı. Fatih Sultan Mehmet'in emri üzerine İstanbul kalmak istemeyen Bizanslı aydınlar Avrupa'da Reform hareketlerinin başlaması sayılan Rönesans hareketleri başları ve Ortaçağ kapanmış, yeniçağ başlamış oldu. Osmanlı toprakları arasında sürekli sorun çıkaran bir fitne yuvası olan Bizans ortadan kalktı. Osmanlı Devleti'nin başkenti Edirne'den İstanbul'a getirildi.

ÇORUM FİKİR 107

Osmanlı İmparatorluğu toprak bütünlüğü sağlandı. Osmanlı'nın Anadolu-Rumeli geçişi kolaylaştı. Karadeniz-Akdeniz deniz ticaret yolunun denetimi Osmanlılara geçti. Osmanlı Devleti İslam dünyasında itibara kavuştu ve Osmanlı Devleti yükselme dönemine girmiş oldu.

557 yıl önce bizlerin ataları bu önemli tarihi işlevi yaptılar. Bizler ne yazık ki artık bu büyük olayı gençlere ve geleceğin mirasçılarına hatırlatmayı cılız bir etkinlikle geçiştirmeye çalışıyoruz.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 108



Mahmut Selim GÜRSEL

SULAR AKAR TÜRKLER BAKAR

Dağlar ve ovaları insanlarımız faydalanması için ve bizden sonraki kuşaklara emanet olarak kullandığımızı hiçbir zaman unutmamalıyız. Bu dünyanın en güzel ve gözde köşelerine her ne hikmetse bizler birkaç seçimi olan yerlere değil de tarım arazilerine, güzel koylarımıza, biraz daha karlı olsun diye sahillerimize sanayi işletmelerini kurmaktan çekinmiyoruz. Haydi yapanlar yapıyor rantlarını düşük tutmak için ve masraflarını daha aza indirmek için uğraşıyorlar da buralarda yaşayan

ÇORUM FİKİR 109

bizler ufacık faydalar için seslerimizi çıkartmıyoruz.

Yine güzel bir köşemize nükleer enerji santrali kurulma girişimlerini en yoğun olduğu bir zaman dilimindeyiz. Neden nükleer enerji istasyonu yapmak ve çevreyi kirletmek istiyoruz? Acaba birilerinin ceplerine birazcık dünyalık mı girecek? Yoksa başka bir sebeplerden mi bu işlemlere hız verilmesi düşünülmekte? Yoksa birilerine verimleş sözler için mi bu gibi faydadan çok zararı olan girişimler bu gündemleri dolduruyor?

Bizler her işimizi biraz veya çok gelirler getirmek için yaparız. Biraz olanı değil çok gelirler getiren kısımları satarız. Bizden sonra ne olursa olsun diyerek bu dünyayı kirletmek, yok etmek için geride kalacak atıkları ve onların insan, canlılar ve tabiat üzerindeki etkilerini neden düşünmeyiz?

Bizlerin sahip olduğu ve tabiatın bizlere sunduğu güzelliklerden başka yaşadığımız yarların **KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**

ÇORUM FİKİR 110

bizler için kıymetini bilmememiz ne acı verici bir insanlık ayıbı olarak karşımıza gelirken neden birileri, bilerler veya önlemeye muktedir olanlar bu işlere ses çıkartmamakta direnmeleri beni inanın yıpratıyor.

Bir güzel yer nükleer santrali yapımı için eda ediliyor. Bir yabancıнын değdi gibi “Sular akar Türkler bakar” ne yazık ki bizde suların akışına bakıyoruz. Ondaki kuvveti kullanarak enerji

ÇORUM FİKİR 111



Mahmut Selim GÜRSEL

HOŞÇA KAL

İlk ayrılıktan sonra etraftaki pek çok dedikodulara aldırmadan arkadaşı ile kırgınlıklarını unutmak için karar aldılar. Birlikte geçirdikleri güzel ve maceralı günlerin hatırına bir daha birbirlerini kırmayacaklarına ve darılmayacaklarını söyleyerek arkadaşlıklarını pekiştirdiler.

Birlikte memleketlerinin bilinmeyen yerlerini tanımış ve tanımayanlara tanıtmalardı.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 112

Eski tarihi köyler, eski ören yerleri ve gizli kalmış tabiat güzelliklerini ortaya çıkartmaları onlar için büyük bir haz ve macera idi.

Birçok kereler birçok kişiye buldukları yerleri paylaşmak için onları gördükleri yerleri görmeleri için ellerinden geleni yapmışlardı. Hatırladıkları pek çok güzel olay olduğu kadar pek çok da tehlikeler atlatmışlar ve pek çok kere de ölümden dönmüşlerdi.

Yedikleri ve içtikleri ayrı gitmeyen bu arkadaşlığın etrafında birçok arkadaşlıkların kurulu olması olağandı. Bu arkadaşlıklar iki arkadaşın birlikteliğine zarar vermemiş, birbirlerinin huy ve kişiliklerini tanıdıkça daha da artmıştı. Dini inanç ve felsefî görüşlerinin çok az bir ince ayırım farkı olması arkadaşlıklarının daha da ileriye götürmüştü.

Aradan tam on beş yıl geçtikten sonra arkadaşların birisi verdikleri karardan cayarak diğer arkadaşını ortada yalnız bıraktı. Giden arkadaş istemeden ayrılığa sebebiyet vermiş

ÇORUM FİKİR 113

ve ebedi yolculuğa çıkarak hayatta kalan arkadaşını dünyaca yalnız bırakmıştı.

Bu istenmeyen ayrılığın nişanesi olarak sağ kalan arkadaş, dünyadan göçen arkadaşına son görevini yaptı. Cenazesini toprağa verdi. Bütün cenazeye gelenlerin kabirden ayrılmaları üzerine kabre dönerek gözleri dolu dolu “hoşça kal” diye dudaklarından dökülen kelime ile o da kabirden ayrıldı. Kabirde yalnız kala hoca efendi de falan hanımın oğlu falan diye seslendiğini duyar gibi oldu.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 114



Mahmut Selim GÜRSEL

YAŞADIKÇA

Beşer olarak bizlerin birince vazifesi öğrenmek olduğu düşüncesi ile bizlerin öğrenmek ve öğretebilmek için çalışmalar yapmamız yaratılışımızın gereği olsa gerek. Bizlerin yaş ve meslek ile ilgisi olmayan öğrenme refleksimiz bizleri yeni ve bilmediğimiz şeylerin neler olduğunu yaratan tarafından bilgi dolu fakat kullanma imkânı olmayan beynimizi bilgilerle öğrenerek yenilemek gereği hâsıl olur.

ÇORUM FİKİR 115

Gözlemlerinizde muhakkak görmüşsünüzdür ki; yeni doğmuş insanoğlu ilk önce nefes almayı öğrenmek için bütün gücü ile ağlayarak dünyaya gelmektedir. Yeni geldiği dünyanın ne olduğunu anlamak için şayet yaratan eksiksiz olarak beş duyusunu yarattı ise etrafını dinlemeye, elleri ile bir şeyler tutmaya, hareket ede her şeyi gözleri ile takip etmeye başlar. Bunların ne olduğunu; neler için kullanıldığını beynine emirler vererek kaydetmeye çalışır. Daha sonraki tecrübelerinde bu bilgileri geliştirerek detayları ile faydalanmak için biriktirir ve zamanı gelince veya ihtiyacı olunca kullanmaya çalışır.

Bizler belirli yaşlara geldikçe öğrenme ve bilgilerimizi geliştirme safhalarımızı geliştirir ve o bilgiler ışığında çalışmalarımıza yön vermeye çalışırız.

Yaşadıkça yaşlanmakla birlikte artık pek kullanmadığımız veya hiç kullanmadığımız his ve bilgilerimizi beynimiz siler ve hatırlayamayız. Bu hatırlamama artık belli bir yaş dilimine geldikçe

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 116

çoğalır ve yaşlılık alameti olarak bizlerle birlikte beynimizin bize bildirdikleri ile yaşar ve ağlayarak geldiğimiz dünyadan göçer gideriz.

Bizlerin bilgi ve birikimlerini ben her zaman yazmamızı savunurum. Her insanın kendisine göre bir bilgi birikimi vardır. Bir duvarcı ustasının birikimleri ile bir ressamın birikimleri bir olmadığı gibi, bir matematikçinin birikimleri ile yazarın birikimleri bir olmaz. Her bilgi sahibinin birikimleri kendine has gözlemlere dayandığı için başka başka olabilmektedir. Biz fani ve bu dünyada belli bir süre yaşayarak göçeceğimiz için bilgilerimizi yazıp birilerine lazım olur diye yayınlamaya çalışmalıyız.

Emekli olduğum Kütüphanelerinde görevleri bu bilgileri tasnifleyerek araştırmak ve faydalanmak için raflarında yıllarca bekletmeleri bu yüzdendir. Herhangi bir kitap kütüphanede belki yüzlerce sene bekledikten sonra bir kişinin aradığı konuyu ihtiva ettiğinden okuyucu veya araştırmacısı tarafından incelenir. İşte o zaman o kitap görevini, o kütüphane yıllarca raflarında

ÇORUM FİKİR 117

beklettiği kitabın gereğini yaptığını bilmelidir. Çağdaş kütüphaneciler olarak bunları tersten algılamakla birlikte kitap düşme ve okunmuyor, istenmiyor gerekçesi ile kitapları da katletmemiz doğru değildir. Şu an Devletin himayesinde bulunan ve üvey evlat olarak benim zamanımda da bu günde bulunan kütüphane ve bağlı olduğu Genel Müdürlüğünün ve illerde bulunan kütüphanelerin Devlet himayesinden il himayesine geçirilme çabaları yanlış politika olarak bence uygulanmamalıdır.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 118



Mahmut Selim GÜRSEL

NASİPSE GELİR HİNT'TEN YEMEN'DEN. NASİP DEĞİLSE NE GELİR ELDEN!

Çorum'un eski mahallelerinden birisinin ismi “Devehane” dir bu günkü dilimize açarsak deve evi manasına gelir. Burası şimdi şehrin ortasında kalmış merkeze yakın bir mahalledir. Bu mahallenin çok eski bir cami ile bol sulu birkaç lüleli çeşmesi bulunmaktadır.

Ben 1947 doğumluyum 1961’de babam ve sonradan kayınpederim olan ve babamın arkadaşları ile birlikte Çorum’un camilerinde Ramazan ayında camii gezerdik. Bu cami

ÇORUM FİKİR 119

çıkışlarında babamın ve arkadaşlarını gittikleri Ucu Camii arkasında büyük bir kahvehane vardı orada oturur bir çay içer ve Çorum hakkında hikâyeler anlatılır ve düzeltmeleri yapılarak bir nevi Biz Türklerin atalarımızdan dinleyip aktardıkları gerçek yaşanmışları birbirlerine anlatıyorlardı.

Geçmiş günlerden birisinde babamın arkadaşlarından birisinin anlattığı hikâyeyi buraya aktarmak istiyorum.

Devehane meydanında Osmanlı döneminde kervanların konakladığı bir meydan olduğu ve bu meydanda ticaret erbablarının kervan toplayarak yola çıktıkları bir alan olduğundan buraya yakın yerlerde çeşitli sanatkârlarında dükkânları bulunmakta imiş.

Burada bir de deve semer imalatı yapan yaşlıca bir zat varmış. Bu zatın yanında da bir kalfası varmış. Dükkânının kapısının kenarında da çok eski püskü bir deve semeri bulunmakta imiş.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 120

Bir gün ustanın bir işi çıkararak yakın bir ilçeye gitmesi gerekmiş. Kalfasına:

- Oğlum: Bu dükkânda yaptığımız yeni semerlerin fiyatı şu kadar. Bunlara müşteri çıkarsa bu fiyattan ver. Fakat sakın kapıda asılı semeri satma ve isteyen olursa da kimseye verme işe yaramaz yüzümüz kararmasın tembihini yapmış ve gitmiş.

Ertesi gün bir tüccar dükkâna gelmiş kalfaya:

- Altı deve semerine ihtiyacı olduğunu söylemiş. Kalfa:

- Biz de beş semer var başka yok diyince. Adam:

- Kapıda asılı eski semeri de satın alırım işim görülsün. Demiş. Kalfa tüccara:

- Ustam onu satma kimsenin işine yaramaz dedi o yüzden satamam. Diyince tüccar:

- Anladım o zaman bu semerlerin fiyatından onu da kiralayayım. Gelince semeri verir parasını geri alımın cevabını vermiş. Bu cevap üzerin kalfa altı semeri tüccara vermiş. Tüccar işine gitmiş.

ÇORUM FİKİR 121

Birkaç gün sonra usta gelince bakmış kapıda bulunan semer yok. Dükkana girmiş kalfaya:

-Kapıda bulunan semere ne oldu diye sormuş. Kalfa.

-Usta bir tüccar geldi altı semere ihtiyacı vardı bizde de beş semer vardı o semeri de istedi. Diyince usta:

-Sana o semeri satma verme demedim mi?.Diye sinirlenmiş Kalfa:

-Usta zaten ben semeri satmadım emanet verdim. Adam Çorum'a gelince semeri verecek parasını alacak işte altı semer parası bu. Tamamını yeni semer parasından ödedi diyebilmiş. Usta bir parala bakmış bir kalfaya. Kalfaya dönerek ben artık seninle çalışmam şu senin haftalığın uğurlar ola. Diyerek kalfayı işyerinden çıkartmış.

Aradan üç dört ay geçmiş. Kalfa bir dükkân açarak nafakasını kazanmaya başlamış. Usta işinde gücünde iken bir gün sırtında dükkânın önünde

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 122

asılı semeri taşıyan bir adam girip ustaya bakmış:

-Usta! Burada bir genç vardı. Benim onunla bir anlaşmam vardı. Bu semeri getireceğim diye para bırakarak almıştım diyince. Usta:

Hele terlemişsin bir soluklan. Ben kalfayı çağırayım gelsin. Diyerek dükkândan çıkmış. Kalfaya giderek:

Gel bakalım. Diye yanına çağırmış birlikte ustanın dükkâna gitmişler. Usta adama dönerek:

Kalfa geldi. Diyince tüccar:

Kalfa bu semeri getirdim ben sözümde durdum demiş. Usta hemen kesesinden tüccarın verdiği semer parasını tüccara saymış. Semeri tezgahın üzerine koyarak façetayı almış eski semerin yan tarafına façeta ile bir kesik yapmış. Kesilen yerden çil çil altınlar dökülmüş. Demiş ki: “NASİPSE GELİR HİNT'TEN YEMEN'DEN. NASİP DEĞİLSE NE GELİR ELDEN!”

Kıssadan hisse nasibinizse döner dolaşır sizi bulur. Nasibiniz değilse kimin nasibi ise ona gider. Nasibiniz bol olsun!

ÇORUM FİKİR 123



Mahmut Selim GÜRSEL

YENİ ÇALIŞMALARIM

Dergilerimize yazı veren arkadaşlarımızın ve benim çalışmalarımı sanal kitap olarak sizlere sunmak için yeni çalışma başlattım. Deneme mahiyetinde benim en son basılmış olan “Çorumlular ve Çorum’a Hizmet Edenler” biyografi kitabımı sanal ortamda sizlere sundum. 241 sayfalık bu çalışmamın bizlerce ilgi gördü.

Çorum Osmancık'ta yatmakta olan Koyun Baba ile ilgili bir el yazması kitabın Latin harflere

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 124

çevrisi ve basılmış olan çalışmam bu sayfada hazırlanmada olup çok yakında tamamlanacaktır.

İlk yayınladığım kitap olarak "Çorum'da Yatan Meşhur Yatırlar" da hazırlanarak yakında sizlerle olacak

Yazarımız Mustafa Nevruz SINACI'NİN 2010 tarihinde sanal ortamda yazdığı yazılarını "Sıra Dışı" ismi ile yayına hazırlayarak sizlerin görüşüne sundum. Kitabın çalışması 2010 tarihi Aralık sonuna kadar yayınlanacak olan çalışmalar ile devam ederek sonuca bağlanacak.

Sitelerimizde kitap formatına yakın olarak yayınladığımız Selma Gürsel'in "Çorum Yemekleri" ile Sanal dergilerimizde yayınladığımız güncel yemeklerin toplandığı "Yemeklerimiz" isimli çalışmaları da sitelerimiz de bulunmaktadır.

Bu çalışmalarımı yayınladığım kitaplarım ve yazarlarımızın dergilerimize gönderdikleri çalışmaları ile devam ettirmeye çalışacağım.

Ayrıca yayına hazırladığım iki yeni dergiyi de buradan sizlere duyurmayı uygun gördüm.

ÇORUM FİKİR 125

"Turizm Dergisi" ilk sayısını hazırlamaktayım. İlk sayımızı Çorum ilini tanıtmak için hazırlıklarımı tamamladım ve yayına peyder pey aktarmaya çalışacağım.

"Bak Sat Al Dergisi" bu dergimin amacı da satışını istediğiniz her türlü ticari emtianın buradan tanıtımını yapmak ve sizlere sunmak olarak düşündüm.

Yeni çalışmalarımızı diğer yazar arkadaşlarımızı sanal kitaplarına çevirmeye çalışacağım.

Sizlerin de öneri ve tenkitlerini bekliyorum.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 126



Mahmut Selim GÜRSEL

BİTTİK Mİ?

Uzun bir süre sizlerle olamadık.
Arkadaşlarımız da benim uzak durmanın verdiği
rehavetle çalışmalarını gönderemediler ya da fırsat
bulamadılar.

Bu sayfaların geçmişi geçmişte kaldı.

Bundan sonra yazdıklarımız ve
çizdiklerimiz ve çektiklerimizle sizlerle birlikte
olacağız.

ÇORUM FİKİR 127

Sayfalarımız yine gönderilen yazıların en
erken güncellenmesi ve okuyucuya sunulması
amacı ile sitemizde bulunacaktır.

Yeni dergilerimiz de sizlerle birlikte
büyüyecek ve devam edecek.

Gayret bizden Taktir Allah C.C. den.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 128



Mahmut Selim GÜRSEL

BELKİ

Kendisinden başka birisini düşünmeyen bir şahıs; ağlar mı güler mi belli olmayan dudakları ile bakan, saygıyı bile bilemeyecek kadar düşüce yoksunu, olan birisini düşünene bilir misiniz?

Arakasında bir sürü bilmedikleri bu şahsı alkışlayan; kişilerin koştığı ve alkışladığını düşünün.

Bunun gibi kişileri birileri tarafından yetiştirildiğini ve o toplumun bütün değerlerinin yok edilmesin ve değiştirmeleri için elinden geleni yapar ve görevini tamamlayarak anasının kucağına gider ve oradan yapacaklarını yapmaya devam ederler.

ÇORUM FİKİR 129

Yetiştirilenler filizlerini vermiş, Vatanın toprağına kök salarlar ve iyice benimsedikleri yeni görevlerine körü körüne bağlanır ve büyüdükleri, yiyip içtikleri Vatanlarını ya mürşitleri için ya da birkaç kuruş için satarlar. Bu yeni kök selenlerin esas köklerinin daha önceleri bu vatanın toprağında yaşamış ve o Vatanın idarecileri tarafından tolerans ve insandır diye ülkede kalmasına müsaade etmiş başka din sahipleridirler.

Bunlar yeni yapılanmada kendi dinlerine de artık serbestlik olarak gördükleri ve ele geçirdikleri ülkenin artık sessizleştirilmiş fertlerinin sessizliği ölçüsünde artık tohum olmaya başladıklarını zannederler.

Bu kişilerin; kendilerini ve etraflarındaki topluluktan başka hiçbir şey düşünmez, ülkenin diğer fertlerini sömüren ve kanını emen varlıklar haline gelirler.

“Ey Bu Topraklar İçin Toprağına Düşenler”
beni ve diğer susanları af edin. Susturulmuşları da af edin! Karışmayanları da af edin!

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 130

Önündeki örnek olan ülkenin en yakın komşusunun hali seninde başına gelmesine ramak kalmadı mı?

Onlar da; bu suskunlukları ve ülkelerin idarelerine katkıda bulunmadılar ve bildikleri doğruları söylemediler veya söyletilmediler. Birkaçı ülkelerini kurtarmak girişimi gibi göstererek Yeni Dünyadan güç ve kuvvet gelmesini dilediler. Onlar da geldiler. Onları öldürdüler. On binlerce kadının ırzına geçtiler ve bir o kadar çocukların masumluğuna bakmadan katlettiler. Onları çağıran kuklalarına da yönetimi bırakarak ilerde büyük bir yara olarak bıraktılar ve uzaktan kumandaya ait programlarını çalıştırmak için kontrol mekanizmalarını kurmaya başladılar.

Ey uykuda olan ve üzerine ölüm toprağı serpilmiş insanlar!

Ne diyeceğiz?

Belki!

ÇORUM FİKİR 131



Mustafa Nevruz SINACI

HÜKÜMET “YOK” HÜKMÜNDE!..

Dış (düşman) kaynaklı, İsrail+AB-D destekli Ermeni orijinli çete, terör/tedhiş, suç örgütü; Hakkâri'nin Irak sınırı Şemdinli ilçesindeki askeri birliğe 19 Haziran 2010 gecesi saldırdı. 8 asker şehit oldu, 14 yaralı var. Gün içinde sayı 11'e çıktı. 12 adet çeteci öldürüldü. Menfur saldırı, bölgesine takviye timler sevk edildi, silahlı helikopter ve topçu ateş desteği sağlandı. Kuzey Irak'ta tespit edilen hedefler de savaş uçakları tarafından bombalandı .Hatırlanacağı üzere: 1 Ekim 1999 tarihinde İran, Irak ve Türkiye sınırında bulunan ve şeytan üçgeni olarak adlandırılan bölgeden giriş yapan

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 132

çetecilerden Ali Sapan'ın da aralarında bulunduğu 8 kişi, açılım politikaları gereği (güya) teslim olmuştu. Her türlü hukuk, mantık, umur-u devlet ve ahlâk akaidine aykırı olarak oynanan bu oyun ve pervasızca sergilenen sinsî senaryo; hükümetin içine düştüğü gaflet, dalalet, acz ve zaaf'ı açıkça göstermeye yetmişti.

Nitekim o günden bu güne şehit sayısı artarak çoğaldı. Son iki ayda sayı 50'yi buldu.

“Açılım, düz ovada siyaset, demokrasi, kardeşlik ve barış” adına akıl almaz cürümler, menfur emellere matuf ihanetler, kirli oyunlar, yerli kriptö, kalles diyaspora, dönme, devşirme dümenleri ayyuka çıktı. Başta ABD, şeriki İsrail, AB, GKR çete yönetimi ile fink atıp Ermeni yalanları uğruna; Ülkelerine anıtlar dikerek necasete bulaşan kimi sözde İslâmcı ülkeler dâhil, 20 küsur devletin yardım ve yataklıkla “taşeron” olarak kullandığı bu güruh iyice azıttı!

Ayrıca, açılım kapsamında af, atıfet, tolerans ve taviz kapısının aralanması eşkıyayı yüreklendirdi, meclis içinden açıkça ışmar

ÇORUM FİKİR 133

olunması melunlara cesaret verdi, şımarttı. Buna paralel zaafa uğrayan erkler, felç edilen stabilizatörler ve bozulan kuvvetler dengesi ile terör ve tedhişle lâubali ilişkilere girilmesi, iş bu - zıvanadan çıkmanın nedeni oldu!

ŞİMDİ NE YAPMALI? Tıpkı Fuzûlî'nin dediği gibi; "Sussam gönül razı değil, söylesem tesiri yok" Ülkenin son 47 yılına kir ve kan damgası vurmuş eli kanlı eşkıyanın, İmralı mahpusu bebek katili; Nasıl oluyor da ülkede gündem belirliyor? Buna hangi hain, bedhah ve küstahlar cevaz vermekte! Başkaca kaç mahkum avukatları ile görüşüyor? "31 Mayıs'tan sonra artık ben yokum, olacakların sorumlusu değilim" Biçimi, açık tehdit içeren mesajı kim açıkladı? Kim yaydı? Hangi yandaş/yoldaş, Candaş medyalar mesajı yayınıp terörü azdırdı?

Eğer hükümet varsa, derlesin-toplasın suçluları, çıkarsın yargı önüne.

Yürütme açılım zaafı ile malul; Yasama çatısında parlâmenterlik mesleği icra edenler içinde [**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 134

hiç mi ‘onurlu, sorumlu, vicdanı hür, irfanı hür’ kula kulluk etmeyen adam gibi adam; İyi insan ve iyi vatandaş yok!.. Cumhuriyet (!) Savcısı, Polisi, Askeri, Jandarması ve Hâkimi ile Yargı ne iş yapar? Dördüncü kuvvet; Hukukun üstünlüğünden sorumlu namuslu/dürüst, onurlu/sorumlu, milli memleket medyası nerede? Ülkede, binlerce sorun, haksızlık, yolsuzluk, hırsızlık, hukuksuzluk ve her türlü ihanet hüküm sürerken; dünya kupası maçları, adi televole, fuhuş, ahlâksızlık furyası, menfur ihanet senaryoları ve çete reklâmları ile müştegil; Türk'e ait değerleri yok sayan diziler ve beyin yıkama metotları ile milleti uyutan, avutan bir medya!

Ve; Beşinci Güç olarak tanımlanan Sivil Toplum!.. Adına STK denilen, açık toplum örgütlerinin ekserisi ihanet şebekesi işleten dâhili ve harici bedhahlara angaje; Açlık, işsizlik, yokluk ve yoksulluktan malul, geçim derdine mağlup, gözü bir lokma ekmekten başka bir şey görmeyen, sorunlar sarmalı içinde boğulmuş, paralize bir millet! Kendi evinde işkence, devlet kapısında

ÇORUM FİKİR 135

zulüm, eziyet ve azap’a maruz, zavallı yurdum insanı! Amma buna mukabil:Dürüst yurttaşların vergileriyle bitleri kanlanan kravatlı hırsızlar, yolsuz ve teröristler, TC’nin her noktasını gezip, devleti tehdit eder, milli-manevi değerlere alçakça saldırırken!

Her tür azınlık ırkçılığı meşru edilip, Türküm diyenlerin boynuna yaftalar asılırken!

Şehit cenazelerine sahip çıkmak ‘istismar’ çete leşlerinin ‘şehit namının’ çığlıkları ve melânet örgüt paçavralarıyla kadavra gömmeleri "sağduyu" olarak adlandırılırken; sözüm ona "aydın" geçinen "akademik unvanlı vatan hainleri" ekran gezip, bayrak inmesin diye canlarını sebil eden güvenlik güçlerine ağız dolusu hakaret ederlerken! İsim önüne ‘insan hakları’ gibi ‘yüce evrensel değerler’ koyarak, nitelikli dolandırıcı yüzlerce dernek, vakıf vb, STK alenen teröre hizmet edip, anarşist haklarını savunurken; Ülke yöneticileri, şehit cenazelerindeki tepki ve coşkuyu ‘yaygara’ olarak nitelerken. Politik-ACI’lar, milli birlik ve

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 136

beraberliğimizi güçlendirecek atılımlar yapmak yerine, TC'nin 36 etnik grup olduğu yalanıyla, et ile tırnak gibi kaynaşmış insanlarımızı ayrıştırmaya yönelik kerameti kendinden menkul, esas işlevi “tefrika” olan “açılımlar” peşinde koşarken; üstelik tüm olup biten, cereyan eden icraatı inceleme/araştırma/sorgulama, yargıya ve savcıya taşıma görevi ile yükümlü ‘demokrasinin vazgeçilmez unsurları’ siyasi partiler; Derin uyku, gaflet-dalâlet, demokrasi/adalet ve hukuka ihanet, günlük çıkar rant peşindeler!

Bir yanda bireysel risk ve sorumluluk alan, vatanını canından çok seven, bu uğurda ölümü göze alarak kışlalarına saklanmayıp gece gündüz, kar kış demeden teröristi her nerede ve hangi bataklıkta olursa olsun arayıp bulan ve onu yok eden korkusuz Türk askeri. Diğer tarafta, risk üstlenmekten korkan, sinsî, siyaset peşinde sünepe, dalkavuk, lânetli Yahudi tarikatı mensubu “menfur mason”, kurnazca kışlasına sinmiş, bana dokunmayan yılan bin yaşasın zaafı ile malul! Türk Ordusunu “Peygamber Ocağı” olarak değil, bol

ÇORUM FİKİR 137

paralı, çok avantajlı, itibarlı ve garantili bir meslek olarak gören! Lâfla birçok aksaklığın üstünü örtmeye çalışan, ateist-pagan, terörle dans’a açık ve şehit vermeye mahkûm, paralı/lejyoner portresi.

DAHASI VAR! Terörün bir numaralı hamisi İsrail'e savunmamızı teslim etmek gafleti! Çetenin ağababası, Amerika'dan istihbarat dilenmek gibi iğrenç bir rezalet! Her halde bu nedenlerle olsa gerek, alçakça/kahpece, kalleş saldırılara uğruyoruz? Nerde savunma planı? Kendi istihbaratımıza ne oldu? Hava harekâtları ne işe yarıyor? Alınan termal kamera, gece görüş cihazları, insansız uçaklar ne işe yarıyor? Eşkıya nasıl olup da bu kadar rahatça gelebiliyor? Bu memleketin; Cumhur-başkanı, baş-bakanı, genelkurmay başkanı, içişleri ve dışişleri bakanı ne iş yapar? BİR milyona yakın askerin üç buçuk eşkıyaya nasıl olur da gücü yetmez? Neden? Niçin? Askerin elini tutanlar tutuklanmaz? Sonuçta: Terörün finans kaynakları, lojistik desteği

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 138

kesilmedikçe, siyasi uzantıları, iç ve dış bağlantıları tutuklanıp yargıya teslim edilmedikçe, bataklığın kurutulması ve eşkıyanın yok edilmesi zordur. Çünkü ABD ve AB stratejik öneme sahip ülkemize karşı, "terör-tedhiş silahını" kullanmaktan kaçınmamaktadır. Bu gerçek apaçık ortada iken; ABD istihbaratına bel bağlamaksa büyük bir çelişkidir, saflıktır, gaflet, dalalet ve aptallıktır.

Lütfen hatırlayınız: 8 yıl öncesinde terör sıfır seviyesindeydi. Sonra nice evlatlar şehit düştü. Nice avratlar dul, evlâtlar yetim kaldı. Genelkurmay başkanın ‘acımız büyük, üzüntülüüz’, Politik ACI’ ların ‘kanları yerde kalmayacak’ ve zavallı muhalefetin ‘Şehitler ölmez, vatan bölünmez’ teraneleri, acıları dindirmiyor. “Babalar gibi paralar” başka yerlere harcanacağına; TSK'ya savunma donanımı alınsın. Başta İsrail olmak üzere, diğer himaye, yardım-yataklık unsurları ile savunma ilişkilerimiz derhal kesilsin ve “ihanet bölgesinde/olağanüstü hal” ilân edilsin.

ÇORUM FİKİR 139

DUYUMLARA GÖRE: Sağlıklı istihbarat yok, F16'lar sorunlu, tanklar düzgün çalışmıyor, silâhlar tutukluk yapıyor! Suç teşkil etmesi gereken: “Kürt sorunu, bölücü terör örgütü, örgüt adları, bebek katilinin mesaj ve demeçleri, hayali etnik ve anadil sorunları ve kerameti kendinden menkul “demokratik barış ve kardeşlik” söylemleri! Bunlar AB domuzlarının “Kıbrıs için barış” palavrasını andırıyor. Gerçek şu ki: TC’nin ve Türk halkının bu alanda bir sorunu yok. Var olan sorun sadece “Umur-u devlet yokluğu” adaletsizlik, haksızlık ve hukuk! Hak, güvenlik, hukuk ve huzuru tesisle mükellef olan kimdir? Elbette hükümet!

Çünkü adalet, saadet ve sulhu salâh, hükmün hikmeti ile kabil ve mümkündür.

Peki, niçin ‘hükümet’ var da; “Adalet, hakkaniyet, eşitlik, huzur ve hukuk” yok?

Çünkü; bunları tesise muktedir olamayan hükümet de “YOK” hükmündedir! Allah (CC), bu Millete akıl, iman, izan, basiret ve feraset versin İnşallah.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 140



Mustafa Nevruz SINACI

GANDİ'YE KULAK VERMEK

"Şiddet göstermemek, benim inancımın birinci maddesi; aynı zamanda o, itikadımın da son maddesidir." diyen Hintli pasifist siyaset bilimci düşünce adamı Mahatma Ghandhi; (*) İngiliz sömürgeciliğine karşı Hint milli hareketinin, 1919 - 1948 dönemi en önemli lideridir.

İnanç ve ideolojik temellerini, şiddet karşıtlığı, sivil itaatsizlik, pasifizm, uzlaşmacılık, çilecilik, Asya milliyetçiliği, Hinduizm'in dinsel

ÇORUM FİKİR 141

mistik öğeleri, dinlere saygı, insani boyut, bilgelik ve barış düşmanı teknoloji (ilâh, silâh ve ilâç ticareti) karşıtlığı oluşturur.

İNANÇ VE İDEOLOJİSİ'NİN TEMEL İLKELERİ:

Önce önemsemezler, sonra gülerler, sonra kıskanırlar, en sonunda ise yenilirler.. .

Adaletsiz rejimi, adaletle yıkınız. Alkışlar önüne kansız elle çıkınız.

Basit yaşa ki, başkaları da var olabilsin.

Bir insanı, ancak gerçekten uyuyorsa uyandırmak mümkündür. Ama eğer uyumuyor da uyku taklidi yapıyorsa, dünyanın bütün gayretlerini sarf etseniz, nafi edersiniz.

Bizi yok edecekler şunlardır: İlkesiz siyaset; vicdanı sollayan eğlence; çalışmadan zenginlik; bilgili ama karaktersiz insanlar; ahlâktan yoksun bir iş dünyası; insan sevgisini alt plana itmiş bilim; özveriden yoksun bir din anlayışı...

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 142

Bu dünyada öylesi aç yaşayan insanlar var ki, Tanrı onlara ancak bir somun ekmek suretinde görünebilir.

Dinler aynı noktada birleşen farklı yollardır.

Aynı amaca ulaşacak olduktan sonra ayrı yollar seçmemizin ne önemi olabilir?

Dünyada görmek istediğiniz değişikliğin kendisi siz olun..

Düşünceye gem vurmak, zihne gem vurmak gibidir. Bu ise rüzgârı zapt etmekten de zordur. Düzenli, temiz ve şerefli olabilmek için paraya ihtiyacımız yoktur.

Göze göz, dişe diş düşüncesi bütün dünyayı kör edecek.

Güç fiziki kapasiteden değil, boyun eğmeyen iradeden gelir. Haksızlığa sapıp bütün insanlar seni takip edeceğine, adaletle hareket edip tek başına kal daha iyi.

Her sabah kalktığım zaman kendi kendime şöyle **SÖZ** veririm: Dünya üzerinde vicdanımdan başka kimseden korkmayacağım. Kimsenin haksızlığına boyun eğmeyeceğim. Adaletsizliği

ÇORUM FİKİR 143

adaletle yıkacağım ve mukavemet etmekte ısrar ederse onu, bütün mevcudiyetimle karşılayacağım.

Keyif zaferde değil; asıl mücadele, girişim ve çekilen ıstıraptır.

Özgürlük hiçbir zaman "her istediğini yapma izni" anlamı taşımamıştır.

Sevgi dünyadaki en incelikli güçtür. Sevgi her zaman ıstırap çeker, hiçbir zaman ne gücenir ne de intikam almaya çalışır. Sevgi insanlığın, şiddet hayvanlığın kanunudur. Sevginin olduğu yerde hayat vardır.

Sıkılmış yumruklarla el sıkışamazsınız.

Siz kendi elinizle teslim etmedikçe, kimse kendinize olan saygınızı elinizden alamaz.

Söylediklerinize dikkat edin; düşüncelere dönüşür; düşüncelerinize dikkat edin; duygularınıza dönüşür; duygularınıza dikkat edin, davranışlarınıza dönüşür; davranışlarınıza dikkat edin; alışkanlıklarınıza dönüşür; alışkanlıklarınıza dikkat edin, değerlerinize dönüşür; değerlerinize dikkat edin, karakterinize; karakterinize dikkat

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 144

edin, kaderinize dönüşür.

Şiddet karşıtlığının ürettiği güç kesinlikle insan yeteneğinin icat ettiği tüm silahlardan gücünden üstündür.

Tanrı dualarımızı bize göre değil, kendi yöntemine göre yanıtlar.

Toplum hayatı için bireysel özgürlük ve bağımsızlık şarttır.

Toprağı kazıp onu işlemeyi unutmak, kendimizi unutmak demektir.

Zayıf insanlar affedemezler. Affetmek güçlülere has bir özelliktir.

(*) 1869 yılında doğdu. 30 Ocak 1948’de radikal milliyetçi bir Hintli tarafından öldürüldü.

ÇORUM FİKİR 145



Mustafa Nevruz SINACI

OBJEKTİF VE REEL ANLAMDA; KUVVETLER VE DENGELER

Demokrasi rejiminin teminatı ve meşruiyetin temel şartı kuvvetler ayrılığıdır.

Genel politik bilimler ve geleneksel Türk idare sisteminde öne çıkan “medeni siyaset” kuramında kuvvetler: 1. Yasama (meclis/şura), 2. Yürütme (icra/hükümet), 3. Yargı (adalet cihazı, hâkim ve savcılar), 4. Medya (yazılı/görsel/işitsel ve dijital), 5. Sivil Toplum (örgütlü kuruluşlar ve bireysel sorumluluk bağlamında yurttaşlar)

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 146

Tek başına “izafi bir kavram” olmaktan öte bir anlam ifade etmeyen devlet kavramı, bu uzuvlar vasıtasıyla vücut bulur, kurumlaşır ve şekillenir. Başta İsrail, ABD, çoğu AB ve bazı Arap ülkeleri gibi “çete devletleri” hariç olmak üzere; Vatandaşlar tarafından ‘insan için’ kurulan, akil/ehil/erdemli, onurlu ve sorumlu insanlar tarafından yönetilen devletlerin olmazsa olmaz şartı, kesin kes kuvvetler ayrılığıdır.

Kuvvetler ayrılığı: Eğer ki, her bir erk/kuvvet kendi işini kendisi yapabilecek güce ve özgürlüğe sahip ise vardır. Aksi takdirde, böyle bir ilkenin varlığından bahsetmek siyasi etik dışı, düpedüz yalancılık, sahtekârlık ve mürailiktir. Olayı Türkiye özeline indirgediğimizde görüleceği üzere: Bu durumda, TBMM üzerinde sıkı bir parti kontrolüne gerek kalmayacağı gibi, “demokrasinin vazgeçilmez unsuru” siyasi partileri âdi birer şirket, sömürü aracı olarak kullanan ‘lider bozuntusu’ keneler zuhur etmeyecektir. HSYK’da adalet

ÇORUM FİKİR 147

bakanı ve müsteşarı bulunmadığı halde hükümetler, yargı darbesi yemeyeceklerinden emin olabileceklerdir... Dolayısıyla, halkın “sosyal sözleşmeler” (anayasa, yasa, yönetmelik vs) gereği vücuda getirdiği örgütün ‘hukuk devleti’ olarak varlık, meşruiyet, güç ve ağırlığını sürdürebilmesinin olmazsa olmaz koşulu;, Objektif, eşit-adil hak, nevi-i şahsına münhasır özel hukuk ve orijinal esaslara göre kaim sağlam bir mevzuatın varlığı, yasalar karşısında yekdiğerine nazaran eşit ağırlık ve devamlılığın teminatıdır.

Bu durumda: (kuvvetler ayrılığı ilkesinin hâkim ve hükümferma olması halinde)

1. Yasama (Meclis/Şura); Namuslu, dürüst, onurlu ve sorumlu; vicdanı hür, irfanı hür yurttaşlardan terekküp ve teşekkül edebilir.
2. Yürütme; Hükümünü hikmetle yürütür, kul hakkını korur, hukukun üstünlüğünü hâkim kılar,

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 148

ülkeye zenginlik, refah, barış ve mutluluk getirir, adalet ahlâkının banisi olabilir.

3. Yargı; Kolluk kuvvetlerinden hapisanelere kadar bilcümle sathı vatanda, her türlü hâl ve ahvalde hak/hukuk, adalet ve dürüstlikle kaim huzur, emniyet ve güven iklimi hâkim kılınır. Adalet özgür/tarafsız ve bağımsız biçimde tahakkuk eder, mülk'ün temeli olur. Cumhurbaşkanı dâhil vekil, başbakan/bakan, genelkurmay başkanı, genel müdür, general ve memurlar “kanun önünde” eşit hale gelir. Vekillerinin ‘kürsü masuniyeti’ ile hâkim ve savcıların “resmi vazife masuniyeti” hariç; Mevcut ve mer-i insanlık, etik ve hukuk dışı, “dokunulmazlık” denilen insanlık düşmanlığı kisvesinden eser kalmaz.

4. Medya: Bilumum tür, hitap/kapsama alanı, imkân ve kaynaklarıyla özgür, tarafsız ve bağımsız, şahsiyetli ve haysiyetli; Bütün Türk Milleti, bilim ve insanlık adına; halkın yanında yer almak dışında, kimseye “yandaş, yoldaş ve Candaş”

ÇORUM FİKİR 149

olmayan;, Namuslu, dürüst, ilkeli, onurlu ve sorumlu unsurlar “beşinci kuvvet/MEDYA” bunun dışında kalan ve kula kul olan domuzlar ise sadece lânetli uşaklar ve halk düşmanlarıdır!...

5. Sivil toplum/özgür birey ve her biri bir devlet olan vatandaş: Gerçekte en önemli kuvvet/erk halk; Halk’a rağmen hüküm iddia, ifa ve icra etmeye kalkışmak gayrimeşru olmaktır. Burada meşruiyetin ilk şartı kesinlikle ve asla seçimle gelmek değil; Kuvvetler ayrılığı ilkesi bağlamında ‘hukuki tanım, konum ve duruma’ uygun olmaktır. İşte Bu: Hiçbir çıkar, kazanç paylaşma ve gönüllülük dışında zorunlu aidat almaksızın faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ve bizatihi onurlu/sorumlu bireyin görevidir. Görev: başta yasama/yürütme/yargı/medya olmak üzere; Devleti denetleme, kamu vicdanı ve adalet kurumu yoluyla sorgulama, yargılama ve icabında hasep sormaktır.

Siyasi partiler, sendikalar, meslek odaları ve kooperatifler kesinlikle STK değildir.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 150

Kuvvetler Ayrılığı İlkesi ve Yargı Meşruiyeti

Yukarda açıklanan ve tanımlanan ilkeler her medeni devlette var olmak zorundadır.

Aksi taktirde, demokrasi, adalet-hukuk ve kuvvetler ayrılığı bahis konusu olamaz!..

Devlet içinde kuvvetler, birbirlerini denetlemek, kontrol ve takip etmek, dengelemek; aynı zamanda anayasa ve yasa karşısında eşit hak, yetki ve sorumluluğa sahip olmak zorunda ve durumundadır. Yasama, Yürütme ve Yargı terazide eşit ağırlığa sahip olmaz; Medya da yandaş, yoldaş ve Candaş unsurlardan oluşmak gibi, lânetli bir hale irca olursa; Ne cari sistem meşrudur ve nede, sistemin güncel banileri!..

Daha açık bir anlatımla: Demokrasilerde yargı bağımsızlığı, nevi şahsına münhasır özgürlük/özerklik ve tarafsızlığından bahsedebilmek için yargının diğer iki demokratik erkten yani yasama ve yürütmeye eşdeğer meşruiyete sahip bulunması gerekmektedir. Yoksa bu günün "Anayasa Mahkemesi ana

ÇORUM FİKİR 151

muhalet mahkemesi olmuştur" biçimi art niyetli ve eleştirel söylemler ile anayasaya açıkça meydan okuma tarzındaki polemiklerinden daha güçlü ardıl yargı sorunları bir anda rejimin kökten sorgulanmasına neden olabilir.

Bu ve benzeri beyanlar, tahrik ve hezeyanlar alenen suç teşkil etmesine, ceza yasası ve anayasaya göre soruşturmayı mucip olmasına rağmen dava konusu yapılmaz, yapılamaz ise yargı büyük bir baskı ve töhmet altında demektir.

Meşruiyet kaynakları demokrasilerde "halk desteği", millet iradesinin ‘namuslu, dürüst ve demokratik’ seçimlerle devlet idaresine gelme önkoşulu olmakla birlikte, insan hak ve özgürlükleri gibi evrensel temel hukuk kavramları bazen çoğunluğun desteği Olmaksızın da meşruiyetin vazgeçilmezi olmaktadır.

Nitekim Anayasaların ortaya çıkışı ile devletin karşısında bireyin, yerli azınlıkların, dezavantajlı grupların korunmasına yönelik liberal demokrasi akımları ile mümkün olabildiği

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 152

gerçektir. Yargının meşruiyetinin güçlü olarak desteklenmesi ve bağımsızlaştırılması ilk defa ABD'de jürili mahkemelerin kurulması ve Anayasa Mahkemesinin ortaya çıkışı ile başlamış, bu sistematik kıta Avrupa'sında da giderek yaygınlaşmıştır.

Meşruiyet kaynaklarını kuramsal, pozitif hukuk kapsamı dışında örf, adet, din, gelenek ve görenek kuralları ile tabana yaymak yürütme ve yasamanın görece "halka yakınlık" kozunu elinden alabileceği düşünülür. Ancak demokratik seçenekleri, çoğulculuğu, kişi hak, hukuk ve özgürlüklerini tamamen veya kısmen yok etmeye yönelik kavram ve kurumlaşmaların yasama ve yürütmenin karşısına çıkabilecek daha güçlü meşruiyet kaynakları bulabilmek oldukça zordur. Hatta bazen Irak'ta olduğu gibi istenmeyen gelişmelere veya Cezayir'de yaşandığı gibi tamamen totaliter bir dışa kapanmaya ya da Filistin'de olduğu gibi ortada bırakılmaya neden

ÇORUM FİKİR 153

olabilmektedir. Eskiden Türkiye'de "Adalet Mülkün Temelidir" veciz sözü geçerli idi. Her nedense bugünlerde aynı veciz söz "Adalet Devletin Temelidir" şeklinde değişivermiştir.

Herkese normal gelebilir ama işin aslını/felsefesini bilenlere göre bu faşist bir tuzaktır.

Hem de demokrasinin devletle bireyin sözleşmesine dayandığını savunan liberallere atılmış bir goldür. Çünkü devlet bireyin mülkünün

emniyetini sağlamak görevini üslenmiştir. Halbuki adaletin devlet elinde bir silah olması devletin bu ikili anlaşmayı bireylerin mülküne ve bütün kişilik haklarına tecavüzünü mazur gösteren bir yaklaşımdır. Yani; adaletin mülkün temeli olduğu doğru, ama devletin temelinde tecavüz ve zorbalık varsa adalet yoktur.

Anayasal meşruiyetin tahkimi için batılı ülkeler (Almanya, Fransa, İtalya, Macaristan vb) Anayasa **KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**

ÇORUM FİKİR 154

Mahkeme üyelerini meclisin nitelikli çoğunluğu (2/3 gibi) ile seçmekte, Çünkü Cumhurbaşkanı, başbakan gibi yüksek makamlarda bulunanları yargılayabilmek için böylesi bir güçlü desteğe ihtiyaç duyulmaktadır. Nitelikli çoğunluk mahkemenin elini güçlendirirken yürütmenin oldubittilere başvurmasını önlemekte ve caydırmaktadır.

Tabii ki, yorum yapacak birçok kanaat önderimiz olmasına rağmen bu hassas konulara pek de girilmemesi çok düşündürücüdür. Demek gerek iktidar, gerek muhalefet, tıpkı yandaş, yoldaş, Candaş medya gibi ‘yandaş yargı’ hesaplarını da bir türlü bırakamamaktadırlar.

ÇORUM FİKİR 155



Mustafa Nevruz SINACI

REZİLLİK DİZ BOYU; HÜKÜMET NEREDE?

KPSS sınavında ortaya çıkan yolsuzluk; geçmişin karanlıklarından günümüze uzanan menfur satanist cemaat-siyaset; soygun-vurgun, sahtekârlık, nitelikli dolandırıcılık ilişkisine dayanan ve tesadüfen “namuslu-dürüst bir vatandaşa çarpma sonucu” ortaya çıkan bir kamyon (susurluk) kazasına benzemektedir.

Gerçekte bunlar bir tesadüf değil, “ilâhi adalet” in tezahürleridirler.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 156

Zira susurluk türü bilumum kirli iş ve ilişkiler, zaten devletçe malumdur.

Devlet izafi bir kavram olmakla; Hakikatte “güç” bizatihi hükümettir.

Bu harama ve yalana dayalı akçeli işler; kirli, haksız, adaletsiz, gasp-irtikap, nitelikli dolandırıcılık, sahtekârlık, rüşvet-iltimas, kaçakçılık, kara para, yasa dışı ticaret, kayıt dışılık, hırsızlık-yolsuzluk, evrak tahrifi ve suiistimal genellikle hükmedenlerin bilgi/himaye, yardım ve yataklığı dâhili ve sâyesinde yapılır. Yöneticiler bunu bilmeseler dahi (ki bu asla mümkün ve imkân dahilinde değildir) emanetçilik ettikleri efendi, sulta, dikta veya cunta bilir!..

Dahası, mahalle muhtarından MİT muhbirlerine, semt karakolundan, sağlık ocağı ve bilumum yerel-taban ünitelere kadar müthiş ve muazzam bir “yasal örgüt”, hukuki bilgi ağı ve örgün iletişim organizasyonu biçiminde işleyen mekanizma; Kesinlikle ve mutlaka her şeyden haberdardır. Devlet, nerede ne olduğunu ve kimin ne işler karıştırdığını bilir. Zaten de bilmek

ÇORUM FİKİR 157

zorundadır. Bilmezse “devlet olma” temsil, hüküm-hikmet ve meşruiyet vasfını yitirir.

İşte böyle!...

Bahusus KPSS sınavının iptali insan hakları, adalet ve hukuka aykırıdır.

Hükümet önce, bütün unsur, amir, dâhili-harici bağlantı ve uzantıları ile mezkûr çeteyi ortaya çıkartmak; Olayda kastı mahsus, cana, mala, ikbal ve istikbale matuf caniyane emeller, haksız edinim, gasp-irtikap, nitelikli dolandırıcılık, soygun esası olduğu için failleri istisnasız tutuklamak, yargılamak, hapisle tazyik ve tecziye etmek; Adalet ve yargının görevidir.

Buna paralel olarak bütün “kopya çekenler” otomatikman ortaya çıkacaktır.

Kopya çekmek suçtur. Faillerin sınavları iptal edilir ve fiillerine uyan cezalara çarptırılırlar. Bunlar, mutlaka yargılanmak ve cezaları verilmek zorundadır.

Kopya çekmeyen, masum, müsemma

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 158

“doğru-dürüst” olanın sınavı geçerlidir.

Namuslu ve dürüst insanlar asla cezalandırılmaz.

Devlet; iyi insan, iyi, namuslu, dürüst vatandaştan yana olmak,

Onurlu ve sorumlu vatandaşları korumak, kollamak zorundadır.

Aksine bir karar veya tasarruf halinde “Cumhuriyet Savcıları, Adalet, Yargıçlar ve Barolar” karar mekanizmalarına karşı harekete geçmek; Namuskâr ve dürüst vatanların hak ve hukukuna sahip çıkmak zorundadır.

Aksi taktirde bunlar da, “onursuz ve sorumsuz” aciz ve yok hükmünde sayılır!..

Sonuçta dava sür’atle sonuçlandırılıp, dürüstlerin hakkı hayat bulmalı; Kötüler mutlaka kahredilmeli, yardım-yataklı, uzantı ve bağlantıları ıslah veya mahvedilmelidir...

Aksi takdirde kötülük büyür.

Kötülük olan ülkede, ya hükümet yok, veya aciz, zayıf ve aciz hükmündedir!..

ÇORUM FİKİR 159

Dolayısıyla, başta güncel KPSS yolsuzluğu, anarşi, terör-tedhiş, bilumum haksız edinim, gasp-irtikap, nitelikli dolandırıcılık ve ‘organize işler’ dediğimiz suçlara karşı etkin tedbirler almayan yönetimler ve hükümetler her halikârda suça ortaktır.

Yahut da, bütün faili meçhullerin suçlusu hükümettir!..

Manâ ve muhteva olarak, alenen; “suç teşkil, suça teşvik, suç ve suçluyu övme, tahrik” gibi insan hakları, adalet, hukuk ve ahlâk dışı unsurlar içermedikçe, “Söz söyleme, düşünce ve kanaat açıklama” hak ve hürriyeti tahdit edilemez.

Amma lâkin, öldüreni öldürmeyen; Suçluyu mutlaka bulup cezalandırmayan;

Haklıyı, doğruyu, iyi-namuslu, dürüst, onurlu ve sorumlu vatandaşları korumayan;

Adaletle hükmetmeyip, rezilliği yok edemeyen hükümet acze düşmüş demektir.

Kaynak göstermek şartıyla yazılar yayına izinlidir.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 160



Mustafa Nevruz SINACI

DÜZEN'İN BAŞIBOZUK; DEMOKRASİ YOK!...

Vahşi, alçak ve ikiyüzlü batının dayatmasıyla “yeni Osmanlıcılık” adına sahnelenen Heybeliada, Akdamar ve Dinler arası diyalog gibi din, ilim-irfan, akıl-mantık, gelenek, gerçek ve dayanaktan yoksun saçmalık, apaçık komiklik ve nafîle şovlarla cinlik yapan ‘uyanık’ (!) birileri, güya şanlı ecdat’ın güncel versiyonuna oynadıklarını sanıyorlar.

Alakası yok!. Bu, AB tarafından asırlardır dayatılan kirli bir oyun.

Derin bir gaflet, hazin bir dalalet ve çok acı bir hıyanet!..

ÇORUM FİKİR 161

Bozuk düzen, disiplinsizlik, demokrasi yokluğu ve başıbozukluk bu!..

Tarihe “talihsiz menfur eylemler” diye geçecek bu tasarrufların, gaflet uykusu, kuru gürültü, horultu ve homurtudan öte hiçbir önem, etki ve değeri yoktur. Kaldı ki, beka/basiret, umuru devlet, kemali ciddiyet, bilim, tarih şuuru ve bilhassa “sürdürülebilir objektif siyaset” ile mütekabiliyetten yoksun, olumsuz-tabansız, dayanaksız kısır teşebbüslerle, dünyada Türk siyasetini küçük düşürüyor, istismara izin veriyor, çok gülünç durumlara düşüyorlar. Bu taviz ve ivazlarla failer, kamuoyu nezdinde alçalıyor, alay konusu oluyor; aciz/zavallı, sürekli taviz veren, acıklı ve komik hallere sürükleniyor, kamu vicdanını sızlatıyor, rencide ediyor ve tarih önünde kamusal suç işliyorlar.

Amma gaflet ve dalalet boylarını aşmış. Farkında değiller!..

Bu yapılanlar, devletin beka, basiret ve umuru ile bağdaşmamakta; Lâiklik temelinde yükselen

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 162

milli devlet ve milli siyasete bir yarar sağlamamaktadır!.. Tarihi gerçek, gelenek ve Türkiye Cumhuriyeti teamüllerine de aykırıdır. Zira bunlarda bir zerre Osmanlı-Türk asaleti, Müslüman feraseti, akıl insan basireti, milli tarih şuuru, Türk ruhu ve damarlarında “asil kan” olsa bilirler ki: Osmanlı asla tek taraflı siyaset yapmadı. Münhasıran asrına ait olmak kaydıyla asla taviz vermedi. Düşmana hoş görünmeye çalışmadı ve düşmanın düşmanlığını unutmadı!

EĞER OSMANLI DEVLETİ OLSAYDI!

Akdamar’la eş zamanlı olarak AYASOFYA ibadete açılırdı.

Ermenistan, Yunanistan tüm Ortodoks hinterlandında Omsalı, Türk-Müslüman eser, camii ve vakıfları ihya edilir; Daha 50-60 sene öncesine değin mevcut Ermenistan, Karabağ, Balkanlar, Yunanistan ve SSCB (Rusya) CAMİ'lerinin hesabını sorar; Kalan bir kaç tanesini de aynı gün imar ve ihya edilmiş olarak ibadete açarlardı!

Dahası, bu gaflet ve dalalet uykusundan ‘tedbir ve temkinle’ kalkılır tarihe bakılırdı;

ÇORUM FİKİR 163

Evet, gerçekten Osmanlı Patrikhaneye, bütün kilise, mabet, inanç ve dinlere “Rab’in emrettiği şekilde” kendi egemenlik ve himayesinde hayat hakkı tanımış; Buna karşı asi/hain olan yahut Sapıtan patrikleri, papaz ve rahipleri hiç tereddüt etmeden derhal darağacına çekmiştir; Ayasofya ise Fâtih’in vasiyeti üzere daima İslâmi ibadete açıktır.

Haydi, yüreğiniz yetiyor, bileğiniz tutuyor, tarihi bilinç ve bellekleriniz sizleri gaflet ve dalalet sürüklemiyorsa; gücünüz yetiyorsa böyle yapın. Zira tek yanlı taviz vatana, millete ve insana ihanettir. Yüreğine, bileğine, aklına, ilmine ve damarlarındaki kan’a güvenen daima doğru, iyi ve milli devlet yararına olanı yapar. Meselâ!

Önce 12 Eylül yerine Yassı ada ve 27 Mayıs’ın hesabını sorar;

Van gölü (Ermeni tecavüz kilisesi), Trabzon (Rum mütecaviz kilisesi) etrafında oynanan oyun ve dolapları (Pontus) kestirip atar, Ayasofya’yı derhal ibadete açar. Asala ve pkk’yı eğiten-lojistik

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 164

destek veren, emekli Yunan Subaylarını bulup infaz; Melânet örgütü de Milli hükümet emriyle TSK ve güvenlik kuvvetleri; Dağları kaatiller, kaçakçılar, anarşi, terör ve tedhiş unsurlarından; Düz Ovaları, hırsız-yolsuz domuz, dolandırıcı-yankesici kene, rüşvet ve iltimas erbabı bit/pire ve kan emici ‘demokrasi, düzen, adalet ve hukuk düşmanı’ politik ACI’lar ile onların iğrenç uzantı, bağlantı, yardım ve yaltakçılarından temizler!

Bundan böyle: Türkçe düşünülür, Türkçe konuşulur ve Türkçe yaşanır.

"Türk’üm" ve “Kürt’üm” diyenlere, "etnik bölücülük yapıyorsunuz" denmez!

Başıbozukluktan kurtulmanın ve Demokrasi’ye kavuşmanın yegâne yolu budur.

Kaynak göstermek şartıyla yazılar yayına izinlidir.

ÇORUM FİKİR 165



Mustafa Nevruz SINACI

"TÜRKİYE ANALİZİ"

Analiz, kimilerine göre ‘Türkiye’nin yakın gelecekteki suluboya resmidir.’ Bu nedenle analizi bilgilerinize sunmak ve sizlerle paylamak istedim.

İşte: LE MONDE Türkiye Muhabiri Guillaume Perrier’den; Türkiye analizi!

“Türkiye, son ve büyük bir hesaplaşmaya doğru gidiyor.

Bu ülke korkulduğu gibi, ırka ya da dine dayalı bir bölünme yaşamadı. Daha korkunç ve daha temel bir bölünmeye gidiyor. Cumhuriyet boyunca süren “kültürel bölünme”.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 166

Bu artık iyice keskinleşti.

Bir yanda; ayakkabılarını sokak kapısı önünde çıkaran, kadınları başı örtülü, erkekleri sokağa pijamayla da çıkabilen, erkek çocukları kahveye giden, kız çocukları tam bir baskı altında yasayan, türkü ile arabesk arası bir müzikten hoşlanan, futbol izleyen, belki de hiç kitap okumamış, hiç dans etmemiş, hiç kari koca birlikte yemeğe gitmemiş, hiç tiyatro seyretmemiş, iyi eğitim alamamış, dini inançları kuvvetli, kalabalık, bir kitle var.

Diğer yanda ise; kız lisesi-Kolej yelpazesinde eğitim görmüş, en azından bir düğün salonunda ya da kolej partisinde dans etmiş, sinemaya giden, çok fazla olmasa da kitap okuyan, müzik zevki pop şarkılarla, klasik müzik arasında dolaşan, evi nispeten daha zevkli döşenmiş, kızlarının flörtüne göz yuman, Kadınları modern görünümlü, şarabın kalitesinden pek anlamasa da, kadın erkek bir arada içki içebilen, gazetelere bakan, magazin haberlerini izleyen, kendisini birinci gruba kıyasla çok

ÇORUM FİKİR 167

gelişmiş hissedenden, entelektüel düzeyi çok yüksek olmasa da, batı standartlarına yakın bir grup var.

Bu iki grubun yaşam tarzı birbirinden kopuk.

Onları, Batı'daki sınıflar arasında ortak zevk alanları yaratan, müzik, resim, heykel tiyatro ve sanat gibi, birleştirici kültürel zeminler yok.

Hayatları, zevkleri, inanışları birbirinden çok farklı. Hattâ birbirine düşmanca.

Birinci grup Cumhuriyet boyunca horlanmış, aşağılanmış, itilip kakılmış.

Şimdi bu grup siyasal olarak örgütlendi.

Kalabalıklar ve her seçimi kazanacak siyasi bir güçleri var artık.

İkinci grup ise azınlıkta.

Ve artık bir daha secim kazanma ihtimalleri yok. Bu noktada da tarihi bir paradoks ortaya çıkıyor.

Daha Batılı olan “ikinci grup”, Batı'nın siyasi değerlerini kabul ederse, bir daha asla iktidarı ele geçiremeyeceğini bildiği için, git gide Batı'ya ve **[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)**

ÇORUM FİKİR 168

Batı'nın demokratik değerlerine düşman oluyor.

Yaşam tarzı olarak Batı'ya düşman olan birinci kesim ise, iktidarı ancak Batı'nın kriterlerini kabul ederek ele geçirebileceğini bildiği için, Batı'yla ilişkileri geliştirmek ve demokrasiyi kabullenmek istiyor.

Bu kültürel parçalanmada “ordu” önemli bir role sahip,

Eğer, birinci grubu desteklerse ve batı'nın demokrasisi burada kabul görürse, ordu da iktidarını kaybedecek.

Aslında birinci grubun çocuklarından oluşan ordu, kendi iktidarını sürdürebilmek için, kendisine benzemeyen ikinci grupla işbirliği yapıyor. Bir anlamda kendi köklerine ihanet ediyor. Bu iki grup, siyasi iktidar için son kez çarpışmak üzere hareketlenmiş gözüküyorlar.

Birinci grup ekonomik olarak da güçlü artık, Anadolu'da üretim yapıyor, malini dış dünyaya satıyor. Para kazanıyor. Siyasi örgütünü destekliyor.

ÇORUM FİKİR 169

İkinci grup ise parasal olarak da kuvvetli değil artık. Mevcut iktidarın da baskısıyla giderek ekonomik kazançlarını kaybediyor.

Dış dünyayla iş yapan, dışarıdan borçlanan büyük burjuvazi, Türkiye'nin ancak demokrasiyle normalleşebileceğine inanan entelektüel kesim. Devletin yapısının değişmesi ve dünyayla bütünleşmesi gerektiğini düşünen bir grup bürokrat, birinci grubun destekçileri.

“Yargı, ordu ve bürokrasinin önemli bir kısmı, ikinci grubun arkasında.

Bu İkinci grup, siyasetle demokrasiyle, iktidarı elinde tutmasının mümkün olmadığını kavradığından, şimdi siyaset ve demokrasi dışında bir çözüm peşinde!

Mevcut Cumhurbaşkanı'nın seçimi; kavganın keskinliğini ve iki tarafın niyetlerini açıkça ortaya koydu.

Ordu destekli ikinci grup artık seçim de istemiyor.

Ve darbe söylentileri gittikçe artıyor.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 170

Cuntalardan söz ediliyor.

Peki, darbe olursa ne olur ?

Yaşam tarzı Batı'ya daha yakın olan ikinci grup, orduyla birlikte iktidara gelir. Fakat, Batı'nın desteğini kaybeder. Avrupa buna kesinlikle karşı çıkar. Amerika her zamanki pragmatizmiyle, Kuzey Irak ve Ortadoğu politikalarını, desteklemesi karşılığında darbeyi kabullenebilir aslında.

Ama Amerika'nın önünde de ciddi engel var.

“Demokrasi getireceğim” diye Irak'ı işgal eden bir ülke, dünyaya ve kendi kamuoyuna Türkiye'deki “darbeyi” niye desteklediğini açıklayamaz. Ve Irak faciasından sonra ikinci bir “zorlamayı” gerçekleştirecek gücü yok. İstese de istemese de darbeye karşı çıkacak. Silahını ve parasını Batı'dan alan bir ordu ve ülke, Batı'dan koptuğunda ne yapacak? Sanırım uzun zamandır bunu düşünüyorlar ve korkarım bunun cevabını buldular.

Türkiye'de darbe olursa! Dünya, tarihte bugüne kadar hiç gerçekleşmemiş, yeni bir oluşumla karşılaşacak. Türkiye, olası bir darbeden

ÇORUM FİKİR 171

sonra, Rusya ve İranla ortaklık kurmak isteyecek. Silahı, enerjiyi ve parayı bu iki ülkeden alacak. Rusya'yla İran'ın elindeki doğal gaz, petrol ve nükleer güç, Türkiye'yi ayakta tutmaya yeter.

Ama Rusya-Türkiye- İran bloku. Dünyanın bütün dengelerini değiştirir.

Ortadoğu'nun kontrolünü tümüyle ele geçirir. Avrupa'yı küçük kıtasına hapseder.

Kafkasları, Afganistan'ı, Pakistan'ı kendi gücüne katar. Müslüman dünyayla yakın bir ilişki kurar. Petrol kaynaklarına egemen olur. Çin'le işbirliği yapabilir.

Bu gelişme, Avrupa, Amerika ve biraz da Japonya'dan oluşan “Batı”nın, dünyadaki etkinliğini inanılmaz bir biçimde azaltır.

Yeni blok asker, enerji ve para açısından çok güçlenir.

Böylece, Türkiye'deki çatlama dünyada büyük bir çatlamaya yol açar.

Eğer Üçüncü Dünya Savaşı çıkacaksa, sanırım, bu çatlamadan çıkar.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 172

“Asla böyle bir şey olmaz” diyebilirsiniz.

Niye olmayacağına dair elinizde çok kuvvetli veriler varsa, söyleyin.

Ama, ya olursa... ki.... bana çok mümkün geliyor.

O zaman ne yapacaksınız ?

Bugün Türkiye’de kamplaşan ve bölünen insanların da...

Türkiye’yi Avrupa dışına itmeye çalışan, Eski bir imparatorluk olmanın bir yanıyla; çok görkemli, bir yanıyla; çok zayıf mirasına sahip olan bir ülkeye küstahça davranan, işbirliği yerine “başöğretmenlik” yapmaya kalkan Avrupa’nın da... Türkiye politikasında “ikili” oynayıp, kurnazlık ettiğini sanan Amerika’nın da... Bu senaryoyu bir düşünmesini isterim doğrusu.

Türkiye’de yaklaştığı görülen kanlı bir çatışmanın, bütün dünyayı yakması sandığınız kadar uzak bir ihtimal değil.

04 Ekim 2010 Pazartesi

ÇORUM FİKİR 173



Mustafa Nevruz SINACI
REZİLLİK DİZ BOYU; HÜKÜMET
NEREDE?

KPSS sınavında ortaya çıkan yolsuzluk; geçmişin karanlıklarından günümüze uzanan menfur satanist cemaat-siyaset; soygun-vurgun, sahtekârlık, nitelikli dolandırıcılık ilişkisine dayanan ve tesadüfen “namuslu-dürüst bir vatandaşa çarpma sonucu” ortaya çıkan bir kamyon (susurluk) kazasına benzemektedir.

Gerçekte bunlar bir tesadüf değil, “ilâhi adalet” in tezahürleridirler.

Zira susurluk türü bilumum kirli iş ve ilişkiler, zaten devletçe malumdur.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 174

Devlet izafi bir kavram olmakla; Hakikatte “güç” bizatihi hükümettir.

Bu harama ve yalana dayalı akçeli işler; kirli, haksız, adaletsiz, gasp-irtikap, nitelikli dolandırıcılık, sahtekârlık, rüşvet-iltimas, kaçakçılık, kara para, yasa dışı ticaret, kayıt dışılık, hırsızlık-yolsuzluk, evrak tahrifi ve suiistimal genellikle hükmedenlerin bilgi/himaye, yardım ve yataklığı dâhili ve sâyesinde yapılır. Yöneticiler bunu bilmeseler dahi (ki bu asla mümkün ve imkân dahilinde değildir) emanetçilik ettikleri efendi, sulta, dikta veya cunta bilir!..

Dahası, mahalle muhtarından MİT muhbirlerine, semt karakolundan, sağlık ocağı ve bilumum yerel-taban ünitelere kadar müthiş ve muazzam bir “yasal örgüt”, hukuki bilgi ağı ve örgün iletişim organizasyonu biçiminde işleyen mekanizma; Kesinlikle ve mutlaka her şeyden haberdardır. Devlet, nerede ne olduğunu ve kimin ne işler karıştırdığını bilir. Zaten de bilmek

ÇORUM FİKİR 175

zorundadır. Bilmezse “devlet olma” temsil, hüküm-hikmet ve meşruiyet vasfını yitirir.

İşte böyle!...

Bahusus KPSS sınavının iptali insan hakları, adalet ve hukuka aykırıdır.

Hükümet önce, bütün unsur, amir, dâhili-harici bağlantı ve uzantıları ile mezkûr çeteyi ortaya çıkartmak; Olayda kastı mahsus, cana, mala, ikbal ve istikbale matuf caniyane emeller, haksız edinim, gasp-irtikap, nitelikli dolandırıcılık, soygun esas olduğu için failleri istisnasız tutuklamak, yargılamak, hapisle tazyik ve tecziye etmek; Adalet ve yargının görevidir.

Buna paralel olarak bütün “kopya çekenler” otomatikman ortaya çıkacaktır.

Kopya çekmek suçtur. Faillerin sınavları iptal edilir ve fiillerine uyan cezalara çarptırılırlar. Bunlar, mutlaka yargılanmak ve cezaları verilmek zorundadır.

Kopya çekmeyen, masum, müsemma

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 176

“doğru-dürüst” olanın sınavı geçerlidir.

Namuslu ve dürüst insanlar asla cezalandırılmaz.

Devlet; iyi insan, iyi, namuslu, dürüst vatandaştan yana olmak,

Onurlu ve sorumlu vatandaşları korumak, kollamak zorundadır.

Aksine bir karar veya tasarruf halinde “Cumhuriyet Savcıları, Adalet, Yargıçlar ve Barolar” karar mekanizmalarına karşı harekete geçmek; Namuskâr ve dürüst vatanların hak ve hukukuna sahip çıkmak zorundadır.

Aksi taktirde bunlar da, “onursuz ve sorumsuz” aciz ve yok hükmünde sayılır!..

Sonuçta dava sür’atle sonuçlandırılıp, dürüstlerin hakkı hayat bulmalı; Kötüler mutlaka kahredilmeli, yardım-yataklık, uzantı ve bağlantıları ıslah veya mahvedilmelidir...

Aksi takdirde kötülük büyür.

Kötülük olan ülkede, ya hükümet yok, veya aciz, zayıf ve aciz hükmündedir!..

ÇORUM FİKİR 177

Dolayısıyla, başta güncel KPSS yolsuzluğu, anarşi, terör-tedhiş, bilumum haksız edinim, gasp-irtikap, nitelikli dolandırıcılık ve ‘organize işler’ dediğimiz suçlara karşı etkin tedbirler almayan yönetimler ve hükümetler her halikârda suça ortaktır.

Yahut da, bütün faili meçhullerin suçlusu hükümettir!..

Manâ ve muhteva olarak, alenen; “suç teşkil, suça teşvik, suç ve suçluyu övme, tahrik” gibi insan hakları, adalet, hukuk ve ahlâk dışı unsurlar içermedikçe, “Söz söyleme, düşünce ve kanaat açıklama” hak ve hürriyeti tahdit edilemez.

Amma lâkin, öldüreni öldürmeyen; Suçluyu mutlaka bulup cezalandırmayan;

Haklıyı, doğruyu, iyi-namuslu, dürüst, onurlu ve sorumlu vatandaşları korumayan;

Adaletle hükmetmeyip, rezilliği yok edemeyen hükümet acze düşmüş demektir.

Kaynak göstermek şartıyla yazılar yayına izinlidir.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 178



Mustafa Nevruz SINACI DÜZEN'İN BAŞIBOZUK; DEMOKRASİ YOK!...

Vahşi, alçak ve ikiyüzlü batının dayatmasıyla “yeni Osmanlıcılık” adına sahnelenen Heybeliada, Akdamar ve Dinler arası diyalog gibi din, ilim-irfan, akıl-mantık, gelenek, gerçek ve dayanaktan yoksun saçmalık, apaçık komiklik ve nafiye şovlarla cinlik yapan ‘uyanık’ (!) birileri, güya şanlı ecdat’ın güncel versiyonuna oynadıklarını sanıyorlar.

Alakasız yok!. Bu, AB tarafından asırlardır dayatılan kirli bir oyun.

Derin bir gaflet, hazin bir dalalet ve çok acı bir hıyanet!..

Bozuk düzen, disiplinsizlik, demokrasi yokluğu ve başıbozukluk bu!..

ÇORUM FİKİR 179

Tarihe “talihsiz menfur eylemler” diye geçecek bu tasarrufların, gaflet uykusu, kuru gürültü, horultu ve homurtudan öte hiçbir önem, etki ve değeri yoktur. Kaldı ki, beka/basiret, umuru devlet, kemali ciddiyet, bilim, tarih şuuru ve bilhassa “sürdürülebilir objektif siyaset” ile mütakabiliyetten yoksun, olumsuz-tabansız, dayanaksız kısır teşebbüslerle, dünyada Türk siyasetini küçük düşürüyor, istismara izin veriyor, çok gülünç durumlara düşüyorlar. Bu taviz ve ivazlarla failer, kamuoyu nezdinde alçalıyor, alay konusu oluyor; aciz/zavallı, sürekli taviz veren, acıklı ve komik hallere sürükleniyor, kamu vicdanını sızlatıyor, rencide ediyor ve tarih önünde kamusal suç işliyorlar.

Amma gaflet ve dalalet boylarını aşmış. Farkında değiller!..

Bu yapılanlar, devletin beka, basiret ve umuru ile bağdaşmamakta; Lâiklik temelinde yükselen milli devlet ve milli siyasete bir yarar sağlamamaktadır!.. Tarihi gerçek, gelenek ve **KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**

ÇORUM FİKİR 180

Türkiye Cumhuriyeti teamüllerine de aykırıdır. Zira bunlarda bir zerre Osmanlı-Türk asaleti, Müslüman feraseti, akıl insan basireti, milli tarih şuuru, Türk ruhu ve damarlarında “asil kan” olsa bilirler ki: Osmanlı asla tek taraflı siyaset yapmadı. Münhasıran asrına ait olmak kaydıyla asla taviz vermedi. Düşmana hoş görünmeye çalışmadı ve düşmanın düşmanlığını unutmadı!

EĞER OSMANLI DEVLETİ OLSAYDI!

Akdamar’la eş zamanlı olarak AYASOFYA ibadete açılırdı.

Ermenistan, Yunanistan tüm Ortodoks hinterlandında Omsalı, Türk-Müslüman eser, camii ve vakıfları ihya edilir; Daha 50-60 sene öncesine değin mevcut Ermenistan, Karabağ, Balkanlar, Yunanistan ve SSCB (Rusya) CAMİ'lerinin hesabını sorar; Kalan bir kaç tanesini de aynı gün imar ve ihya edilmiş olarak ibadete açarlardı!

Dahası, bu gaflet ve dalalet uykusundan ‘tedbir ve temkinle’ kalkılır tarihe bakılırdı; Evet, gerçekten Osmanlı Patrikhaneye, bütün kilise, mabet, inanç ve dinlere “Rab’in emrettiği şekilde”

ÇORUM FİKİR 181

kendi egemenlik ve himayesinde hayat hakkı tanımış; Buna karşı asi/hain olan yahut Sapıtan patrikleri, papaz ve rahipleri hiç tereddüt etmeden derhal darağacına çekmiştir; Ayasofya ise Fâtih’in vasiyeti üzere daima İslâmi ibadete açıktır.

Haydi, yüreğiniz yetiyor, bileğiniz tutuyor, tarihi bilinç ve bellekleriniz sizleri gaflet ve dalalete sürüklemiyorsa; gücünüz yetiyorsa böyle yapın. Zira tek yanlı taviz vatana, millete ve insana ihanettir. Yüreğine, bileğine, aklına, ilmine ve damarlarındaki kan’a güvenen daima doğru, iyi ve milli devlet yararına olanı yapar. Meselâ!

Önce 12 Eylül yerine Yassı ada ve 27 Mayıs’ın hesabını sorar;

Van gölü (Ermeni tecavüz kilisesi), Trabzon (Rum mütecaviz kilisesi) etrafında oynanan oyun ve dolapları (Pontus) kestirip atar, Ayasofya’yı derhal ibadete açar. Asala ve pkk’yı eğiten-lojistik destek veren, emekli Yunan Subaylarını bulup infaz; Melânet örgütü de Milli hükümet emriyle [**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 182

TSK ve güvenlik kuvvetleri; Dağları kaatiller, kaçakçılar, anarşi, terör ve tedhiş unsurlarından; Düz Ovaları, hırsız-yolsuz domuz, dolandırıcı-yankesici kene, rüşvet ve iltimas erbabı bit/pire ve kan emici ‘demokrasi, düzen, adalet ve hukuk düşmanı’ politik ACI’lar ile onların iğrenç uzantı, bağlantı, yardım ve yaltakçılarından temizler!

Bundan böyle: Türkçe düşünülür, Türkçe konuşulur ve Türkçe yaşanır.

"Türk’üm" ve “Kürt’üm” diyenlere, "etnik bölücülük yapıyorsunuz" denmez!

Başıbozukluktan kurtulmanın ve Demokrasi’ye kavuşmanın yegâne yolu budur.

Kaynak göstermek şartıyla yazılar yayına izinlidir.

ÇORUM FİKİR 183



Mustafa Nevruz SINACI
"TÜRKİYE ANALİZİ"

Analiz, kimilerine göre ‘Türkiye’nin yakın gelecekteki suluboya resmi.’ Bu nedenle analizi bilgilerinize sunmak ve sizlerle paylamak istedim.

İşte: LE MONDE Türkiye Muhabiri Guillaume Perrier’den; Türkiye analizi!

“Türkiye, son ve büyük bir hesaplaşmaya doğru gidiyor.

Bu ülke korkulduğu gibi, ırka ya da dine dayalı bir bölünme yaşamadı. Daha korkunç ve daha temel bir bölünmeye gidiyor. Cumhuriyet boyunca süren “kültürel bölünme”.

Bu artık iyice keskinleşti.

Bir yanda; ayakkabılarını sokak kapısı önünde çıkaran, kadınları başı örtülü, erkekleri sokağa pijamayla da çıkabilen, erkek çocukları

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 184

kahveye giden, kız çocukları tam bir baskı altında yasayan, türkü ile arabesk arası bir müzikten hoşlanan, futbol izleyen, belki de hiç kitap okumamış, hiç dans etmemiş, hiç kari koca birlikte yemeğe gitmemiş, hiç tiyatro seyretmemiş, iyi eğitim alamamış, dini inançları kuvvetli, kalabalık, bir kitle var.

Diğer yanda ise; kız lisesi-Kolej yelpazesinde eğitim görmüş, en azından bir düğün salonunda ya da kolej partisinde dans etmiş, sinemaya giden, çok fazla olmasa da kitap okuyan, müzik zevki pop şarkılarla, klasik müzik arasında dolaşan, evi nispeten daha zevkli döşenmiş, kızlarının flörtüne göz yuman, Kadınları modern görünümlü, şarabın kalitesinden pek anlamasa da, kadın erkek bir arada içki içebilen, gazetelere bakan, magazin haberlerini izleyen, kendisini birinci gruba kıyasla çok gelişmiş hissedenden, entelektüel düzeyi çok yüksek olmasa da, batı standartlarına yakın bir grup var.

Bu iki grubun yaşam tarzı birbirinden kopuk.

ÇORUM FİKİR 185

Onları, Batı'daki sınıflar arasında ortak zevk alanları yaratan, müzik, resim, heykel tiyatro ve sanat gibi, birleştirici kültürel zeminler yok.

Hayatları, zevkleri, inanışları birbirinden çok farklı. Hattâ birbirine düşmanca.

Birinci grup Cumhuriyet boyunca horlanmış, aşağılanmış, itilip kakılmış.

Şimdi bu grup siyasal olarak örgütlendi.

Kalabalıklar ve her seçimi kazanacak siyasi bir güçleri var artık.

İkinci grup ise azınlıkta.

Ve artık bir daha secim kazanma ihtimalleri yok. Bu noktada da tarihi bir paradoks ortaya çıkıyor.

Daha Batılı olan “ikinci grup”, Batı'nın siyasi değerlerini kabul ederse, bir daha asla iktidarı ele geçiremeyeceğini bildiği için, git gide Batı'ya ve Batı'nın demokratik değerlerine düşman oluyor.

Yaşam tarzı olarak Batı'ya düşman olan birinci kesim ise, iktidarı ancak Batı'nın kriterlerini

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 186

kabul ederek ele geçirebileceğini bildiği için, Batı'yla ilişkileri geliştirmek ve demokrasiyi kabullenmek istiyor.

Bu kültürel parçalanmada “ordu” önemli bir role sahip,

Eğer, birinci grubu desteklerse ve batı'nın demokrasisi burada kabul görürse, ordu da iktidarını kaybedecek.

Aslında birinci grubun çocuklarından oluşan ordu, kendi iktidarını sürdürebilmek için, kendisine benzemeyen ikinci grupla işbirliği yapıyor. Bir anlamda kendi köklerine ihanet ediyor. Bu iki grup, siyasi iktidar için son kez çarpışmak üzere hareketlenmiş gözüküyorlar.

Birinci grup ekonomik olarak da güçlü artık, Anadolu'da üretim yapıyor, malini dış dünyaya satıyor. Para kazanıyor. Siyasi örgütünü destekliyor.

İkinci grup ise parasal olarak da kuvvetli değil artık. Mevcut iktidarın da baskısıyla giderek ekonomik kazançlarını kaybediyor.

ÇORUM FİKİR 187

Dış dünyayla iş yapan, dışarıdan borçlanan büyük burjuvazi, Türkiye'nin ancak demokrasiyle normalleşebileceğine inanan entelektüel kesim. Devletin yapısının değişmesi ve dünyayla bütünleşmesi gerektiğini düşünen bir grup bürokrat, birinci grubun destekçileri.

“Yargı, ordu ve bürokrasinin önemli bir kısmı, ikinci grubun arkasında.

Bu İkinci grup, siyasetle demokrasiyle, iktidarı elinde tutmasının mümkün olmadığını kavradığından, şimdi siyaset ve demokrasi dışında bir çözüm peşinde!

Mevcut Cumhurbaşkanı'nın seçimi; kavganın keskinliğini ve iki tarafın niyetlerini açıkça ortaya koydu.

Ordu destekli ikinci grup artık seçim de istemiyor.

Ve darbe söylentileri gittikçe artıyor. Cuntalardan söz ediliyor.

Peki, darbe olursa ne olur ?

Yaşam tarzı Batı'ya daha yakın olan ikinci

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 188

grup, orduyla birlikte iktidara gelir. Fakat, Batı'nın desteğini kaybeder. Avrupa buna kesinlikle karşı çıkar. Amerika her zamanki pragmatizmiyle, Kuzey Irak ve Ortadoğu politikalarını, desteklemesi karşılığında darbeyi kabullenebilir aslında.

Ama Amerika'nın önünde de ciddi engel var.

“Demokrasi getireceğim” diye Irak'ı işgal eden bir ülke, dünyaya ve kendi kamuoyuna Türkiye'deki “darbeyi” niye desteklediğini açıklayamaz. Ve Irak faciasından sonra ikinci bir “zorlamayı” gerçekleştirecek gücü yok. İstese de istemese de darbeye karşı çıkacak. Silahını ve parasını Batı'dan alan bir ordu ve ülke, Batı'dan koptuğunda ne yapacak? Sanırım uzun zamandır bunu düşünüyorlar ve korkarım bunun cevabını buldular.

Türkiye'de darbe olursa! Dünya, tarihte bugüne kadar hiç gerçekleşmemiş, yeni bir oluşumla karşılaşacak. Türkiye, olası bir darbeden sonra, Rusya ve İranla ortaklık kurmak isteyecek. Silahı, enerjiyi ve parayı bu iki ülkeden alacak.

ÇORUM FİKİR 189

Rusya'yla İran'ın elindeki doğal gaz, petrol ve nükleer güç, Türkiye'yi ayakta tutmaya yeter.

Ama Rusya-Türkiye- İran bloku. Dünyanın bütün dengelerini değiştirir.

Ortadoğu'nun kontrolünü tümüyle ele geçirir. Avrupa'yı küçük kıtasına hapseder.

Kafkasları, Afganistan'ı, Pakistan'ı kendi gücüne katar. Müslüman dünyayla yakın bir ilişki kurar. Petrol kaynaklarına egemen olur. Çin'le işbirliği yapabilir.

Bu gelişme, Avrupa, Amerika ve biraz da Japonya'dan oluşan “Batı”nın, dünyadaki etkinliğini inanılmaz bir biçimde azaltır.

Yeni blok asker, enerji ve para açısından çok güçlenir.

Böylece, Türkiye'deki çatlama dünyada büyük bir çatlamaya yol açar.

Eğer Üçüncü Dünya Savaşı çıkacaksa, sanırım, bu çatlamadan çıkar.

“Asla böyle bir şey olmaz” diyebilirsiniz.

Niye olmayacağına dair elinizde çok kuvvetli

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 190

veriler varsa, söyleyin.

Ama, ya olursa... ki.... bana çok mümkün geliyor.

O zaman ne yapacaksınız ?

Bugün Türkiye’de kamplaşan ve bölünen insanların da...

Türkiye’yi Avrupa dışına itmeye çalışan, Eski bir imparatorluk olmanın bir yanıyla; çok görkemli, bir yanıyla; çok zayıf mirasına sahip olan bir ülkeye küstahça davranan, işbirliği yerine “başöğretmenlik” yapmaya kalkan Avrupa’nın da... Türkiye politikasında “ikili” oynayıp, kurnazlık ettiğini sanan Amerika’nın da... Bu senaryoyu bir düşünmesini isterim doğrusu.

Türkiye’de yaklaştığı görülen kanlı bir çatışmanın, bütün dünyayı yakması sandığınız kadar uzak bir ihtimal değil.

04 Ekim 2010 Pazartesi

ÇORUM FİKİR 191



Müslüm TUNABOYLU ZİRVE KÖYE 53 YIL SONRA YAPILAN BİR GEZİ

Bugün sizinle yine zaman tüneline bir yolculuk yapacağız. Bir zamanlar sağlığımız el verdikçe ,ya da görev gereği ilimizin doğal güzelliklerini görme fırsatı buldum.1950 li yılları ilk yarısını tamamlayıp ikinci yarıya başladığımız yıllarda kutsal görevimiz olan askerliğimizi yaptık.Kutsal görevimizin ilk altı ayını Ege Bölgesinde,ikinci altı aylık kısmını da Marmara Bölgesinde tamamladık.

Yaş gurubumuz arkadaşlarla bir araya geldiğimizde genellikle askerlik anıları, ya da hastane anıları anlatılır. İlginç olanları uzun yıllar hafızlarımızdan silinmez.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 192

Geçtiğimiz kış aylarında bir öğrencim ev ziyaretinde bulundu. Eşi ve bir yavrusu ile , yıllar sonra hocasını hatırlayan karı-koca,bu akşam hocamıza gidelim derler.Geç sayılmayan bir saatte kapı zili çaldı.Rahatsızım,bacaklarım çok rahatsız çabuk açamadım için çok üzüldüm. Genç olsaydım hemen birkaç saniyede kapı açılırdı muhakkak. Yalnız olduğumu biliyorlardı. Hocamızla bir kış gecesi değerlendirmesi yapar, anılarımızı tazeleriz demişler ve ziyareti gerçekleştirmişler. Böyle bir ziyarete bir değer biçmek hiçbir zaman mümkün olmaz. Kısaca ziyaretin getirdiği huzur ve güven insan için çok önemli. Öğrencilerimin ikisi de ihtiyarlamışlar,saçları ağarmış her ikisinin de Söz dolaştı durdu benim 1956 Aralık ayından 1957 Mayıs ayına kadar öğretmenlik yaptığım zirvede ki köy Devletioğlan ageldi.öğrencim seninle o zirvede ki köy olan Devletioğlan a önümüzdeki yaz birlikte bir gezinti yapar anılarımızı tazeleriz dediler.Kısaca belirtmek gerekirse ben böyle bir öneriyi hemen olumlu yanıtladım.Sağlığım izin verirse gideriz birlikte Dedim.Öğrencim Ömer Yüksel,öğretmeni

ÇORUM FİKİR 193

ile yıllar sonra zirvedeki köye gitmeyi bekler oldu.Kısaca ikimizde bekler olduk dersem yanılmış olmam.

Kış mevsiminin öncüsü olan soğukların hemen sonrasında bir Pazar günü kapının zili saat 12.00 sıralarında çalındı. Gelen öğrencimin oğlu idi. Yukarı çık dediysem de,bekliyorlar dedi. Arkasından da hocam hazırlanın köye gidiyoruz. Kışlık giysilerle donattık kendimizi kısa süre.de aşağıya inerek araca bindik.Yerleşmemiz bir iki dakika gibi bir zamanımızı aldı. Eskiden araca çabucak biner yolumuza devam ederdik.Vücutta kan azalır,kaslar yorgun olursa böyle oluyor.Beklettiğim için üzgün olduğumu birkaç kelime ile belirttikten sonra aracımız zirveye doğru yol almaya başladı.Kaymakçı yokuşu kısa sürede geçildi.Çorum-Merzifon-Amasya yada Çorum –Amasya yolu da diyebiliriz.Uzun yıllardır trafik kazalarının meydana geldiği Çorum-Mecitözü-Amasya,yada Çorum-Merzifon-

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 194

Amasya Kavşağı da diyebiliriz.

Gazeteci olunca insan biraz kavşakları başka türlü de yorumlayabiliyor. Kavşaklar bazen yolcularını yanıltabiliyor. Yanılanlar arasında komşu illerin valili de oluyor.

Bakanlarımız genellikle Karadeniz Bölgesi illerine giderken bu kavşağı kullanırlardı. Tarihini hatırlamam mümkün değil amma, olay henüz bugün ki gibi beynimde saklı diyebilirim: Bakan Ankara'dan Amasya'ya gidecek Yukarda belirttiğim iki güzergahın hangisini kullanacak?

Güvenlik açısından her iki güzergahta da tedbir alınması gerekiyor. Amasya Valisi, Bakanın Merzifon üzerinden Amasya ya geleceğini tahmin ediyor ve Merzifon a doğru yola çıkıyor. Merzifon a bir ki kilometre kala, yapılan bir anonsla bakanın Mecitözü üzerinden Amasya ya gideceği belirtiliyor. Sayın Vali hemen dönüş yapıyor. Geri döndükten sonra Amasya-Mecitözü karayoluna hızla devam ediyor. Bunu neden anlatma hissettiğimi belki vurgulamayı istediğim nedeni kolay bulasınız düşünüyorum ile kaleme alınmıştır. Bakan

ÇORUM FİKİR 195

Amasya ya çok yakın bir yerde karşılanabiliyor. Bir yurttaş olarak oluşan görüntüleri bir kere değerlendirmeye tabi tuttuğunuzda bir zaman kaybına uğrandığınızı, ekonomik kayıp, karşılamaya yetişememe heyecanı. Olay giden içinde , karşılayan içinde bir sorun haline geliyor. Kavşakta ki düzenleme çok güzel olmuş, artık, sanırım alt ve üst geçişler oldukça burada trafik kazası olmaz, canlar yitirilmez diye düşünüyorum. Kavşağın tüm güzergah yolcularına hayırlı olsun diyorum. Kavşağın Çorum a uzaklığı 14 ya da 15 km kadar. Trafik bu yörede çok rahatlamış bir durumda.

Kavşaktan Mecitözü ne doğru alırken Elvançelebi Beldesinden geçtik. Beldenin yol güzergahı tarafındaki konutların bakımı iç açıcı değildi. Evlerin önünde traktörler, binek araçları bulunuyordu. Konutlara biraz onarım için harcama yapılabilir, görüntü güzelleştirilebilirdi diye düşünüyorum. Elbette o konutların sahipleri de güzel bir binada oturmak isterler amma, ekonomi [**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 196

onları ancak bu kadar ayakta tutabiliyor sanırım. Ana yoldan Söğütyolu köy yoluna sapıyoruz. Burada da traktörlerle, binek araçları var.Duvarlar beyaz.Eldeki olanaklarla konutlar güzelleştirilmeye çalışılmış.Köyün pek göç vermediği izlemine verdi bize.Traktörlerle bazı köylünün yol boyundaki tarlalarda ekim yapışları bizi sevindirmede değil.Fırsatı iyi değerlendirmesini biliyorlardı.Köy içersinden geçerken öğrencime burada Talat Doğan diye bir eğitmen bulunduğunu bu eğitmenin Harf Devrimi sonrasında okuma-yazma seferberliğinde büyük yükleri omuzladığını.halkında onu unutmadıklarını seziyorum dedim. Öğrencimde benden daha çok övgü dolu sözler kullanması beni olduğunca memnun etti.

Her yıl 24 kasımda kutlanan Öğretmenler Gününde eğitmenlerin de öğretmenler gibi Harf Devriminde görev aldıklarını dikkate alınmaması konusu beni olduğunca etkilemektedir dedim.Onlarında bugüne ulaşılmasında büyük görevleri olmuştur.Vefa borçlu olduğumuzu

ÇORUM FİKİR 197

unutmamamız gerekir diye düşünüyorum. Harf Devrimi ile Eğitmenlerin yükümledikleri görevleri konuşurken aracımız Devletoglan Köyüne girmişti bile.Öğrencim Yüksel,eski okulun yerini gösterdi.Yeni okul biraz daha uzak bir yerde yapılmış.

Köy meydanı gibi bir yerde aracımız durdu.Etrafımızı alan yurttaşlar hoş geldiniz sözcüğünden sonra birbirlerine bunlar kim,köye neden gelmişler,ne istiyorlar gibi sözlerle birbirlerinin sezintilerini belirtiyorlardı.Küçük yerleşim birimlerinde köye gelip gidenler geriden yada uzaktan sorgulanmaktan kurtulmazlar.Köye giden kendi kimliğini önce tanıtacak,daha sonra onlardan yaşantıları ile ilgili bilgi alabilecek..Sana güvenmez ise köylü sorununu hiç dile getirmez.Köylüler.sözünde durmayan insanları hiç sevmez dersem sanırım yanlışmış olmam.

53 yıl önce bu köyde beş ay öğretmenlik yaptığımı, beni buraya bir öğrencimin getirdiğini, onunda benim gibi emekli olduğunu, anılarımızı [**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 198

tazelemek için geldiğimizi anlattım. Benim öğretmenlik dönemimde buraya çok kar yağıyordu.Şimdi öyle yağış oluyor mu diye sorduğumda yurttaşın “eskisi gibi buralara kar yağmıyor.Obruk Barajı tamamlandıktan sonra yörede iklimlerin değişime uğramaya başladığını,yağan karın çok kısa zamanda eridiğini görüyoruz” dedi.

Devletoğlan Köyünün de çok göç vermediğini,Çorum ve yöresine göçenlerin köyle olan bağlarını koparmadıklarını köye gelerek tarıma devam ettiklerini söylediler.Yol kenarlarında modern tarım araçlarını görünce Devletoğlan Köyü halkının bundan sonra daha çok gelir sağlayacak türde tarıma önem vereceklerini öğrenince sevincim biraz daha arttı. Aracımızın etrafındaki yurttaşlardan izin isteyerek orman kenarında ki bir çeşme yada pınar diyelim.O na yakın yerde bulunan fındık ağacı gölgesinde çayımızı yudumlarken,piknikçilerin bu güzel yerleşim birimine uğramalarının kesilmeyeceğini,köy kenarındaki çam ve meşe

ÇORUM FİKİR 199

ormanının köye ayrı bir güzellik verdiğini söylemeden geçemeyeceğimi anımsatmak isterim. Zirvenin hemen yamacında yapılan pikniğin başka bir yanının bulunduğunu hissetmemenin mümkün olmayacağını anımsatmak gerekir diye düşünüyorum. Devletoğlan Köyü Çorum un en yüksek yerleşim birimlerinden birisi. Kırklar Tepesinin hemen yamacında.Çam ve meşe ormanları insana öyle bir ferahlık veriyor ki anlatması çok zor.Hafif bir rüzgarın çıkardığı hışırtı kulaklara öyle bir güzellikle kıvrılarak uzanıyor ki ,kulak zarı sanki insana bu değişik sesi devamlı duymak isterim diyor gibi kendi kendine mırıldanıyor.

Çam ve Meşe ormanlarının güzel korunduğunu görmek beni ayrıca sevindirdi.Sakın Kesme “SAKIN KESME YAŞ AĞACA BALTA VURAN EL ONMAZ” sözü burada önemli bir etki göstermiş,Ormanın içersinde rahat yürüyüş yapamazsınız.Her yanı irili ufaklı ağaçlarla donanmış bir orman. Yöre köylerini ve Devletoğlanlıları [**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 200

kutlamak gerekir diye düşünüyorum. Kırklar Tepesinin yamacından ayrılıyoruz. Dönüş yolculuğunu Fakıahmet köyünden geçerek yapmak istedim.Burada AB projelerinden birinin uygulandığını duymuştum.Buraya kadar gelmişken birde yeni Fakıahmet Köyünü görelim dedim.Köye yaklaşırken konutların yükseldiğini gördüm.Gerçekten Fakıahmet liler çok akıllı davranmışlar. Onları kutlamak lazım.Yolculuğumuz sürüyor,çam ormanları,meşe ormanları öyle bir güzellik vermiş ki güzergaha.Aracı olanların bu güzergahta bir yolculuk yapmalarını salık veririm. Fakıahmet Köyünden araçtan inmeden ilerliyoruz.Bu köyü Devletoğlan da öğretmenken bir kez 1957 mayıs ayında görmüştüm.Evler tek katlı.Yıpranmış kerpiç duvarlardan ibaret olan bir yerleşim yeri idi.Şimdiki çehresi çok değişik. Aracımız her iki yanı ormanla kaplı yolda ilerlerken, Hıdırlık Köyü Göletinin yanından geçiyoruz.Piknik için gölet kenarında çadırlar kurulmuştu.İnsanlar göletin ve etrafındaki temiz orman havasını almak

ÇORUM FİKİR 201

için nelere katlanıyorlar demekten kendimizi alamadık. Mecitözü üzerinden Çorum'a döndük. Yolculuğumuz bir saat sürdü. Güzellikleri görmek unutulur cinsinden değil.

Yıllar önce bir şairimiz şöyle demişti.

ORDA BİR KÖY VAR UZAKTA
O KÖY BİZİM KÖYÜMÜDÜR.
GİTMESEKTE;GÖRMESEKTE
O KÖY BİZİM KÖYÜMÜZDÜR.

Çok güzel bir dörtlük. Sanırım bu dörtlük bize çok şey anlatıyor. Okurlarımın bu dörtlüğü kendilerine göre yorumlayacaklarını umuyor beni sabırla dinledikleri için onlara saygılar sunuyorum.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 202



Necati ÇAVDAR

BELLİ Kİ SENİ GÖRDÜM

Deliler yurdundan yeni geldim
Düşünce şimşeginde gördüm
Fırtına gibi, yıldırım gibi
Anlık ve berrak gördüm
Homarus'un sofrasında
Geçmiş anlatırken gördüm
Eflatun'un masasında
Geleceği ararken gördüm
Gözlerin şimşek gibi
Başında ışık halesi
Asırlar öncesinden ötesine
Huzmeler saçarken gördüm
Saçların dağınık,

ÇORUM FİKİR 203

Benzin soluk
Yoğun ve heyecanlı
Kitaplar içinde, kayıp
Bahar yaprağı gibi naif
Cılız çalılar içinde boy veren
Fidanlar gibi gördüm
Bir ara Hallaç'ın yanında
Dimdik
Her cefaya sırtını dönük
Sultanlar yanında sönük
Karunlar birer sülük
Sarayları pul yaparken gördüm
Dağ yeli, ova serinliği,
Deniz gümüşü, fırtınası
Bulut mavisi, bozu
Orman yeşili
Haldun'dan haber verirken gördüm
Umuda akan, ırmaklar gibi
Kirleri kapatmaya yağan kar
Ve neyden çıkan ses
Mesnevi'de nefes gibi gördüm

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 204

Uzaktan gelen bir sevgili,
Dosdan fısıltı,
Ufak bir ürperti de
Gönülden sözler dolu
Sanki Yunus vari
Varı yokta gördüm
Yanarken tapınaklar
Melekler düşlerimde
Gezerken devri alem
Ta Platon'dan bu yana
Nebiler dizisinden nurlar
Düşünceden pırıltılar
Ser ayaklarım altına
Otururken filozoflar tahtına
Belki de seni gördüm



ÇORUM FİKİR 205

Necati ÇAVDAR
SİZ.....

Siz sevgi, gönül yerindekiler
Madde ve manadan ilerdekiler

Hiç bir ölçüye sığmaz hareketlerle
Kainat palanı ötesindekiler

Hasretten çatlayan dudaklarla
Sanki buz gibi serinliklerdeki

Alem rahat,arzularına koşarken
Alem için hep ızdırap içindekiler

Kendileri için cihanı yakanlara inat
Kendilerini aleme feda etme peşindekiler

Kulakları sağır gözleri kör ederken
Dosdoğru ilahi mesajın peşindekiler

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 206



Necati ÇAVDAR

GÜNEŞİ GETİRİRİM

Beynin patlarken sıcaktan,
Vücudun erim erim erirken,
Uçarken buharın yağ misali,
Dudakların; suya hasret,
Ağustos'ta toprak gibi;
Park park bölündüğünde...
Söndürür yüreğimde Güneş'i;
buz yapar,
Sana, can katan rahmeti getiririm.
Günahların artınca birden,
Kararınca kalpler kirden,
Güneş ile yakar, arıtırım kirden.
Yolunu şaşırdığında;

ÇORUM FİKİR 207

Zifiri karanlıkta kaldığında,
Boş verince zamana, kendine
Halledemediğinde girift sorunları,
İçinden çıkamadığında meselelerin,
Dumandan görünmeyince alem
Aydınlatmak için yolunu,
Güneşi getiririm.
Düşünce bedbinliğe;
Hafakanlar basıp
Sıkıntıdan patladığında,
Ümitleri tüketip,
Kenarına geldiğinde uçurumun,
Yüzümü sana, kalbimi
Çeviririm ona,
Aydınlatmak için ay gibi seni,
Ödünç alırım ışığı,
Güneşi getiririm...
Kışın;
Buz kesip donduğunda,
Bulutlardan süzer, yıldızlardan toplarım,
Kar kristallerinden biriktiririm,
[**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 208

Yüreğimde ısıtır,
Sımsıcak güneşi getiririm.
Kızgın harları yüreğimde soğutup,
Seni yakmasın diye,
Kendimi tutar eritirim,
Sana; hep ilk yaz güneşini getiririm....

Temmuz 1997

ANKARA

ÇORUM FİKİR 209



Rıza HARDAL

CAMİLERDE

Cami ibadet yerimiz
Bir ismi Allah evimiz
Dini bilgi yuvamız
Camilerde, camilerde.

Allah Rızası kazanmak
Beş vakit namazı kılmak
Tövbe ederek yaklaşmak
Camilerde, camilerde.

Diyanet işleri bakar
Geceleri kandil yakar
Gönül gönülleri koklar
Camilerde, camilerde.

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 210

Allah bir Muhammed haktır
Gidenlere engel yoktur
Gitmeyene günah çoktur
Camilerde, camilerde.

Ezan namaza çağırır
Minarelerden bağrılır
Secde edip eğilinir
Camilerde, camilerde.

Dini yolu, erkan yolu
Orda bağla eli kolu
RIZA diyor doğru yolu
Camilerde, camilerde.

ÇORUM FİKİR 211



Selma GÜRSEL

EKMEK KADAYIFI

1 ekmek kadayıfı
1 kilo toz şeker
1 litre su
Nohut kadar iki limontuzu
250 kaymak
İstenirse ceviz ve fındık

Alınan ekmek kadayıfı bıçakla kenarlarında
kırmadan ayrılır. Ayrılan bu kadayıf ayrı ayrı iki
tepsiye konularak kaynatılan sıcak su yumuşatılır.
Kadayıf sıcak suyu emince büyümeye başlar.
Kadayıf büyüyünce fazla suyu tepside süzülerek
kadayıfta kalan fazla suları almak için bezle

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 212

üzerine bastırılarak iyice suyu alınır.

Suyu alınan kadayıf ikisi üst üste konularak kalın kadayıf tepsisine konur bir kapta hazırlanan ve içerisine limon tuzu konulan şeker şerbeti kaynatılarak ekmek kadayıfının üzerine dökülerek kısık ateşte tepsi çevrilerek pişirilir.

Soğumaya bırakılır soğuyunca bıçakla istenildiği şekilde kesilerek üzerin önce kaymak sonra ceviz veya fındık ekilerek servis yapılır



ÇORUM FİKİR 213



[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 214



ÇORUM FİKİR 215



KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!

ÇORUM FİKİR 216



ÇORUM FİKİR 217



[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 218



ÇORUM FİKİR 219



[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 220



Üzeyir Lokman ÇAYCI
AĞZINA KADAR DOLU BİR DÜNYA

Yükü sırtında geçmişin
Büklüm büklüm
Yollarını aşarak
Ben nereden nereye gelmişim?...

Karla örtülü bekleyişler
Dantel gibi işlenirken
Şiir bağında
Nedense ben
Acılara gülmüşüm!...

ÇORUM FİKİR 221

Merak ettiğim şeyler
Döndükçe etrafımda
Zamanında ben
Aşk tarlalarına
Şiir ekmişim...

Akreplere,
Yılanlara rağmen
Susamışım çok kere
İnsanca yaşamaya...
Bizim için örülen
Duvarları aşmaya...

Çok etkiledi beni
Düzenbazlıklar...
Her defasında
Düşünce körlüğünü
Renk körlüğünden
Daha çekilmez görmüşüm...

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 222

Yükü sırtında geçmişin
Büklüm büklüm
Yollarını aşarak
Ben nereden nereye gelmişim?...

Üzeyir Lokman ÇAYCI
İstanbul – 05.04.2000

ÇORUM FİKİR 223



Üzeyir Lokman ÇAYCI
YARIN GÜNEŞ BİZİM İÇİN DOĞACAK

Üşüme kavşağında
Soğuklukların...
Dilinin döndüğünce
Anlat şeklini
Korkulukların...
Nasıl olsa,
Yarın güneş
Bizim için doğacak...
Umursanmaz mı hiç
Sana yapılanlar?
Geceyi yaşamak gibi,
Gündüzün aydınlığında...
Biliyoruz nasıl olsa,
Kılıfı hazır

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 224

Kabalıkların...
Yarın güneş
Bizim için doğacak...
Emeğinle parlatsan
Kararan yamaçları...
Belli değil,
Var mısın...
Yok musun aralarında?
Biliyoruz,
Seni hiçe saymak
Amaçları...
Bırak...kendine dert edinme
Bütün olanları...
Nasıl olsa
Yarın güneş
Bizim için doğacak...

Magnanville, 16.03.2000

ÇORUM FİKİR 225



Üzeyir Lokman ÇAYCI
DÜNYA TEZGÂHINDA OYALANIRKEN
GERİYE DÖNÜP BAKMAK GEÇMİYOR
İÇİMİZDEN

Ellerin, ayakların ve kalplerin kontrolden çıktığı bir çağda, ne asa, ne Musa, ne de Kızıldeniz fark ediliyor!

Paranın, çıkarın, makamın ve nefsî arzuların insanları ve değerleri savurduğu bir dönemde ALLAH'I (C.C.) ve Peygâmberi (S.A.) sadece mübarek gecelerde veya günlerde anar olduk Gırtlaktan aşağıya inmeyen dini söylemlerin, iman gerçeklerinin, kendimizi aldatmaktan öteye gitmediğini görüyor ve gözlemliyoruz. Karnı tokların açları görmediği, zenginlerin din kisvesi altında gösterişe yeltendiği, adaletin, vicdanın [**KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!**](#)

ÇORUM FİKİR 226

kavrulduğu zamanımızda, hatalarını ve günahlarını hırslarla besleyen aldananlar topluluğunu desteklemek ya da beslemek yadırganmaz oldu.

Vatan, millet, toprak, bayrak, tarih gibi benzer değerler ve din aşığılanırken melekler hâlâ yerlerindeler. Peygamberimiz (S.A.) hâlâ bazı temiz yüreklere sevgisini belirtircesine ayağa kalkarak selam vermeyi sürdürmektedir.

Siyasetin kararttığı kalplere rağmen Kur'an-ı Kerim nurunu saçmaya devam etmektedir.

Kalp gözleri perdelenenler; nerede ve niçin bulunduklarını ya da düşünmesini bilmeyenler mezarlıklara, kendi çehrelerine, kaybettiklerine, tükettiklerine bakmayı da akıllarının uçlarından geçirmiyorlar. Onlar sadece kendilerini tatmin etme yolunda, bir yerlerde görünerek ya da kendilerine ait olamayanları birilerine vererek ALLAH'I aldatamayacaklarını bilmek zorundadırlar.

Haydi bir ömrünüze sığıştırdıklarınız gibi bir kelimeye sığıştıtarak anlatın kendinizi! Siz dinin ve hayatın neresindesiniz?

ÇORUM FİKİR 227



Üzeyir Lokman ÇAYCI

FARE YİYEN FARE

Birisi buldu çaresini
Fare avlamanın...
Koydu peynir parçasını
Kapağı açık bir kafese...

Sonra
Şaşkın iri bir fare
Girdi içerisine kafesin
Birisi
Kapağını kapattı hemen..

KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!

ÇORUM FİKİR 228

Fare
Ne olduğunu anlayamadı
Kaldı nefes nefese...
Önce cirit attı
Sonra yoruldu kaldı...

Acıktı uzun zaman geçmeden,
Söylendi kendi kendine:
“Taş olsa yine yerim...
Demire geçmez dişlerim...”

İki gün sonra
Birisi canlı birkaç fareyi
Attı aynı kafese...
Aç fare baktı icaplarına
Küçük farelerin...

Dedi :
“Getirin daha başka fareler varsa...
Yine yerim ?”
Tutmuştu planı
Birisinin
Çoğalan fareler için...

ÇORUM FİKİR 229

Bıraktı kafes dışına
Fare yiyen fareyi...
Dedi:
“ Haydi göster kendini
Temizle fareleri...”

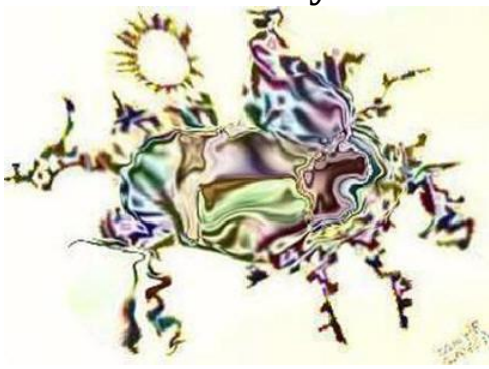
Üzeyir Lokman ÇAYCI
Kayseri, 13.09.2010

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

ÇORUM FİKİR 230



Üzeyir Lokman ÇAYCI



ÇORUM FİKİR Burada Son buluyor

[KİTAP BAŞINA TIKLAYIP GİDİRİN!](#)

